

OBČINA ŽIROVNICA

SREDNJEROČNI PROGRAM VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI ZA OBDOBJE 2023 – 2027

Verzija 2.0

	Naziv organa	Datum	Podpis odgovorne osebe
Pripravil	Občinska uprava Občine Žirovnica	10.5.2023	Živa Ozmeč (MIR)
Soglaša	Štab Civilne zaščite Občine Žirovnica	10.5.2023	poveljnik Luka Pretnar
Sprejel	Občinski svet Občine Žirovnica	28.5.2023	Župan Leopold Pogačar

KAZALO

1. UVOD	6
1.1. PREDGOVOR	6
1.2. UVOD	7
2. ZAKONSKA PODLAGA	8
3. ZNAČILNOSTI OBČINE	9
3.1. SPLOŠNI PODATKI O OBČINI ŽIROVNICA	9
3.2. GEOGRAFSKI POLOŽAJ IN LEGA	10
3.3. RELIEFNE IN GEOLOŠKE ZNAČILNOSTI	11
3.4. HIDROLOŠKE ZNAČILNOSTI	12
3.5. KLIMATSKE ZNAČILNOSTI	13
3.6. PRST IN RASTLINSTVO	15
3.7. ŽIVALSTVO	16
3.8. PREBIVALSTVO	16
3.9. GOSPODARSTVO	16
3.10. OGROŽENA INFRASTRUKTURA V OBČINI ŽIROVNICA	16
3.10.1. Večje javne zgradbe	16
3.10.2. Železnica	17
3.10.3. Ceste	17
3.10.4. Kanalizacija	17
3.10.5. Vodovod	17
3.10.6. Električni vodi	18
3.10.7. Telekomunikacijski vodi	19
3.10.8. Vodne pregrade	19
3.10.9. Plinsko omrežje	19
3.10.10. Objekti kulturne dediščine	19
4. VEČJE NEVARNOSTI NA OBMOČJU OBČINE ŽIROVNICA (GLAVNI VIRI NEVARNOSTI IN OGROŽANJA V OBČINI)	21
4.1. POTRES	22
4.1.1. Potresna nevarnost na območju občine Žirovnica	22
4.1.2. Potresna območja v občini Žirovnica	24
4.1.3. Verjetnost nastanka verižne nesreče	26
4.1.4. Sklepne ugotovitve o nevarnosti potresa v občini Žirovnica	26
4.2. MOČAN VETER ALI VIHAR	27
4.2.1. Ogroženost območja občine Žirovnica zaradi močnega vetra ali viharja	28
4.2.2. Verjetnost nastanka verižne nesreče	28
4.2.3. Sklepne ugotovitve o ogroženosti območja občine Žirovnica zaradi močnega vetra ali viharja	29
4.3. SUŠA	29
4.3.1. Ogroženost območja občine Žirovnica zaradi pomanjkanja pitne vode	29
4.3.2. Možne posledice pomanjkanja pitne vode	31
4.3.3. Sklepne ugotovitve o ogroženosti območja občine Žirovnica zaradi pomanjkanja pitne vode	31
4.4. JEDRSKA NESREČA	31
4.4.1. Splošno o nevarnosti ionizirajočega sevanja	31
4.4.2. Viri nevarnosti	32
4.4.3. Jedrske elektrarne	33
4.4.4. Možne posledice jedrske nesreče v občini Žirovnica	34
4.5. ŽELEZNIŠKA NESREČA	35
4.5.1. Splošno o železniških nesrečah	35
4.5.2. Varnost prevozov v železniškem prometu ter možnost in verjetnost nastanka	

verižne nesreče	36
4.5.3. Ogroženost območja občine Žirovnica	37
4.5.4. Sklepne ugotovitve o ogroženosti območja občine Žirovnica zaradi železniške nesreče	38
4.6. NESREČA ZRAKOPLOVA	39
4.6.1. Splošno o nesrečah zrakoplovov	39
4.6.2. Varnost zračnega prometa	39
4.6.3. Ogroženost območja občine Žirovnica in verjetnost nastanka verižne nesreče ...	40
4.6.4. Dejavniki, ki povečujejo verjetnost nastanka nesreče zrakoplova na območju občine Žirovnica	41
4.6.5. Sklepne ugotovitve o ogroženosti območja občine Žirovnica zaradi nesreče zrakoplova oziroma zrakoplova v sili	44
4.7. ZEMELJSKI PLAZOVI	44
4.7.1. Ogroženost območja občine Žirovnica zaradi zemeljskih plazov	44
4.7.2. Verjetnost pojavljanja nesreče, možnost predvidevanja nesreče, verjetne posledice nesreče ter možnost nastanka verižne nesreče	47
4.7.3. Sklepne ugotovitve o ogroženosti območja občine Žirovnica zaradi zemeljskih plazov	48
4.8. MNOŽIČNA NESREČA NA AVTOCESTI	49
4.8.1. Nesreče na avtocestah	49
4.8.2. Avtocesta na območju občine Žirovnica	50
4.8.3. Vrste, oblike in stopnje ogroženosti ter verjetne posledice nesreče	53
4.8.4. Verjetnost pojavljanja nesreče, možnost predvidevanja nesreče in nastanek verižnih nesreč	53
4.8.5. Sklepne ugotovitve o ogroženosti območja občine Žirovnica zaradi množične nesreče na avtocesti	54
4.9. NESREČE Z NEVARNIMI SNOVMI	54
4.9.1. Ogroženost območja občine Žirovnica	54
4.9.2. Možne posledice nesreče z nevarno snovjo in ukrepanje	56
4.10. POŽARI	57
4.10.1. Ocena ogroženosti območja občine Žirovnica	57
4.10.2. Možne posledice požara	58
4.11. POPLAVE	59
4.11.1. Ocena ogroženosti območja občine Žirovnica	59
4.11.2. Možne posledice poplav	60
4.12. SNEŽNI PLAZOVI	60
4.12.1. Ocena ogroženosti območja občine Žirovnica	60
4.12.2. Možne posledice snežnih plazov	60
4.13. UTOPIŦEV	61
4.13.1. Ocena ogroženosti območja občine Žirovnica	61
4.13.2. Možne posledice utopitve	61
4.14. NESREČA V GORAH ALI NA TEŽKO DOSTOPNIH TERENIH	61
4.14.1. Ocena ogroženosti območja občine Žirovnica	61
4.14.2. Možne posledice nesreče v gorah ali na težko dostopnem terenu in reševanje ..	61
4.15. MNOŽIČEN POJAV KUŽNIH BOLEZNI PRI ŽIVALIH	62
4.15.1. Splošno o kužnih boleznih	62
4.15.2. Ocena ogroženosti območja občine Žirovnica	62
4.15.3. Preventivni ukrepi	63
4.15.4. Možne posledice pojava kužnih bolezni in ukrepi	63
4.16. TERORIZEM	64
4.16.1. Splošno o terorizmu	64
4.16.2. Ocena ogroženosti območja občine Žirovnica	64

4.16.3. Možne posledice terorističnega napada	65
4.17. POJAV EPIDEMIJE OZIROMA PANDEMIJE NALEZLJIVE BOLEZNI PRI LJUDEH	65
4.17.1. Splošno o pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh	65
4.17.2. Ocena ogroženosti območja občine Žirovnica	65
4.17.3. Možne posledice pojava epidemije oz. pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh	65
5. ANALIZA STANJA VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI	66
5.1. ZAKONODAJA IN OBČINSKI PREDPISI	66
5.2. PRIPRAVLJENOST NA NESREČE	67
5.3. NACRTI ZAŠČITE IN REŠEVANJA	67
5.4. ORGANIZIRANOST SIL ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE	69
5.4.1. Poklicno gasilstvo	70
5.4.2. Prostovoljno gasilstvo	73
5.4.3. Civilna zaščita	77
5.4.4. Tehnično reševalna enota prostovoljnih gasilskih društev Zabreznica in Smokuč .	91
5.4.5. Prostovoljne (pogodbene) enote	94
5.4.6. Druge sile za zaščito, reševanje in pomoč	100
6. ZAGOTAVLJANJE FINANČNIH SREDSTEV	101
6.1. FINANCIRANJE PROSTOVOLJNEGA GASILSTVA	101
6.2. FINANCIRANJE POKLICNEGA GASILSTVA	104
6.3. FINANCIRANJE CIVILNE ZAŠČITE	106
6.3.1. Pripravljenost sistema za zaščito, reševanje in pomoč	106
6.3.2. Delovanje sistema za zaščito, reševanje in pomoč	107
7. SMERNICE ZA ZMANJŠANJE TVEGANJA ZA NESREČE	109
7.1. SMERNICE ZA ZMANJŠANJE TVEGANJA ZA NESREČE	110
7.1.1. Zmanjšanje nevarnosti potresov	110
7.1.2. Zmanjšanje nevarnosti močnega vetra ali viharja	110
7.1.3. Zmanjšanje nevarnosti za pomanjkanje pitne vode	110
7.1.4. Zmanjšanje nevarnosti požarov	111
7.1.5. Zmanjšanje nevarnosti zemeljskih plazov	111
7.1.6. Zmanjšanje nevarnosti jedrske nesreče	112
7.1.7. Zmanjšanje nevarnosti nesreče zrakoplova	112
7.1.8. Zmanjšanje nevarnosti železniške nesreče	112
7.1.9. Zmanjšanje nevarnosti množične nesreče na avtocesti	112
7.2. SMERNICE ZA ZMANJŠANJE RANLJIVOSTI PRED NESREČAMI	113
7.2.1. Zmanjšanje ranljivosti pred potresi	113
7.2.2. Zmanjšanje ranljivosti pred močnim vetrom ali viharjem	113
7.2.3. Zmanjšanje ranljivosti pred pomanjkanjem pitne vode	113
7.2.4. Zmanjšanje ranljivosti pred požari	113
7.2.5. Zmanjšanje ranljivosti pred zemeljskimi plazovi	114
7.2.6. Zmanjšanje ranljivosti pred jedrsko nesrečo	114
7.2.7. Zmanjšanje ranljivosti pred nesrečo zrakoplova	114
7.2.8. Zmanjšanje ranljivosti pred železniško nesrečo	114
7.2.9. Zmanjšanje ranljivosti pred množično nesrečo na avtocesti	115
7.3. SMERNICE ZA POVEČANJE PRIPRAVLJENOSTI NA NESREČE	115
7.3.1. Povečanje pripravljenosti na potrese	115
7.3.2. Povečanje pripravljenosti na močan veter ali vihar	115
7.3.3. Povečanje pripravljenosti na pomanjkanje pitne vode	116
7.3.4. Povečanje pripravljenosti na požare	116
7.3.5. Povečanje pripravljenosti na zemeljski plaz	116
7.3.6. Povečanje pripravljenosti na jedrsko nesrečo	117
7.3.7. Povečanje pripravljenosti na nesrečo zrakoplova	117
7.3.8. Povečanje pripravljenosti na železniško nesrečo	118

7.3.9. Povečanje pripravljenosti na množično nesrečo na avtocesti	118
8. DOLGOROČNI CILJI RAZVOJA IN PREDNOSTNE NALOGE NA PODROČJU ZAŠČITE IN REŠEVANJA	119
8.1. PREDLOG RAZVOJA PROSTOVOLJNEGA GASILSTVA	119
8.1.1. Kadri	119
8.1.2. Oprema in izobraževanje.....	119
8.2. PREDLOG RAZVOJA POKLICNEGA GASILSTVA	120
8.2.1. Kadri	120
8.2.2. Delovni čas	120
8.2.3. Oprema	120
8.3. PREDLOG RAZVOJA CIVILNE ZAŠČITE	120
8.3.1. Kadri	120
8.3.2. Oprema	121
8.3.3. Usposabljanje in izobraževanje	123
9. ZAKLJUČEK	125

1. UVOD

1.1. Predgovor

Naravne in druge nesreče povzročata človek in narava s svojimi dejavnostmi. Tveganja, da se naravni in drugi pojavi v okolju odražajo kot nesreče, so spremljevalci razvojnih priložnosti, na katere pomembno vplivajo naravni in drugi dejavniki, ki povzročajo spremembe v okolju.

Požari, poplave, plazovi, prometne in druge nesreče pri nas niso redek pojav, a kljub temu o njih premalo razmišljamo, če nismo v njih udeleženi sami ali kdo iz naše bližine. Zvoniti po toči je prepozno, pravi stara ljudska modrost. Preventiva pa ni le učinkovitejša, je tudi cenejša. Naša zakonodaja o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki večinoma vključuje veljavne in preizkušene mednarodne standarde, omogoča in spodbuja preventivno delovanje. Znanost danes daje zadovoljive odgovore na zapletena vprašanja o vzrokih nesreč, preventivnih ukrepih, izobraževalnih metodah, zaščitnih sredstvih, opremi in drugem. K nastanku nesreč in njihovim posledicam pomembno, če ne celo odločilno, pripomoremo že s svojimi dejavnostmi, in ravnanjem. Posebno škodljivi so premalo premišljeni posegi v okolje pri preoblikovanju pokrajine, gradnji naselij in industrijskih kompleksov, spreminjanju vodnega režima, izrabi tal, uporabi sredstev za zaščito rastlin itn.

Varstvo pred nesrečami danes ne pomeni več množice razdrobljenih in med seboj nepovezanih preventivnih, začasno – reševalnih, sanacijskih dejavnosti. Razvija se kot celovit sistem, ki omogoča, da se vse naštete in med seboj odvisne dejavnosti izvajajo usklajeno in povezano. To pa zagotavlja tudi večjo smotrnost, učinkovitost in gospodarnost celotnega sistema.

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami obsega vse preventivne, zaščitne in reševalne, sanacijske in druge dejavnosti, ki prispevajo k večji varnosti ljudi, premoženja, kulturne dediščine in okolja pred nevarnostmi naravnih in drugih nesreč. Težišča teh dejavnosti se spreminjajo, ker se spreminjajo tudi nevarnosti in ogroženost. Naravne in druge nesreče ogrožajo fizično, socialno, in ekonomsko varnost prebivalcev ter splošno varnost in blaginjo v državi. Zato je varstvo pred nesrečami eden od strateških nacionalnih interesov Republike Slovenije. Slovenska država se je na te nevarnosti odzvala z organiziranjem sistema varstva pred nesrečami.

Najbolj množičen in najpomembnejši del sil za zaščito, reševanje in pomoč v našem sistemu so prostovoljci, organizirani v gasilki, gorski, jamarski in podvodni reševalni službi, v kinoloških društvih, organizacijah Rdečega križa, slovenske Karitas ter drugih človekoljubnih in nevladnih organizacijah. Njihova organiziranost, usposobljenost in opremljenost je na visoki strokovni ravni. V zadnjem času so vse glasnejše zahteve po profesionalizaciji reševalnih služb ali vsaj njihovih jeder.

Sistem varstva pred nesrečami je zgrajen na pravnih, politično, administrativno – organizacijskih, kadrovskih, finančnih, materialnih in drugih temeljih. Od razvitosti temeljev so odvisne zmožnosti, učinkovitost in uspešnost delovanja sistema. Pravni temelj sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami predstavljajo ustava, zakoni in drugi predpisi, sprejete mednarodne konvencije o varstvu in zaščiti ljudi, živali, kulturne dediščine in okolja pred škodljivimi vplivi naravnih in drugih nesreč ter sklenjene mednarodne pogodbe. Krovni zakon pri varstvu pred naravnimi nesrečami je Zakon o varstvu pred naravnimi nesrečami, ki ureja temeljna načela varstva, dolžnosti in pravice državljanov, pristojnosti države in občin ter naloge drugih pravnih in fizičnih oseb, programiranje in načrtovanje, opazovanje, obveščanje in alarmiranje, zaščitne ukrepe, osebno in vzajemno zaščito, sile za zaščito, reševanje in pomoč, upravno organiziranost in naloge uprave, izobraževanje in usposabljanje, materialne in finančne vire, nadzor nad izvajanjem zakona in drugih predpisov ter nekatera druga vprašanja.

Eden pomembnejših temeljev sistema varstva pred nesrečami je prostovoljstvo. Prostovoljno opravljanje nalog varstva pred nesrečami, zlasti nalog zaščite, reševanja in pomoči, je zelo razširjeno na izjemno visoki strokovni ravni. Najbolj razvito je ravno na področju humanitarnih dejavnosti. Človek ob nesreči običajno pričakuje in išče pomoč najprej pri ljudeh, s katerimi je v tesnih stikih, to je v okviru naravne socialne mreže, ki jo sestavljajo družina, sorodniki, prijatelji, znanci, sodelavci, soseska. Prostovoljci se v izvajanje nalog na področju varstva pred nesrečami vključijo bodisi kot posamezniki ali v skupinah in v okviru raznih prostovoljnih organizacij. Človekoljubne organizacije so pomemben del socialnih mrež, v katerih ljudje iščejo oporo in pomoč pri obvladovanju razmer ob nesrečah.

1.2. Uvod

Program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami je izdelan skladno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS, št. 51/2006-UPB 1 in 97/2010), Zakon o varstvu pred požarom (Ur. l. RS, št. 3/2007-UPB1 in 9/2011), Zakon o gasilstvu (Ur. l. RS, št. 113/2005-UPB1 in 120/2008) in Statutom Občine Žirovnica (Ur. l. RS, št. 55/2011-UPB1) Program je usklajen z Nacionalnim programom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS, št. 44/02).

Srednjeročni program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v občini Žirovnica za obdobje 2023- 2027 (v nadaljevanju program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami) upošteva vse nevarnosti naravnih in drugih nesreč, ki ogrožajo ljudi, živali, premoženje, kulturno dediščino in okolje. Upošteva tudi naravne in druge danosti, ki vplivajo na nesreče in varstvo pred njimi ter človeške in materialne vire, ki jih je mogoče uporabiti pri obvladovanju nevarnosti in varstvu ogroženih. Program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami sledi splošnemu cilju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki je zmanjšati število nesreč ter preprečiti oziroma ublažiti njihove posledice, da bi bilo življenje varnejše in bolj kakovostno. Usmerjeno je v preventivo, ki je učinkovitejša in dolgoročno tudi cenejša od drugih oblik varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ker vseh nevarnosti, ki povzročajo nesreče ni mogoče odpraviti, so v programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami enakovredno obravnavane tudi vse tiste oblike varstva in pripravljenosti, ki omogočajo hitro in učinkovito ukrepanje ob nesrečah. V programu se ne ureja trajna sanacija posledic naravnih nesreč.

Program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami določa cilje, politiko in strategijo varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v občini Žirovnica do leta 2027 in opredeljuje obseg aktivnosti na področju, ki se financirajo ali sofinancirajo iz občinskega proračuna in drugih javnih sredstev.

Naloge iz programa varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami se razčlenijo v letnih načrtih varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Letni načrt varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami predstavlja program dela za področje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, katero je sestavni del proračuna. Letni načrt varstva pred požarom je sestavni del letnega načrta varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Program dela varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami skladno s sprejetim proračunom podrobneje razčleni župan. Program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in letne načrte varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami sprejema Občinski svet Občine Žirovnica.

Naravne nesreče po tem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so potres, poplave, zemeljski plaz, usad in naplavine, snežni plaz, močan veter ali vihar, suša in množični pojav kužnih bolezni pri živalih ter pojav epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh. Druge nesreče so velike nesreče v železniškem in zračnem prometu, na težko dostopnem terenu oziroma v gorah, množična nesreča na avtocesti, požar, jedrska nesreča, nesreča z nevarnimi snovmi, utopitev in terorizem.

2. ZAKONSKA PODLAGA

- Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS, št. 51/06-UPB1 in 97/10, 21/18-ZNOrg in 117/22)
- Zakon o gasilstvu (Ur. l. RS, št. 113/05-UPB1, 23/19, 189/20-ZFRO, 39/22 in 117/22-ZVNDN-C)
- Zakon o društvih (Ur. l. RS, št. 64/11-UPB in 21/18-ZNOrg)
- Zakon o varstvu pred požarom (Ur. l. RS, št. 3/07-UPB1 in 9/11, 83/12, 61/17-GZ, 189/20-ZFRO in 43/22)
- Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Ur. l. RS, št. 114/05-UPB, 90/07, 102/07, 40/12-ZUJF, 17/14, 163/22 in 18/23-ZDU-10)
- Zakon o varnosti cestnega prometa (Ur. l. RS, št. 56/08-UPB5, 57/08-ZLDUVCP, 58/09, 36/10, 106/10-ZMV, 109/10-Zces-1, 109/10-ZPrCP, 109/10-Zvoz, 39/11-ZJZ-E, 75/17-ZMV-1 in 10/18-ZCES-1C)
- Zakon o medijih (Ur. l. RS, št. 110/06-UPB, 36/08-ZPOmK-1, 77/10-ZSFCJA, 90/10-odl. US, 87/11-ZavMS, 47/12, 47/15-ZZSDT, 22/16, 39/16, 45/19-odl. US in 82/21)
- Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur. l. RS, št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16)
- Pravilnik o kadrovskih in materialnih formacijah enot, služb in organov Civilne zaščite (Ur. l. RS, št. 104/08)
- Uredba o organizaciji in delovanju sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja (Ur. l. RS, št. 105/07 in 39/23)
- Pravilnik o obveščanju in poročanju v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS, št. 26/08, 28/12 in 42/12)
- Uredba o metodologiji za ocenjevanje škode (Ur. l. RS, št. 67/03, 79/04, 81/06 in 68/08)
- Statut Občine Žirovnica (Ur. l. RS, št. 66/18-UPB2)

3. ZNAČILNOSTI OBČINE ŽIROVNICA

3.1. Splošni podatki o občini Žirovnica

Občina Žirovnica je nastala leta 1998 z razdružitvijo nekdanje večje Občine Jesenice. Pred tem je bila Žirovnica samostojna vse od 1849 do konca druge svetovne vojne. Ponovno se je oblikovala leta 1952, vendar se je obdržala le do leta 1962, ker so takrat postale »moderne« velike občine. Od takrat je na istem prostoru delovala krajevna skupnost v sestavi Občine Jesenice. Ključni organi današnje občine so občinski svet s 14 člani, župan, podžupan, nadzorni odbor, 2 komisiji in 3 odbori. V Občini Žirovnica je ustanovljenih tudi 10 vaških odborov, ki so posvetovalna telesa občinskega sveta. S tem je omogočena zastopanost in vključenost vseh naselij v delovanje Občine Žirovnica.

Občina Žirovnica je ena krajinsko najpestrejših občin. Na severu daje izjemno veduto gorati svet Zahodnih Karavank, ki se proti jugu spušča na ravninski svet Savske ravnj oz. Dežele, kjer je ob prometnicah lociranih vseh 10 naselij. Prav zaradi stičišča biotsko ohranjenega gorskega sveta in tisočletja poseljenega ravninskega dela je območje občine prostorsko in okoljsko občutljivo. Območja Natura 2000 v občini Žirovnica obsegajo 1.932 ha oz. kar 45,4 % občine.

Slika 1: Zemljevid občine Žirovnica

Število prebivalcev	4.479(Vir: SURS, 1. polovica 2022)
Površina občine	43 km ²
Gostota naseljenosti	106 prebivalcev/km ²
Ceste (skupaj)	59,4km
Državne ceste	9,8 km
Avtocesta (Hrušica – Vrba)	3,9 km
Lokalne ceste	5,7 km
Javne poti	40,0 km
Kanalizacijsko omrežje	15,63 km
Vodovodno omrežje	31,71km
Vodooskrbni objekti	6 objektov
Plinovodno omrežje	30,35 km

Tabela 1: Splošni podatki občine Žirovnica

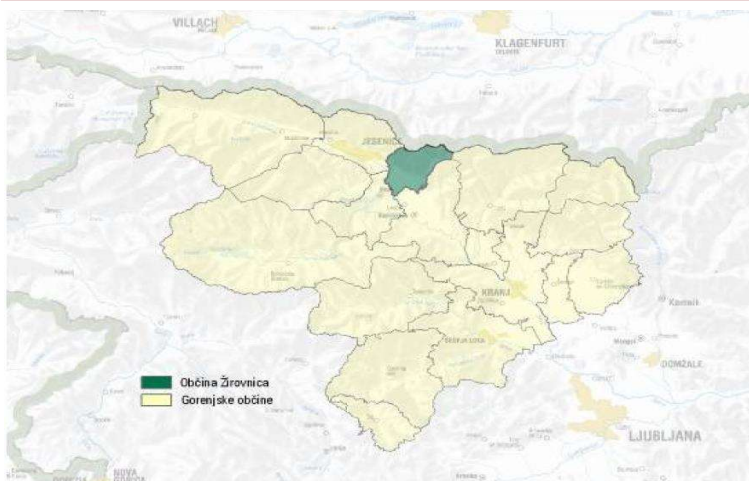
Občina Žirovnica obsega vasi Rodine, Smokuč, Doslovče, Breznica, Vrba, Zabreznica, Selo pri Žirovnici, Žirovnica, Moste in Breg, ki so večinoma locirane ob glavni prometnici, vzporedno z osjo reke Save, v ravninskem predelu občine. Število prebivalcev po posameznih vaseh je prikazano v spodnji Tabeli 2.

VAS	Št. moških	Št. žensk	SKUPAJ
Breg	349	324	673
Breznica	242	223	465
Doslovče	70	76	146
Moste	336	337	673
Rodine	171	178	349
Selo pri Žirovnici	157	153	310
Smokuč	263	256	519
Vrba	99	93	192
Zabreznica	265	260	525
Žirovnica	319	308	627
SKUPAJ	2.271	2.208	4.479

Tabela 2: Število prebivalcev po naseljih v občini Žirovnica (Vir: SURS, 1. polovica 2022)

3.2. Geografski položaj in lega

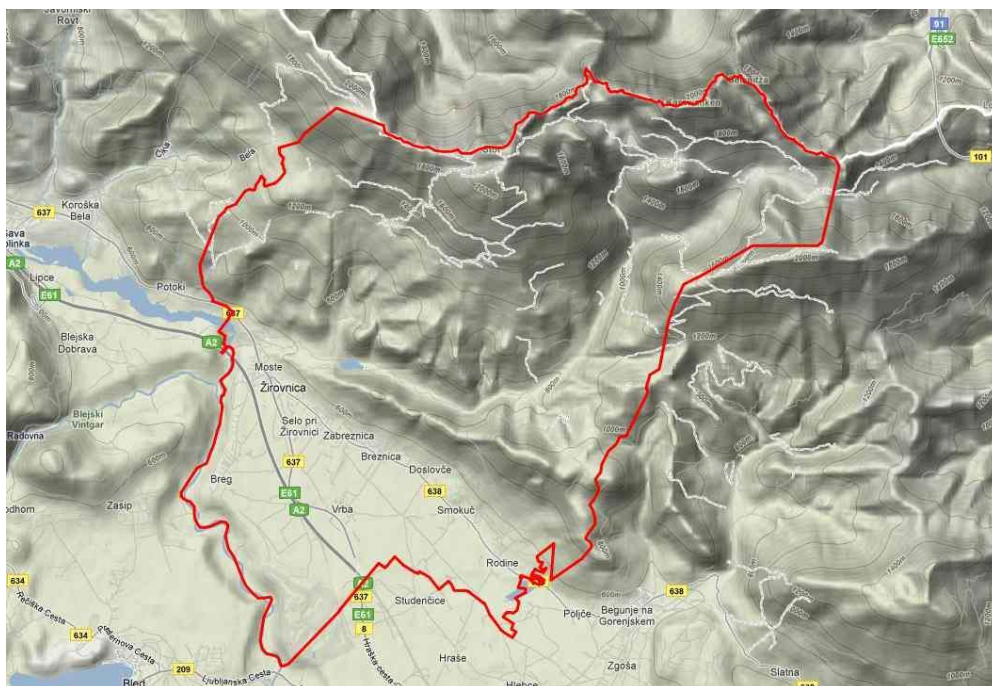
Občina Žirovnica leži na skrajnem severozahodu Slovenije. Na severu meji z Avstrijo, na vzhodu oz. jugovzhodu z občinama Tržič in Radovljica ter na zahodu z občinama Bled in Ješenice. Lega naselij ob prometnicah v ravnini prispeva k prometno ugodni legi in dobri dostopnosti. Žirovnica se nahaja v neposredni bližini turističnega središča Bled, srednjeveške Radovljice in športnega letališča Lesce. Od Ljubljane je oddaljena 50 km, od mejnega prehoda z Avstrijo (Karavanke) 10 km, in od mejnega prehoda z Italijo (Trbiž) 40 km.

Slika 2: Lega občine Žirovnica

3.3. Reliefne in geološke značilnosti

Območje občine Žirovnica sestavljata dve različni pokrajinski enoti. Južni del je ravninski, severni pa sega v hribovito območje Karavank. Meja med enotama poteka po vznožju grebena Peči, ki predstavlja najbolj zahodni odrastek Kamniško-Savinjskih Alp. Greben, ki ga domačini imenujejo tudi Lipje, sestavljajo Mali vrh, Veliki Vrh in Gosjak. Temu grebenu sledi Smokuški vrh nad Rodinami in Sv. Peter nad Poljčami.

Slika 3: Reliefna zgradba občine Žirovnica

Južna pobočja Stolove gorske skupine so bolj položna in razbrazdana z dolgimi žlebovi, medtem ko so severne strani zelo strme, ponekod se pobočje spušča s strmimi stenami. Zahodno od Stola se greben Karavank nadaljuje z valovitim Potoškim Stolum in položnejšo Belščico, proti vzhodu pa preide v skalnato Vrtačo. Na pobočju Stola segajo melišča in jarki ponekod vse do pašnikov. Na nadmorski višini 1000 do 1400 metrov, kjer se nahaja pas planin, so pobočja zaradi večinoma neprepustnih klastičnih kamnin manj strma z vmesnimi uravnjavami in preprejena z grapami in potoki. Nad dolino Završnica se dvigujejo vrhovi Ajdna, Smolnik, Gozdašnica, Srnjek, itd., ki predstavljajo predgorje Stolove skupine Karavank. Najnižji del območja predstavlja ledeniško preoblikovana dolina Završnice. Greben Žirovniško – Brezniških Peči, ki se razteza v smeri SZ – JV,

se spušča proti zahodu in pri Mostah izgine pod nivo ravnice. S pobočja Peči v dolino Završnice melišča segajo do dna doline in so po večini porasla z gozdom, na južnem pobočju Peči pa razmeroma visoko prehajajo v s travo porasel grbinast teren gruščnatih plazov.

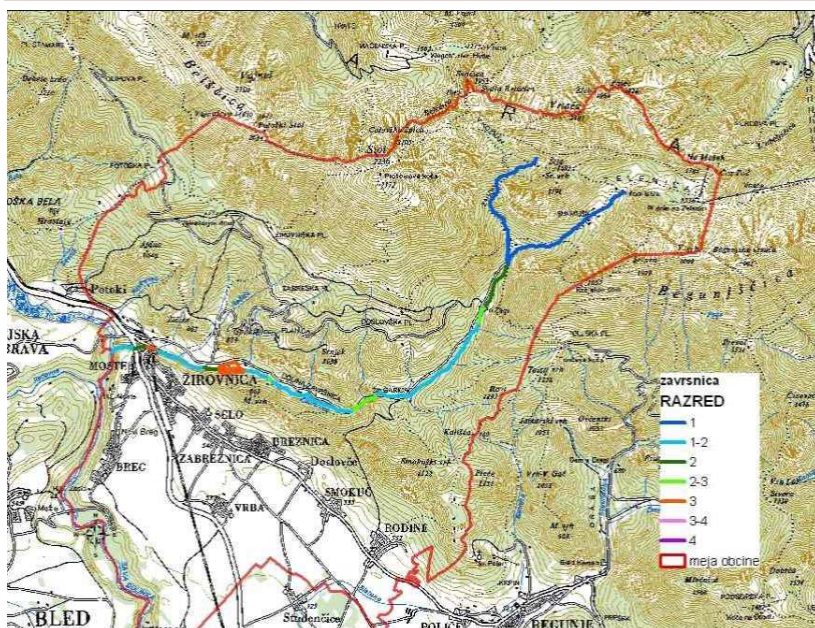
Geološko je ravninski del rezultat fluvioglacialnih (ledeniških in rečnih) peščenih nanosov, ki jih je sčasoma prekrila dokaj rodovitna prst (sprsteninasta rendzina). To dejstvo je obenem z razporeditvijo vodnih virov odločilno vplivalo na poselitveno sliko pokrajine. Tako kot še danes so se namreč že najstarejša naselja nanizala ob vznožju Rebra, na samem robu rodovitne zemlje.

Območje Gorenjske regije sestavljajo različni geološki sistemi. Na obrobju regije potekata dve prelomnici: med alpskim in dinarsko-gorskim sistemom in seizmično aktivna prelomnica na območju občine Žiri. Zaradi geotektonskih pogojev je ozemlje Gorenjske regije ter tudi območje občine Žirovnica potresno zmerno ogroženo. Na območju občine tako vsako leto beležimo kakšen šibek do zmeren potresni sunek. Tektonski in neotektonski premiki so povzročili nastanek več potresnih področij. Na osnovi seizmoloških kart (kart povratnih period potresov na območju Slovenije) sodi širše področje občine Žirovnica v ogroženo območje, kjer lahko pričakujemo potres z VII. stopnjo MSK.

Za območje občine je značilna narivna oziroma pokrovnna zgradba, ki so jo povzročili pritiski, usmerjeni od severa proti jugu. Tektonske enote so zato od severa proti jugu vedno nižje. Čez obravnavano območje potekata dva pokrova in sicer zgornji, košutin pokrov in spodnji, južnokaravanški pokrov. Ozemlje košutinega pokrova obsega osrednji mejni greben Karavank, južnokaravanški pokrov pa obsega ozemlje med košutnim pokrovom in savskim prelomom. Plasti so nagubane v več sinklinal in antiklinal, ponekod prevrnjenih proti jugu. Take strukture so bile ugotovljene na območju Završnice in Ajdne. Po dolini Završnice poteka Završniški prelom, ki ga sestavlja več vzporedno potekajočih dinarskih prelomov. Ti prelomi odrežejo južno od Planine zgornjekarbonske in trogkofeljske plasti. Pri Koroški Beli odrežejo zgornjeperske od skitijskih plasti in v dolini Završnice ladinjske plasti od cordevolskih.

3.4. Hidrološke značilnosti

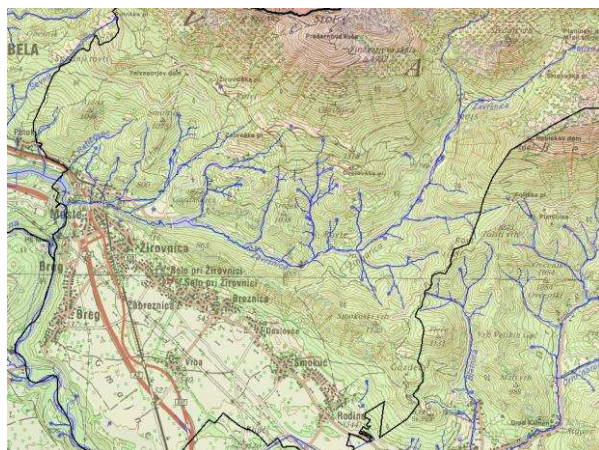
Na območju Karavank se nahajajo številni izviri pitne vode, katerih napajalna zaledja zaradi zapletenih geoloških razmer segajo na obe strani slovensko-avstrijske meje. Najpomembnejši vodotok obravnavanega območja je potok Završnica, ki izvira v Zelenici pod Stolom v izviru Mrzli studenec. Približno 8000 m teče potok po razmeroma ozki dolini Završ ali Završnica za Pečmi in se pri Mostah izliva v Savo. Višinska razlika od izvira do izliva je 500 m. V zgornjem toku teče potok mimo planin in travnikov in je dolina do Žingarice precej široka, v spodnjem delu pa se zoži, saj je struga vrezana v trde kamnine. V spodnjem delu, kjer so potok zajezili za potrebe hidroelektrarne, in je nastalo umetno jezero, se dolina zopet močno razširi. Završnico napaja tudi padavinska voda, ki se v kraškem svetu Begunjščice, Stola in Belščice le kratek čas zadrži na površju, ponikne in se po podzemlju pretaka proti prodnemu zasipu v dolino Završnice. Završnica teče tik ob karavanški prelomnici. Tok reke dajejo pečat učinki tektonike in kvartarnega nasipavanja. Dolino odlikujejo hidrološke (močan rečni strmec v zgornjem toku, prodišča, tolmoni, neizravnan pretok) in geomorfološke posebnosti (soteska, rečne terase, ostanki morenskega materiala). S pogorja Stola in Begunjščice, se v Završnico stekajo manjši občasni ali stalni potoki hudourniškega značaja (Rečica, Bitgovec, Globoki potok), ki jih pretežno del leta napaja snežnica, poleti pa padavine in podtalnica. Mnogi potoki se s pobočij preko strmih skalnih pečin stekajo v Završnico v malih slapovih.

Slika 4: Završnica – kategorizacija urejanja vodotokov (Vir: ARSO DTK 50)

Nad Žirovnico, Doslovčami, Smokučem in Rodinami je nekaj manjših izvirov, ki so bili nekoč pomemben dejavnik poselitve.

Hidrogeološke raziskave na področju Karavank so pokazale, da se v osrednjem delu Karavank z območja Javorniškega potoka preko Stola in Begunjsčice do grebena Košute razteza 30 km dolg razpoklinski vodonosnik enote Košute, ki je glede na hidrogeološke karakteristike zelo ranljiv, vendar pa zaradi skoraj zanemarljive poseljenosti napajalnega zaledja in ob upoštevanju ustreznih zaščitnih ukrepov predstavlja pomemben potencialni vir kvalitetne pitne vode.

Slika 5: Hidrografija – osi vodotokov (Vir: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/>)

3.5. Klimatske značilnosti

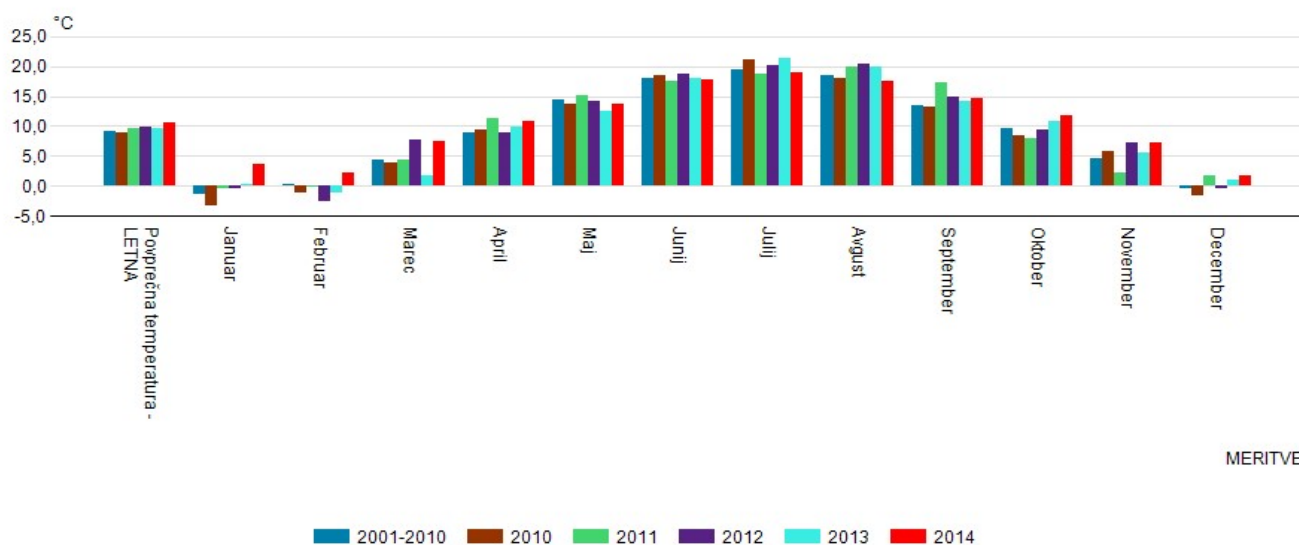
Podnebje v občini je celinskega značaja z obilnimi padavinami. V zimskem času se pojavijo velike temperaturne razlike med visokogorskim in dolinskim svetom. Občina ima obsežna področja gozdov iglavcev in listavcev. Za območje Zahodnih Karavank je značilno gorsko celinsko podnebje, vendar se zaradi razgibanega reliefa v drobnem podnebne razmere hitro spreminjajo.

Ker na obravnavanem območju ni meteorološke postaje, je za prikaz razmer uporabljena najbližja meteorološka postaja na letališču v Lescah. Zaradi njene bližine in nadmorske višine Karavank, je najbolj primerna za prikaz podnebnih razmer obravnavanega območja.

	Povp.l.t.	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEPT	OKT	NOV	DEC
2001-2010	9,1	-1,5	0,2	4,3	9,0	14,3	18,0	19,5	18,4	13,4	9,5	4,6	-0,5
2011	9,6	-0,5	-0,2	4,3	11,4	15,2	17,6	18,7	20,0	17,2	7,9	2,2	1,8
2012	9,8	-0,4	-2,7	7,7	9,0	14,2	18,8	20,2	20,3	14,9	9,4	7,1	-0,4
2013	9,5	0,2	-1,2	1,7	9,9	12,5	17,9	21,3	20,0	14,2	10,8	5,5	1,0
2014	10,6	3,6	2,1	7,5	10,9	13,7	17,8	18,9	17,5	14,6	11,7	7,3	1,6

Tabela 3: Povprečna, temperatura zraka na meteorološki postaji Letališče Lesce v obdobju 2001 – 2014 (Vir: Statistični urad Republike Slovenije)

Povprečne letne in mesečne temperature zraka [°C] po: OBDOBJE, LETO, MERITVE. Lesce.

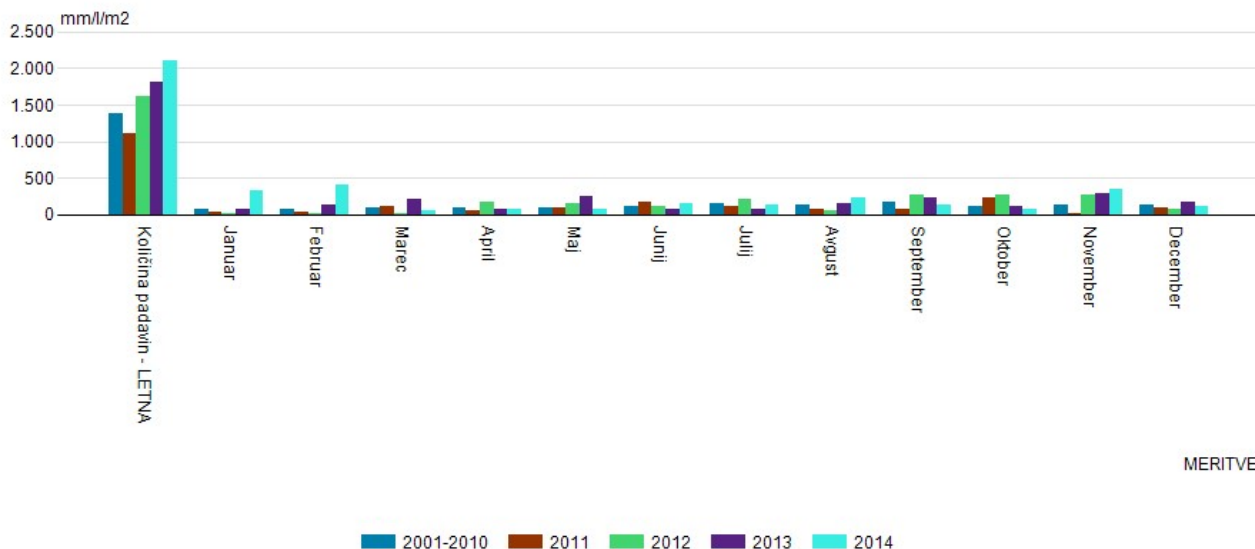
Vir: Ministrstvo za okolje in prostor - Agencija Republike Slovenije za okolje

Graf 1: Povprečna, temperatura zraka na meteorološki postaji Letališče Lesce v obdobju 1991 – 2010 (Vir: Statistični urad Republike Slovenije)

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEPT	OKT	NOV	DEC
2001-2010	76	65	99	92	96	115	144	142	181	113	137	133
2011	38	39	112	56	92	167	108	80	77	228	8	102
2012	21	7	14	169	151	117	212	55	271	265	274	72
2013	77	126	204	66	249	73	68	161	226	110	283	177
2014	326	398	50	74	83	150	135	237	131	82	339	108

Tabela 4: Povprečna količina padavin na meteorološki postaji Letališče Lesce v obdobju 2001 – 2014 (Vir: Statistični urad Republike Slovenije)

Skupne letne in mesečne padavine [mm] po: OBDOBJE, LETO, MERITVE. Lesce.

MERITVE

Vir: Ministrstvo za okolje in prostor - Agencija Republike Slovenije za okolje

Graf 2: Povprečna količina padavin na meteorološki postaji Letališče Lesce v obdobju 2001 – 2014 (Vir: Statistični urad Republike Slovenije)

Glede na padavinski režim se obravnavano območje uvršča v submediteranski padavinski režim. Zahodni in jugozahodni vetrovi prinašajo precej padavin, letna količina padavin se v višjih predelih giblje okoli 1800 mm, v nižinskih pa okoli 1600 mm.

3.6. Prst in rastlinstvo

Na območju občine se prepletajo alpske, srednjeevropske in tudi dinarske rastlinske vrste, med njimi najdemo tudi endemite. Poleg rastlinskih vrst, ki so uvrščene v Naturo 2000 (Zoisova zvončica, lepi čveljci in močvirski meček), na območju rastejo tudi ostale zavarovane in ogrožene vrste rastlin. Večji del občinskega območja je porasel z gozdom, ki daje predvsem Karavankam poseben pečat. Zaradi pestrih rastiščnih razmer in razgibanega reliefa so se izoblikovale številne gozdne združbe, ki nudijo življenjski prostor pestri paleti rastlinskih in živalskih vrst.

Na obravnavanem območju se nahajajo naslednje gozdne združbe¹:

- alpski bukov gozd – osrednja oblika
- alpski bukov gozd – oblika z macesnom
- predalpski gozd jelke in bukve – osrednja oblika
- predalpski gozd jelke in bukve – oblika s trpežnim golščem
- predalpski gozd jelke in bukve – oblika z golim lepenom
- južnoalpski bazofilni borov gozd
- gozd gabrovca in malega jesena
- subalpsko grmišče dlakavega sleča in navadnega slečnika.

¹Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Žirovnica

3.7. Živalstvo

Na območju lovišča Stol-Žirovnica, stalno ali občasno živi 65 vrst divjadi. Najbolj zastopana divjad je srnjad, ki živi na pretežnem delu lovne površine. Od nadmorske višine 700 m do vrha Stola je življenjsko območje gamsa. Ostale vrste so: navadni jelen, divji prašič, muflon, lisica, poljski zajec, planinski zajec, svizec, kuna zlatica, kuna belica, mala podlasica, jazbec, dihur, veverica, divji petelin, ruševac, golob grivar, gozdni jereb, belka, kljunač, turška grlica, divja grlica, mali skovik, lesna sova, mala uharica, planinski orel, kragulj, skobec, sokol selec, škrljančar, navadna postovka, siva vrana, poljska vrana, črna vrana, sraka, šoja, krekovt, planinska kavka, krokar, navadna kavka, raca mlakarica, črna liska, siva čaplja, prepelica, navadna kanja, čopasta črnica, sivka, navadni zvonec, sršenar, črni škarnjek, rjavi lunj, močvirski lunj, mali ponirek, veliki ponirek, priba, veliki kormoran, polarni slapnik, bela štoklja, labod grbec, mokož, kozica, sloka, rečni galeb, sivi galeb, jerebica in fazan.

Redke in ogrožene vrste na območju lovišča Stol-Žirovnica so planinski zajec, svizec, veverica in polh, divja mačka, mala podlasica, velika podlasica, dihur, belka, kure, divji petelin in ruševac. Za te vrste bo potrebno ohraniti populacijo v številčnosti, ki bo zagotovila ohranitev njihove vloge v ekosistemih in zagotovila normalen razvoj. Poseganje v njihovo populacijo z lovom ni predvideno.

Pestrost živalskih vrst je posledica velike višinske razlike, vpliva Sredozemskega morja in geološke podlage.

3.8. Prebivalstvo

V občini Žirovnica je 4.479 prebivalcev (SURS, I polletje/2022), od tega 2.271 moških (50,70%) in 2.208 žensk (49,30%), kar je približno enako slovenskemu povprečju. Povprečna starost prebivalcev je 44,8 let (Slovenija 41,7). Gostota prebivalstva je 106 prebivalcev na km².

3.9. Gospodarstvo

V občini Žirovnica ni pomembnejših industrijskih obratov. Registriranih je 454 podjetij in samostojnih podjetnikov². Obveljala je storitvena usmerjenost, v kateri je zaposlenih več kot polovica prebivalcev, v kmetijstvu pa le cca 1,5% zaposlenih.

Prisotna je tudi vsakodnevna delovna migracija v večja mesta (Jesenice, Radovljica, Kranj, Ljubljana).

Nove zaposlitvene priložnosti so se prebivalcem ponudile v novo zgrajeni obrtno poslovni coni.

3.10. Ogrožena infrastruktura v občini Žirovnica

V občini Žirovnica so ob potresu najbolj ogrožene večje javne zgradbe, komunalni objekti in objekti kulturne dediščine.

Orkanski veter, ki se pojavlja v občini pa lahko, bolj ali manj, prizadene vse objekte.

3.10.1. Večje javne zgradbe

Večje javne zgradbe bodo ob potresih ogrožene, ker se v njih nahaja večje število ljudi, hkrati pa se v njih nahajajo institucije oziroma organizacije, ki opravljajo naloge, ki so pomembne za vsakdanje življenje prebivalcev. Zaradi tega je potrebno v primeru poškodovanosti teh objektov

² leto 2021, vir SURS

institucije oziroma organizacije preseliti na lokacijo, kjer so zagotovljeni pogoji za njihovo nemoteno delo. Večje javne zgradbe v občini Žirovnica so naslednje:

- Občina Žirovnica,
- Zdravstvena postaja Selo pri Žirovnici z lekarno,
- Osnovna šola Žirovnica ter večnamenska dvorana Pod Stolom
- Vrtec
- Knjižnica Matije Čopa v Žirovnici
- Poslovno – trgovski center Žirovnica
- Župnijska cerkev Žalostne matere božje

3.10.2. Železnica

Žirovnica je povezana s svetom tudi z železniško povezavo E65, državna meja (Avstrija) – Jesenice – Ljubljana – Ilirska Bistrica – državna meja (Hrvaška).

Železniške povezave predstavljajo izreden pomen, ob velikih naravnih in drugih nesrečah, zaradi možnosti hitre pomoči iz drugih delov države in tujine. Železniške povezave pa so lahko, po drugi strani, v primeru naravnih ali drugih nesreč ogrožene zaradi podrtih dreves in drugih objektov, ki stojijo ob železniški progi. Prav tako pa lahko zaradi izpada električne energije pride do zastojev vlakov.

Preglede in reševanje organizirajo Slovenske železnice in upravljavci cest, glede poteka reševanja in koordiniranja akcij pa sodelujejo s štabom Civilne zaščite Občine Žirovnica.

3.10.3. Ceste

Cestna povezava občine Žirovnice z okolico je enostavna. Glede na sistem gradnje cest, ceste večinoma potekajo po terenu, niso možne večje poškodbe cestnega telesa. Resnejše poškodbe lahko nastanejo šele v primeru potresa IX. stopnje po MCS.

Kljub zgornjim ugotovitvam, pa je treba ceste po naravni in drugi nesreči pregledati zaradi možnega zatrtanja s kamenjem ali zemeljskimi plazovi. Prav tako lahko pričakujemo, da bodo ob naravnih in drugih nesrečah promet na cesti ovirala podrti drevesa, drogovi javne razsvetljave in drugi obcestni objekti. Zato je potrebno ceste po naravni ali drugi nesreči čimprej pregledati in odstraniti morebitne ovire na cesti.

Predvsem je treba pregledati cestne mostove na pomembnih povezovalnih cestah proti vzhodu in zahodu:

- mostovi preko Završnice v Mostah in
- mostovi preko Save.

3.10.4. Kanalizacija

V slučaju, da je ob naravni ali drugi nesreči (potres, zemeljski plaz) prišlo do premikov zemeljskih plasti, obstaja možnost poškodb vseh komunalnih vodov zakopanih v zemlji.

Kanalizacijo je potrebno v slučaju naravne ali druge nesreče (potresa, zemeljskega plaz) pregledati, ugotoviti njeno prepustnost in po možnosti sanirati.

V slučaju neuporabnosti kanalizacije, ali samo dela kanalizacije je treba poskrbeti za:

- odvoz in deponijo fekalij,
- izdelavo večjega števila poljskih stranišč in
- zagotovitev klorovega apna za dezinfekcijo.

Za organiziranje vseh teh aktivnosti je zadolženo javno komunalno podjetje Jeko d.o.o. Jesenice, ki o vseh ukrepih obvešča štab Civilne zaščite Občine Žirovnica.

3.10.5. Vodovod

Naravne in druge nesreče (potres, zemeljski plaz) imajo na vodovod dvojni vpliv, in sicer:

- pretrganje vodov in
- sprememba pretokov podzemnih voda.

Pretrganje vodovodov je še posebno občutljivo zaradi pretokov tras vodovodov preko tektonskih in geoloških prelomnic ter zaradi sorazmerne krhkosti materialov uporabljenih pri gradnji cevovodov (salonit, LTŽ, PVC, PC, NL, JE, PE).

Pri naravnih in drugih nesrečah (potres, zemeljski plaz) obstaja predvsem nevarnost pretrganja nepropustnih plasti in odtokov vode pred zajetjem v globlje zemeljske plasti. V tem primeru ostanejo brez vode vsi koristniki tega zajetja, ni pa vode tudi v hidrantnih omrežjih za gašenje požarov. Druga možnost pa je ta, da pride le do delnih izgub, ki ima seveda tudi manjše posledice.

Preskrba občine Žirovnica z vodo je v normalnih razmerah zelo dobra, saj so nekateri deli občine napajani celo v krožnem ali dvojnem sistemu, vsa občina pa je pokrita z zdravo pitno vodo.

V slučaju izpada nekega zajetja obstaja možnost nadomestne oskrbe zdravstveno ustrezne pitne vode s cisternami. Porabo vode bi v teh primerih morali racionalizirati in istočasno tudi klorirati pod strokovnim nadzorom javnega komunalnega podjetja Jeko d.o.o. Jesenice, sektor vodovod.

Zaradi naravnih in drugih nesreč (potres, zemeljski plaz) lahko pride do kaljenja vode ali vdora vod v zajetja, zato je nujno pripraviti ustrezno število klorinatorjev in opozoriti prebivalstvo, da je v tem slučaju obvezno prekuhanje vode.

Za preskrbo z vodo, kontrolo pitne vode ter vzdrževanje vodovodnih napeljav ali naprav je zadolženo Javno podjetje Jeko d.o.o. Jesenice, ki je dolžno pri svojem delu sodelovati s štabom Civilne zaščite Občine Žirovnica.

3.10.6. Električni vodi

Preko dela občine Žirovnica vse od Rodin do Potokov poteka nad in pod zemljo električno omrežje, in sicer napetostnih nivojev od 0,4 – 110 kV.

Za potrebe napajanja na omenjenem področju je zgrajena naslednja razdelilna transformatorska postaja:

Naziv	Transformacija	Področja napajanja
RTP Završnica	35/20 KV	Rodine - Blejska Dobrava

Ta razdelilna postaja je opremljena s starejšimi transformatorji na katere vpliva za izklop potres jakosti med VI. in VII. stopnjo po MCS lestvici.

Ta transformator ima vgrajeno zaščito z ozirom na pospešek pri sunku, ki ga ima potres nad VII. stopnjo po MCS (pri tem se transformator odklopi od omrežja).

V primeru naravne ali druge nesreče lahko pride tudi do pretrganja ali poškodovanja električnih vodov.

Vsi 20 KV izvodi iz omenjene razdelilne postaje (daljnovodi, kablovodi) imajo vgrajeno zaščito za izklop v primeru večjih deformacij zemljišča (zemeljski plaz, rušenje objektov ali predmetov na daljnovode).

S tem je zagotovljeno, da ob večjih naravnih in drugih nesrečah ne more priti do požarov zaradi pretrganja ali poškodovanja električnih vodov.

Kljub avtomatski prekinitvi dovoda električnega toka in s tem izključitvi velike možnosti požarov, pa lahko povzroči prekinitev dovoda elektrike druge probleme, kot so:

- izpad industrijske energije (pogonska energija, izpad črpalk za hladilno vodo, itd.),
- zastoj vlakov na železniški progi med Jesenicami in Podnartom napajani iz ENP Žirovnica,
- izpadi v gospodinjstvih (kuhanje, problem hladilnih skrinj, hladilnih omar, itd.),
- izpad kompletne razsvetljave,
- izpad delovanja črpalk za pitno vodo,
- izpad črpalk za kanalizacijo,
- izpad drugih črpalk,
- izpad možnosti reševanja s stroji na električni pogon, itd.

Del problemov se bo lahko reševal s pomočjo električnih agregatov, ki že obstajajo, vse ostale aktivnosti v zvezi s preskrbo električne energije pa bo vodilo podjetje Elektro Gorenjska, Enota Žirovnica, pri svojem delu pa bo sodelovalo s štabom Civilne zaščite Občine Žirovnica.

3.10.7. Telekomunikacijski vodi

Povezava med občino Žirovnica in ostalim svetom prek telekomunikacijskih linij je pomembna zaradi zagotovitve ustreznih komunikacij s svetom.

Glede na to, da potekajo skozi območje občine Žirovnica tudi mednarodne povezave, je treba telekomunikacijsko omrežje po vsaki večji naravni ali drugi nesreči (potres, močan veter ali vihar, zemeljski plaz) prekontrolirati (delovanje posameznih linij) in napake čimprej odpraviti.

Upravljavec telefonskih linij mora nujno sodelovati s štabom Civilne zaščite Občine Žirovnica zaradi ustreznih povezav v okviru občine kakor tudi povezav navzven.

3.10.8. Vodne pregrade

V občini Žirovnica sta postavljeni dve vodni pregradi z večjo ali manjšo količino vode, ki bi lahko ogrožali ob porušitvi nižje ležeča področja, to sta večja vodna pregrada v soteski Kavčke pod Žirovnico in manjša vodna pregrada na Završniškem jezeru.

Pregrade posameznih hidroelektrarn in objekti poleg pregrad so grajeni protipotresno po izračunih potresne ogroženosti za posamezna območja. V študijah poplavnih valov so izključene možnosti, da bi se katera od pregrad porušila zaradi naravne ali druge nesreče.

Za vse pregrade skrbijo Savske elektrarne Ljubljana, HE Moste, ki morajo v slučaju poškodb ob potresih koordinirati s štabom Civilne zaščite Občine Žirovnica.

3.10.9. Plinsko omrežje

Na območju občine Žirovnica poteka regionalni visokotlačni plinovod v dolžini 6400 m z oznako R 29, poteka ob naselju Rodine in se končuje nad naseljem Moste. Obratovalni tlak plinovoda je 50 bar.

3.10.10. Objekti kulturne dediščine

Objekti kulturne dediščine so ogroženi zaradi svoje starosti in načina gradnje. Na območju občine Žirovnica se nahajajo naslednji objekti kulturne dediščine:

Šifra	Lokacija	Spomenik
1. SPOMENIK S STATUSOM DRŽAVNEGA POMENA		
	Doslovče	Rojstna hiša Frana Saleškega Finžgarja
	Potoki pri Žirovnici	Arheološko najdišče Ajdna
#839	Vrba na Gorenjskem	Cerkev sv. Marka
#840	Vrba na Gorenjskem	Rojstna hiša Franceta Prešerna
2. SPOMENIKI S STATUSOM LOKALNEGA POMENA		
#1668	Breg pri Žirovnici	Cerkev sv. Radegunde
#1667	Breznica	Cerkev Žalostne matere božje
#5323	Breznica	Janšev čebelnjak
#24029	Breznica	Kapelica južno od Breznice
#10061	Breznica	Pokopališče
#5325	Breznica	Spomenik padlim v 1. svetovni vojni
#5324	Breznica	Spominsko znamenje Antonu Janši
#5442	Breznica	Znamenje ob stari cesarski cesti
#18110	Doslovče	Napajalno korito pri hiši Doslovče 13
#5397	Doslovče	Spominska plošča Dragoljubu Milovanoviću
#5409	Doslovče	Spominski plošči padlim in partizanskim taborom
#5335	Doslovče	Spominsko znamenje Antonu Dolarju - Mišku
#13698	Moste pri Žirovnici	Arheološko najdišče Mala Gora pod Žičico
#1672	Moste pri Žirovnici	Cerkev sv. Martina
#5401	Moste pri Žirovnici	Grob Jožeta Kodra na Malem Stolu
#5410	Moste pri Žirovnici	Partizansko taborišče Titova vas
#5396	Moste pri Žirovnici	Protiturški tabor
#5402	Moste pri Žirovnici	Spominska plošča Julki Jensterle
#5407	Moste pri Žirovnici	Spominska plošča kurirjem na Jamovcu
#5408	Moste pri Žirovnici	Spominska plošča kurirjem v Završnici
#24031	Moste pri Žirovnici	Spominska plošča Marti Tavčar-Riji
#5399	Moste pri Žirovnici	Spominska plošča na železniškem mostu
#5398	Moste pri Žirovnici	Spominska plošča partijski konferenci jeseniškega okrožja
#5406	Moste pri Žirovnici	Spominska plošča partizanskemu taboru v Žingaricah
#5404	Moste pri Žirovnici	Spominska plošča ustanovitvi Cankarjevega bataljona
#5405	Moste pri Žirovnici	Spominska plošča Vojku Školarisu na Žirovniški planini
#5304	Moste pri Žirovnici	Spomenik talcem
#1669	Rodine	Cerkev sv. Klemena
#5452	Rodine	Freska na hiši Rodine 9
#9887	Rodine	Pokopališče
#5427	Rodine	Rojstna hiša Janeza Jalna
#5298	Rodine	Villa Rustica
#1670	Selo pri Žirovnici	Cerkev sv. Kancijana
#23647	Selo pri Žirovnici	Spominska plošča Francu Krču
#5429	Selo pri Žirovnici	Spominska plošča Ignacu Zupanu
#667	Smokuč	Domačija Smokuč 43
#5431	Smokuč	Spominsko znamenje Vinku Hrovatu
#18111	Smokuč	Vaško perišče
#5318	Zabreznica	Ruševine cerkve sv. Lovrenca
#5400	Zabreznica	Spominska plošča na Prešernovi koči na Malem Stolu
#17611	Zabreznica	Spominska plošča padlim gasilcem
#471	Završnica	Hidroelektrarna Završnica
#5437	Žirovnica	Rojstna hiša Matije Čopa
#5439	Žirovnica	Spominska plošča partijskemu sestanku
#5438	Žirovnica	Spominska plošča sestanku OF
#5440	Žirovnica	Spominska plošča železniški postaji
#18108	Žirovnica	Vodni zbiralnik HE Moste
3. SPOMENIKI S STATUSOM NEZNANO		
#5424	Potoki pri Žirovnici	Spominska plošča padlim borcem pod Ajdno

4. VEČJE NEVARNOSTI NA OBMOČJU OBČINE ŽIROVNICA (GLAVNI VIRI NEVARNOSTI IN OGROŽANJA V OBČINI)

Glede na podatke iz Ocene ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč na območju občine Žirovnica, Verzija 2.2 ter Ocene ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč na območju Gorenjske, Verzija 8.1 lahko ugotovimo, da spada občina Žirovnica med manj ogrožene občine na Gorenjskem. Kljub temu pa je potrebno v občini Žirovnica vzpostaviti učinkovit sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Analiza naravnih in drugih danosti za nastanek naravne ali druge nesreče je izdelana v okviru Ocene ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč na območju občine Žirovnica, Verzija 2.2. V nadaljevanju so predstavljene večje nevarnosti na območju občine. Smernice za zmanjšanja tveganja za nesreče so zastavljene tako, da se zagotovi splošno zmanjšanje tveganj za vse vrste nesreč in ne samo za nesreče predstavljene v tem poglavju.

Na območju občine Žirovnica obstajajo nekatere nevarnosti, ki bi lahko prerasle v večje nesreče, torej obstaja povečana ogroženost za naslednje naravne in druge nesreče:

- potres,
- pojav epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh,
- požar v naravnem okolju,
- močan veter ali vihar,
- suša,
- jedrska nesreča,
- železniška nesreča,
- nesreča zrakoplova
- zemeljski plaz in
- množična nesreča na avtocesti.

Za zgoraj naštetih nesreč je v oceni ogroženosti predvideno, da obstaja večja nevarnost v občini Žirovnica zaradi tega so zanje izdelani tudi načrti zaščite in reševanja.

V Srednjeročnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so opredeljene le značilnosti teh nesreč ter ogroženost območja občine Žirovnice, medtem ko so obseg načrtovanja, koncept odziva ob posamezni nesreči, sile, sredstva in viri za izvajanje posameznega načrta zaščite in reševanja, opazovanje, obveščanje in alarmiranje, upravljanje in vodenje, ukrepi zaščite in reševanja ob posamezni nesreči ter naloge zaščite in reševanja ob posamezni nesreči, osebna in vzajemna zaščita, ocenjevanje škode ter aktiviranje sil in sredstev ob posameznih naravnih in drugih nesrečah opredeljeni v:

- Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob potresu v naravnem okolju za Občino Žirovnica, verzija 2.0, ki je bil sprejet 16.12.2021
- Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh za občino Žirovnica, verzija 1.0, sprejet dne 16.3.2021
- Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju za Občino Žirovnica - verzija 1.0, sprejet dne 16.12.2021
- Občinskem načrtu zaščite in reševanja ob močnem vetru ali viharju za Občino Žirovnica, Verzija 1.0., ki je bil sprejet dne 12.1.2011,
- Občinski načrt oskrbe z vodo – verzija 1.1, sprejet 14.11.2012
- Občinski načrt zaščite in reševanja ob jedrski nesreči – verzija 2.0, sprejet dne 30.11.2021
- Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob železniški nesreči – verzija 2.3, sprejet dne 24.11.2021
- Občinski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova – verzija 1.1, sprejet dne 14.11.2012

- Občinski načrt zaščite in reševanja ob zemeljskem plazu – verzija 1.1, sprejet dne 14.11.2012 in
- Občinski načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti – verzija 1.1, ki je bil sprejet dne 14.11.2012.

Zgoraj omenjeni občinski načrti zaščite in reševanja so javno dostopni na spletni strani Občine Žirovnica (<http://www.zirovnica.si/podrocje.aspx?id=289>).

Obstajajo pa tudi druge naravne in druge nesreče, kot so:

- nevarne snovi,
- požari,
- poplave,
- snežni plazovi,
- utopitev,
- nesreče v gorah in na težko dostopnih terenih,
- množični pojav kužnih bolezni pri živalih in
- terorizem

V srednjeročnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so opisane splošne značilnosti teh nesreč, vendar načrti zaščite in reševanja na lokalni ravni niso izdelani, saj v oceni ogroženosti ni predvideno, da bi bila občina Žirovnica v večji meri prizadeta zaradi teh nesreč. Izdelani so le načrti zaščite in reševanja na regijski in državni ravni.

4.1. Potres

Potres je naravna nesreča, ki jo opredelimo kot seizmično valovanje tal. Nastane ob nenadni sprostitvi nakopičenih tektonskih napetosti v zemljini skorji ali zgornjem delu zemeljskega plašča. Medtem, ko litosferske plošče trkajo med seboj in ob tem spreminjajo obliko, nastajajo ogromni pritiski. Občasno se energija teh pritiskov sprosti in rezultat te sprostitve je nenaden silovit potres. Do potresov torej prihaja zaradi sprostitve zemeljskih notranjih napetosti. Takšno premikanje tal je vzrok za poškodbe na objektih, zaradi česar lahko pride tudi do težjih ali lažjih poškodb prebivalcev. Takšne poškodbe so verjetnejše v starejših stanovanjskih stavbah, pri katerih še niso bili upoštevani predpisi o potresno varni gradnji.

Potresa ne moremo napovedati, ni mogoče vnaprej oceniti njegovega obsega, moči in škode, ki jo bo povzročil, predvidimo lahko le območja, kjer se lahko pojavi.

4.1.1. Potresna nevarnost na območju občine Žirovnica

Zaradi geotektonskih pogojev je območje občine Žirovnica zmerno potresno ogroženo.

Občina Žirovnica je občutila večje potrese v letih:

- 792 in 1000: močna potresa v Ljubljani;
- 1348: rušilni potres v Beljaku;
- 1508: močan potres v Ljubljani;
- 1511: močan potres, ki je porušil Ljubljano, Bled, Tržič, Radovljico, Škofjo Loko, Kamnik, Tolmin (v celoti 26 mest na Slovenskem)
- 1690: rušilni potres v Beljaku in Celovcu,
- 1895: rušilni potres v Ljubljani,
- 1976: potres v Furlaniji in Julijski krajini

Območje občine Žirovnica se je streslo tudi ob potresih na drugih področjih vendar le v manjši meri, tako da so bili ti potresi včasih komaj zaznavni. Na območju občine Žirovnica vsako leto beležimo šibek do zmeren potresni sunk.

Najvišja jakost potresa v občini Žirovnica izmerjena po MCS skali je bila do sedaj okoli 7,5 stopnje. Poškodbe, ki so se pojavile pa so bile razpoke zidov, odpadanje ometov in rušenje dimnikov na starejših objektih. Poškodb ljudi ali celo smrtnih žrtev do sedaj ni bilo registriranih.

Na območju občine Žirovnica ni blokovne gradnje in tudi ne visokih stavb.

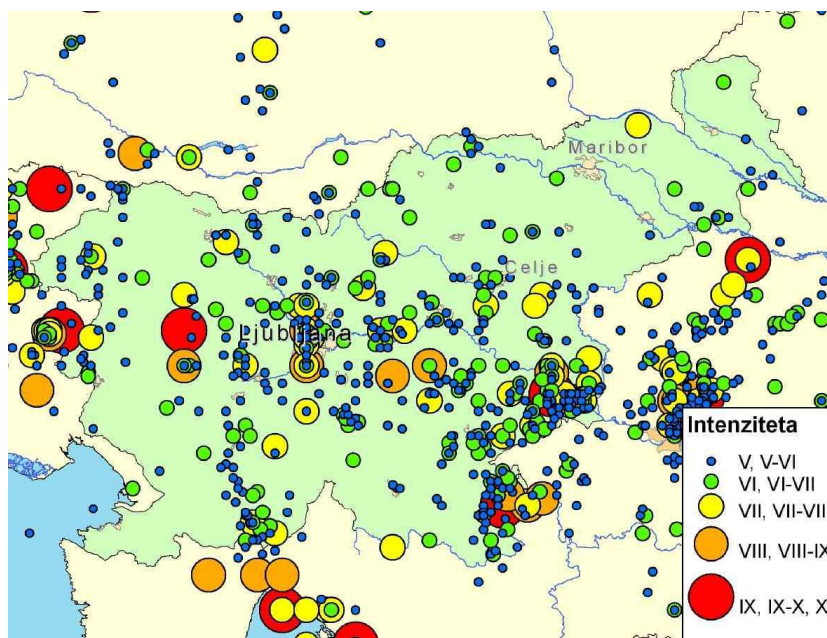
Od leta 1965 dalje naj bi bili vsi objekti grajeni v skladu z zahtevami predpisov o potresno varni gradnji na potresnih območjih. Stavbe so bile do leta 1964 grajene praviloma le za prenos vertikalne obtežbe. Ukrepe za povečanje potresne odpornosti stavb so graditelji upoštevali le v krajših obdobjih po rušilnih potresih.

Pri oceni ranljivosti stavb se ocenjuje vrsto in kakovost zidov, količino zidov, tlorisno razporeditev zidov, povezanost zidov in druge dejavnike.

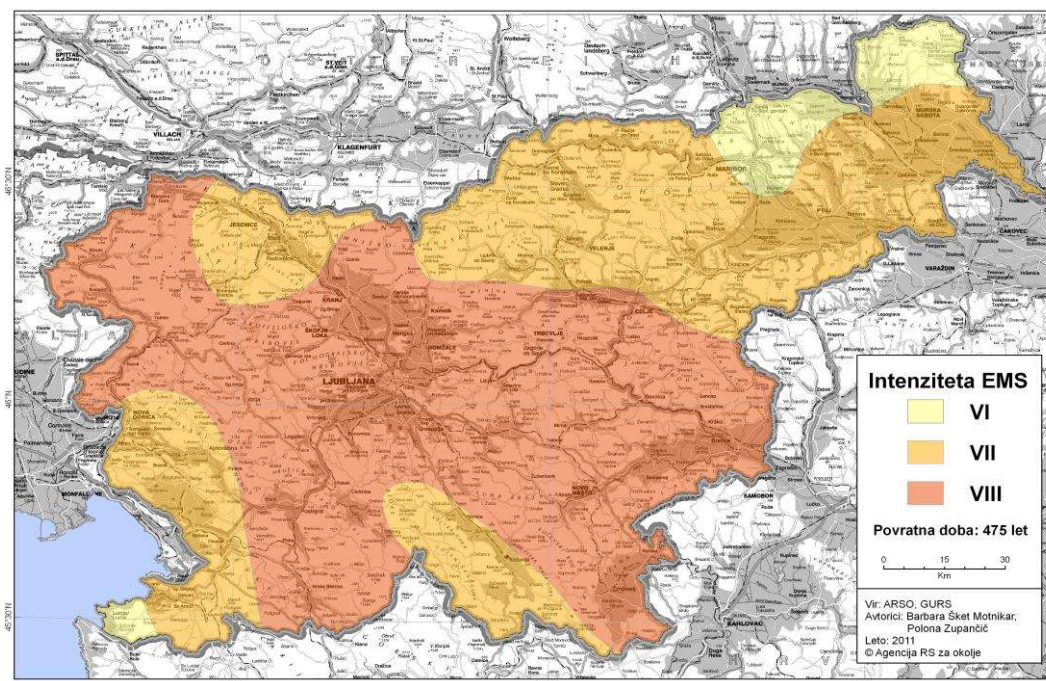
Objekte delimo v tri skupine:

- objekti, zgrajeni pred letom 1895,
- objekti, zgrajeni v obdobju od 1896 do 1965,
- objekti, zgrajeni po letu 1965.

V občini Žirovnica prevladujejo enostanovanjski objekti, zgrajeni po letu 1965. Po podatkih je v občini Žirovnica 1591 stanovanj (SURS, 2021). Pred letom 1965 je bilo zgrajenih okrog 50 hiš, kar predstavlja 3% vseh stanovanjskih hiš v občini Žirovnica. Tudi število prebivalcev, ki živijo v teh hišah je okrog 3% od vseh prebivalcev v občini Žirovnica.

Slika 6: Karta potresov v Republiki Sloveniji

Slika 7: Karta območij pričakovanih maksimalnih intenzitet potresov po lestvici EMS za povratno dobo 475let

4.1.2. Potresna območja v občini Žirovnica

Ozemlje občine Žirovnica spada v seizmogeno gorenjsko-ljubljansko območje. To seizmogeno območje je eno najbolj aktivnih v Sloveniji.

Celotno ozemlje občine Žirovnica spada v 7. stopnjo potresne ogroženosti po MCS, kar pomeni, da v občini lahko pričakujemo močnejši potres. Po novi karti projektnega pospeška tal (ARSO 2021) je za celotno ozemlje občine projektni pospešek tal 0,225(g).

Verjetnost ponavljanja potresov v Gorenjski regiji je 63%, kar pomeni, da bo vsakih 50 let nastal potres z največjo intenziteto 7. stopnje MCS in vsakih 100 let potres z intenziteto 8. stopnje MCS.

V občini Žirovnica, ki jo sestavlja 10 vasi, prebiva 4.479 prebivalcev (Vir: SURS, I/2022) na 43 km², torej je povprečna gostota prebivalstva v občini Žirovnica je 106 prebivalcev/km².

Osnova za izdelavo ocene so podatki iz Ocene ogroženosti Gorenjske ter enotna metodologija za izdelavo ocen, ki jo je pripravila Uprava RS za zaščito in reševanje.

Ocena zasutih prebivalcev ob rušilnem potresu je naslednja:

Občina	Število prebivalcev	Število obiskovalcev	Skupaj	Zasuto vseh
Žirovnica	4.479	1.402	5.772	462

Pri oceni razmerja med plitvo, srednje in globoko zasutimi je uporabljena izkustvena ocena 30:30:40.

Ocena plitvo, srednje in globoko zasutih je naslednja:

Občina	Število prebivalcev	Plitvo zasutih	Srednje zasutih	Globoko zasutih
Žirovnica	4.479	139	139	184

Pri oceni ranjenih in mrtvih je upoštevan kriterij, da je razmerje med lažje in težje ranjenimi 50:50, skupno število ranjenih pa je 50% vseh zasutih. Upoštevan je izkustveni kriterij 4% od števila zasutih.

Ocena ranjenih in mrtvih je naslednja:

Občina	Število prebivalcev	Število lažje ranjenih	Število težje ranjenih	Število ranjenih	Število mrtvih
Žirovnica	4.479	116	116	232	10

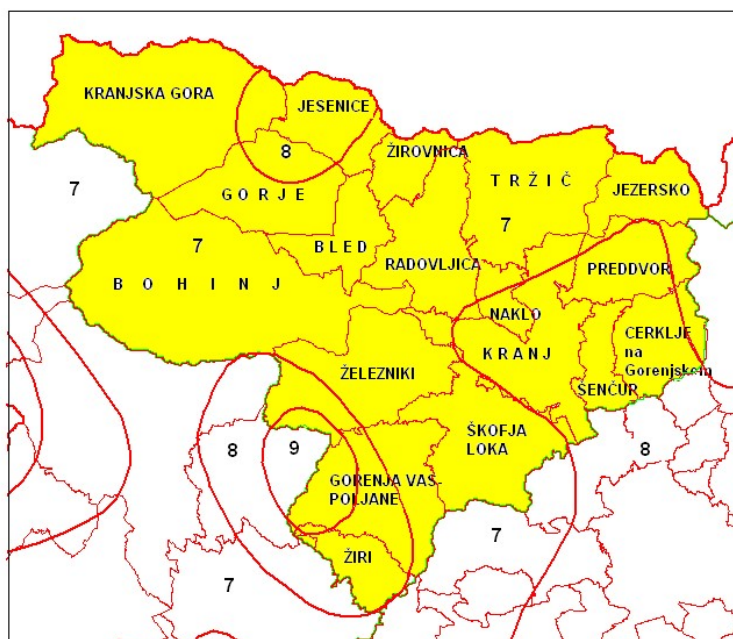
Osnova za izračun je podatek o številu prebivalcev v občini Žirovnica. Ocena ranjenih in mrtvih je odvisna tudi glede na čas potresa, predvsem v ožjih urbanih središčih, kjer se število oseb podnevi poveča za cca. 100%. V ostalih delih občine so nihanja znatno manjša, v večini celo zanemarljiva, ker se veliko ljudi vozi na delo izven kraja stalnega prebivališča, predvsem v mestna središča ter v Kranj in Ljubljano.

Območje občine Žirovnica ne spada med bolj ogrožena območja na Gorenjskem.

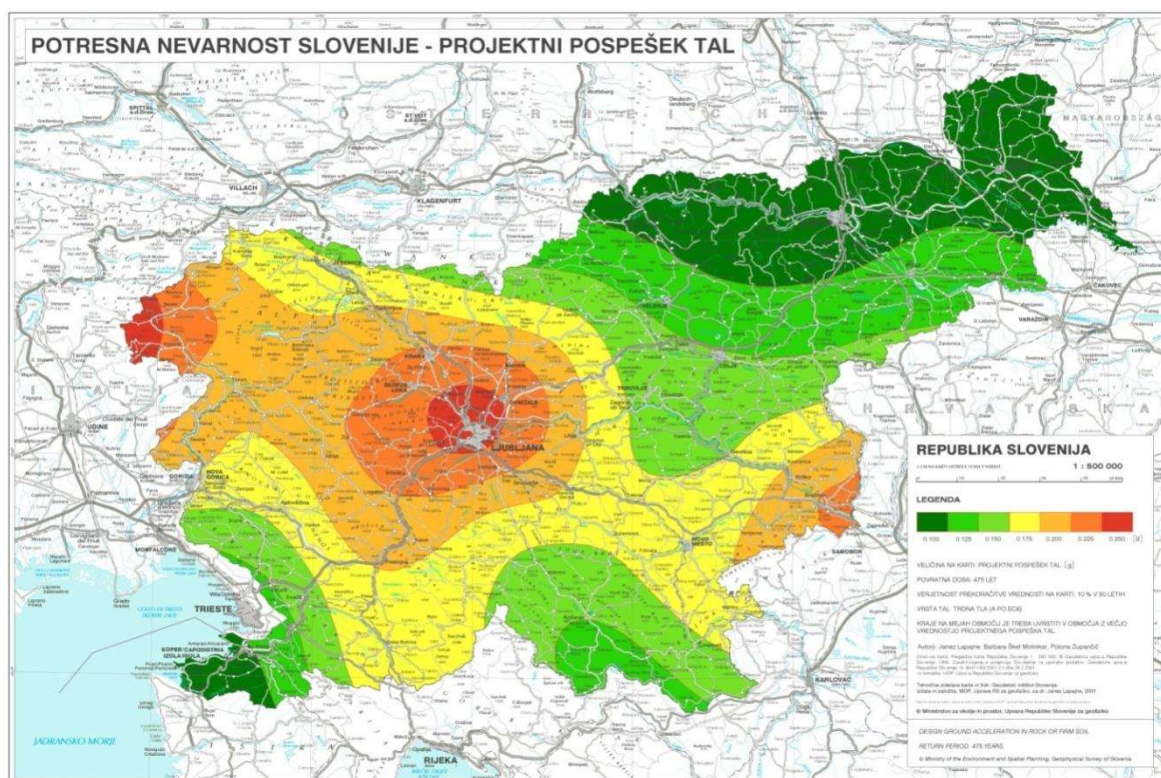
Pri oceni količine ruševin je upoštevan kriterij, da pride na enega zasutega prebivalca v intenzivno poseljenih območjih (blokovna gradnja) 3 m³ ruševin, v manj poseljenih območjih (individualna gradnja) pa 5 m³ ruševin na zasutega prebivalca.

Ocena količine ruševin je naslednja:

Občina	Ruševine: 3-5 m ³ ruševin na zasutega
Žirovnica	1.346 m ³ – 2.310 m ³

Slika 8: Potresi na Gorenjskem – po MCS

Slika 9: Karta projektних pospeškov tal za povratno periodo 475 let in trdna tla Republike Slovenije

4.1.3. Verjetnost nastanka verižne nesreče

Posledično bi potres v občini Žirovnica lahko povzročil še vrsto drugih nesreč in sicer:

- požari,
- plazenje tal,
- onesnaževanje vodnih virov,
- nastanek kužnih bolezni pri živalih in
- morebitne druge vrste nesreč.

Vsekakor posledice potresa niso odvisne samo od moči potresnega sunka, ampak tudi od tega kako je zgrajena infrastruktura, od naseljenosti in nenazadnje tudi od pripravljenosti ljudi in celotne družbe na nesrečo.

Posledice oziroma škodo, ki bo nastala ob potresu v občini Žirovnici zmanjšujeta dejstvi, da v občini Žirovnica ni visokih zgradb in da prevladujejo zgradbe, ki so zgrajene po letu 1965.

Potres bi posledično povzročil še vrsto drugih nesreč in sicer požar na območjih, kjer se uporabljajo viri toplotnega sevanja, plazenje tal, kjer bi bila porušena stabilnost tal, poplave v primeru porušitve pregrade hidroelektrarne Moste in onesnaženje okolja z nevarnimi snovmi (plinovod).

4.1.4. Sklepne ugotovitve o nevarnosti potresa v občini Žirovnica

Občina Žirovnica spada med občine s srednjo potresno ogroženostjo. Na območju občine Žirovnica se potresi pojavljajo v daljših časovnih presledkih. Rušilni potres lahko prizadene tudi večja naseljena območja, zato se je treba nanj pravočasno pripraviti. Potresov časovno ob uri in dnevu ni mogoče napovedati, opredeljena so le območja, kjer lahko pričakujemo potres določene jakosti in z določeno verjetnostjo v časovnem obdobju. Po prvem potresnem sunku sledijo po potresni sunki s tendenco umirjanja. Obvladovanje potresne nevarnosti obsega različne ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje posledic:

- potresno odporna gradnja, upoštevati predpisane zahteve za novogradnjo in rekonstrukcijo objektov, določeni postopki za ocenjevanje po potresu poškodovanih objektov ter potresna sanacija;
- izdelava programov protipotresne sanacije in utrjevanja stanovanjskih in pomembnih javnih objektov s področja vzgoje in izobraževanja, varstva otrok, nege starejših občanov in drugih posebnih skupin prebivalcev in drugih javnih dejavnosti;
- izdelava programov varstva kulturne dediščine pred posledicami potresa, ocene ranljivosti in evidenc premične in nepremične kulturne dediščine ter priprava strokovnih rešitev za zaščito kulturne dediščine po potresu;
- krepitev pripravljenosti za zaščito, reševanje in pomoč (izdelati načrte zaščite in reševanja pred potresom v vseh sredinah, organiziranje, usposabljanje in opremljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč);
- občina Žirovnica ima za odlaganje ruševin kapacitete na svojem območju;
- nastanitev ljudi brez ustrezne nastanitve bi se začasno izvajala v nepoškodovanih objektih (šola, vrtec, športne dvorane, bivalni kontejnerji, počitniške prikolice, turistične in druge počitniške zmogljivosti) in z namestitvijo pri sorodnikih, znancih, sosedih, po možnosti čim bližje porušenega doma.

4.2. Močan veter ali vihar

Pojav vetra je povezan z lokalnimi klimatskimi vplivi, zlasti je vezan na reliefne razmere. Najpogostejša smer vetra pri nas je jugovzhodnik, sledi pa mu severozahodnik. Prva smer se pojavlja v tem področju pri nastajanju Genovskega ali severno - jadranskega ciklona. Ta smer vetra je v našem visokogorju znanilec slabega vremena. Druga smer pa je značilna za tisto vremensko stanje, ko je v prostem ozračju severozahodno ali zahodno gibanje zraka, kar je v glavnem znak stabilnega vremena. V nižinskih predelih Slovenije, razen v izjemnih primerih, prevladujejo sorazmerno šibki vetrovi, medtem, ko v goratem in zlasti visokogorskem svetu v glavnem vladajo močni vetrovi, imenovani karavanški fen. Karavanški fen je pogost pojav tudi na območju občine Žirovnice, zlasti v spomladanskih in jesenskih mesecih.

Močan karavanški fen običajno nastopi, kadar na višini pregrade in malo nad njo piha močan veter iz severne smeri; to se običajno zgodi po prehodu hladne fronte in izrazitem ciklonu nad osrednjim Sredozemljem ter močnim anticiklonom nad zahodno Evropo. K moči vetra v nižinah prispeva občutno zmanjšanje hitrosti vetra in temperaturni obrat oziroma plast z večjo stabilnostjo nad omenjenim vetrovnim strženom. Oba pojava otežujeta odvajanje energije valovanja, ki nastane ob prehodu zračne mase prek gorske pregrade, navzgor v troposfero – zato se okrepi valovanje v spodnji plasti ozračja. V primeru močnega fena se zračni tlak po spustu prek pregrade zoži, zato so največje hitrosti dosežene na pobočju in ob vznožju. Z oddaljevanjem od vznožja hitrost vetra običajno pojenjuje. Velika sunkovitost vetra je predvsem posledica neenakomernega pretakanja zraka prek grebena in razgibanega reliefa. Ponekod se pojavljajo močni vrtinci, ki še dodatno prispevajo k moči posameznih sunkov. To zlasti velja na stikih stranskih dolin, ki se zajedajo v Karavanke in deloma Kamniško-Savinjske Alpe, z Ljubljansko kotlino: dolina Završnice, dolina Drage, dolina Tržiške Bistrice in dolina Kokre.

4.2.1. Ogroženost območja občine Žirovnica zaradi močnega vetra ali viharja

Močni vetrovi na Gorenjskem niso redkost. Ob vznožju Karavank, med Žirovnico in Cerkljami, se nekajkrat na leto pojavijo razmeroma močni vetrovi. Pod pojmom močni vetrovi v omenjenem območju označujemo vetrove, ki pihajo s hitrostjo nad 20 m/s, ki so po svojem nastanku podobni burji na Primorskem, le da se pojavijo bolj poredko.

V zadnjih letih se zaradi podnebnih sprememb vse pogostejše pojavljajo razne ujme in tudi orkanski veter ni izjema. Na območju občine Žirovnica do sedaj še ni ogrožal življenj prebivalcev, vendar pa je tako v naseljih kot v gozdovih povzročil veliko gmotno škodo.

Najhujši orkanski veter je divjal na tem območju v dneh od 9. do 11. februarja 1984. Takrat je pihal tako močan veter, da je lomil in ruval drevje iz celih predelov gozdov, odkrival strehe in podiral kozolce. Poškodovani sta bili električna in telekomunikacijska infrastruktura prav tako pa so bile tudi pretrgane nekatere cestne in železniške povezave.

Zadnja viharja (močan veter preko 100 km/h), ki sta povzročila precej škode v občini, sta bila decembra 2003 in novembra 2004. Takrat je veter odkril velik del strehe na osnovni šoli v Zabreznici in streho pošte v Žirovnici, podrl nekaj dreves, tudi na ceste in povzročil kar nekaj škode na strehah individualnih hiš.

Ob orkanskem vetru so verjetne posledice nesreče vidne na objektih in gozdnih območjih.

V primerih močnega vetra so ogrožena predvsem starejša poslopja oziroma poslopja s slabšo kritino, kjer je največja nevarnost, da jo močan veter odnese.

V občini Žirovnica prevladujejo enostanovanjski objekti novejše gradnje. Ti objekti imajo novejšo kritino, ki je bolj prilagojena oziroma odporna na močan veter ali vihar. Tudi starejši objekti se vedno v večji meri prekrivajo z novejšo kritino. Tako je v občini Žirovnica približno 20% objektov, ki so v potencialni ogroženosti ob močnem vetru ali viharju. Gre predvsem za objekte v središčih vasi, nekateri izmed njih imajo tudi kulturno zgodovinski pomen. Ob viharju pa so, kot kažejo izkušnje iz leta 1984, 2003 in 2004, ogroženi vsi objekti v občini Žirovnica, tudi tisti z novejšo kritino.

Ogrožena je tudi infrastruktura, tako cestne in železniške povezave, za katere lahko pričakujemo da bodo neprevozne oziroma okrnjene, kot tudi električne in telekomunikacijske povezave, kjer bi lahko prihajalo do občasnih prekinitev. V primeru močnega vetra bi bile te težave manjšega obsega, do težav večjega obsega pa bi, kot kažejo izkušnje, prišlo v primeru viharja.

4.2.2. Verjetnost nastanka verižne nesreče

Zaradi močnega vetra ali viharja lahko na območju občine Žirovnica pride do nastanka naslednjih verižnih nesreč in motenj:

1. neprevoznih prometnih poti (ceste in železnica) in posledično zastojev v prometu,
2. motenj pri oskrbi z elektriko zaradi poškodb infrastrukturnih naprav in napeljav,
3. motenj v telekomunikacijah zaradi poškodb infrastrukturnih naprav in napeljav in
4. prekomernega razmnoževanje lubadarjev ter s tem povzročitve še večje škode v gozdovih.

Te verižne nesreče so bolj verjetne ob pojavih močnejšega vetra in viharja.

4.2.3. Sklepne ugotovitve o ogroženosti območja občine Žirovnica zaradi močnega vetra ali viharja

Zaradi vremenskih razmer tudi na območju občine Žirovnica občasno prihaja do močnejšega vetra ali viharja. Podnebne spremembe prinašajo dodatne nevarnosti, ki jih je potrebno spremljati ter ukrepe prilagajati novim spoznanjem. Dolgoročno se orkanskega vetra ne da predvidevati, vendar pa je potrebno stalno spremljati napovedi močnih in orkanskih vetrov Hidrometeorološkega zavoda Slovenije ter vzpostavljati pripravljenost ustreznih struktur. Obvladovanje nevarnosti močnega vetra ali viharja obsega različne ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje posledic:

- novejša strešna kritina, odpornejša na močan veter ali vihar;
- krepitev pripravljenosti za zaščito, reševanje in pomoč (izdelati načrte zaščite in reševanja pred močnim vetrom ali viharjem v občini, organiziranje, usposabljanje in opremljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč);
- občina Žirovnica ima za odlaganje ruševin kapacitete na svojem območju;
- nastanitev ljudi brez ustrezne nastanitve bi se začasno izvajala v nepoškodovanih objektih (šola, vrtec, športne dvorane, bivalni kontejnerji, počitniške prikolice, turistične in druge počitniške zmožljivosti) oziroma pri sorodnikih, znancih, sosedih, po možnosti čim bližje porušenega doma.

4.3. Suša

Suša je naravni pojav, ki nastane zaradi pomanjkanja padavin v daljšem časovnem obdobju, vendar to ni njena definicija. Ta je odvisna predvsem od posledic, oziroma škode, ki jo suša povzroča. Najpomembnejši vidik suše sta suša v kmetijstvu in v oskrbi z vodo, bodisi pitno ali vodo, ki jo v delovnih procesih uporabljajo različne veje gospodarstva.

V obeh primerih je razen pomanjkanja padavin pomembna tudi temperatura, saj je izhlapevanje vode odvisno od sončnega obsevanja, torej posredno od temperature. Predvsem temperatura zraka je v zadnjem obdobju močno analizirana meteorološka spremenljivka, saj je na globalnem nivoju nedvomno dokazano, da klimatske spremembe so oziroma, da se atmosfera našega planeta segreva. Poleg direktnih posledic v kmetijstvu in oskrbi z vodo, toplo in suho vreme posredno vpliva tudi na številna druga področja kot so onesnaženost z ozonom, pogostost požarov v naravnem okolju in ne nazadnje tudi zdravje ljudi.

Pomanjkanje zdrave pitne vode povzroča dolgotrajno pomanjkanje dolgotrajnejših in obilnejših padavin, kar ima za posledico, da vodni viri presahnejo ali pa se njihove zaloge bistveno zmanjšajo. V tem primeru se stanje bistveno popravi šele ob obilnejših padavinah.

4.3.1. Ogroženost območja občine Žirovnica zaradi pomanjkanja pitne vode

Za oskrbo z vodo v občini Žirovnica je zadolženo javno komunalno podjetje Jeko, d.o.o. Jesenice. Občina Žirovnica je glede vodnih virov razmeroma dobro preskrbljena, tako v smislu kvalitetne pitne vode kakor tudi po količini distribuirane vode. Ta pokritost se zagotavlja predvsem iz dveh največjih vodnih virov – to sta Ajdna in Završnica, ki po kapaciteti (litrih distribuirane vode na sekundo) predstavljata 70% celotnega vodnega vira.

Vodovodni sistem	Dolžina cevovoda	Količina distribuirane vode
Završnica	52.432 m	923.468 m ³
Ajdna	9.782 m	66.409 m ³

Slika 10: Shema cevovodov v občini Žirovnica in občini Jesenice (Vir: Jeko d.o.o. Jesenice)

Vseeno pa lahko pride do problemov pri oskrbi z zdravo pitno vodo ob:

- daljšem sušnem obdobju in s tem povezanim pomanjkanju pitne vode na posameznem območju,
- onesnaževanju vodnega vira (gnojevka, nenadzorovani pokop živalskih kadavrov, izliv nevarnih ali zdravju škodljivih snovi in drugo) ter
- tehnični okvari na sistemu oskrbe z vodo za posamezna območja.

Večji problem so manjši tako imenovani vaški vodovodi (Potoki in Rodine), ki pa v daljšem sušnem razdobju radi presahnejo. V vseh teh primeri je potrebna dostava zdrave pitne vode za potrebe ljudi in oskrbo živine.

V primeru izpada kateregakoli vodnega vira bi morali v naselja, ki jih ta vodni vir oskrbuje, vodo dovažati s cisternami.

Za primere, ko pa je potrebno dovažati vodo je v občini Žirovnica na razpolago dovolj kapacitet, ki so navedene v spodnji Tabeli 5.

Zap. št.	Gasilsko društvo	Naziv vozila	Tip vozila	Letnik	Reg. št.	Prostornina cisterne
1.	GARS Jesenice	GVC 24/90	Iveco Trakker 3500	2016	KR SD 811	9000 l
2.	GARS Jesenice	GVC 24/25	TAM 190 T 15 B	1996	KR D5 842	2500 l
3.	GARS Jesenice	GVC 24/75	Iveco Magirus 190E34W	2000	KR MR 213	7500 l

4.	PGD Zabreznica	GVC 24/50	MB ATEGO 1828	2500	KR Z2 876	5000l
----	----------------	-----------	---------------	------	-----------	-------

Tabela 5: Pregled kapacitet za prevoz vode

4.3.2. Možne posledice pomanjkanja pitne vode

Pomanjkanje vode povzroča veliko škodo v:

- gospodarstvu (manjša proizvodnja električne energije),
- kmetijstvu (manjši pridelek),
- gozdarstvu (sušenje dreves in povečana obolevnost),
- slabša preskrba z zdravo pitno vodo ali v najslabšem primeru prekinitev preskrbe,
- povečana nevarnost nastanka kužnih bolezni tako pri ljudeh, kot živalih,
- veliki stroški za dostavo zdrave pitne vode.

Zaradi problemov v oskrbi z vodo lahko pride do verižne nesreče, predvsem pa do okužbe prebivalcev in živine. Te probleme je mogoče preprečiti z doslednim izvajanjem monitoringa ter drugih tehničnih in organizacijskih ukrepov v zvezi z oskrbo.

4.3.3. Sklepne ugotovitve o ogroženosti območja občine Žirovnica zaradi pomanjkanja pitne vode

Glede na navedene podatke je oskrba z vodo, tako pitno, kot tehnološko v občini Žirovnica ugodna.

Glede na to, da so sušna obdobja vse pogostejša in dolgotrajnejša, je potrebno pri oskrbi z vodo zagotoviti večje kapacitete v vodohranih, izboljšati prenos vode tako, da se zmanjšajo izgube, osveščati ljudi v bolj racionalno porabo vode ter povečati kapacitete cistern za prevoz vode k oddaljenim porabnikom.

Za učinkovito izvajanje navedenih nalog je treba v občini Žirovnica zagotoviti:

- dobro organizirane, usposobljene in opremljene organizacije za oskrbo z vodo,
- učinkovito sodelovanje organizacij za oskrbo z vodo z gasilskimi organizacijami,
- učinkovito kontrolo vodne oskrbe ob pomanjkanju,
- osveščanje ljudi v bolj racionalno porabo vode.

V letu 2022 so imeli pri podjetju JEKO d.o.o. zaradi suše problem zagotavljanja zadostno količino zdravstveno ustrezne pitne vode, izdali so dva ukrepa varčevanja ter izvajali regulacijo na dnevni ravni. Zaradi sušnih obdobj prireja do večjih problemov pri zagotavljanju nemotene vodooskrbe.

4.4. Jedrska nesreča

4.4.1. Splošno o nevarnosti ionizirajočega sevanja

Viri ionizirajočega sevanja so naravni in umetni. Zaradi radioaktivnih izotopov v okolju (zemlja, zrak, voda, prehrana) je človek na različne načine izpostavljen ionizirajočemu sevanju. Običajno jih delimo na zunanje in notranje obsevanje. Do zunanjega pride, če so radioaktivni izotopi v človekovi okolici. Ob razpadanju obsevajo človeka z oddajanjem prodornih sevanj, kot so na primer žarki γ . Izpostavitve sevanju je v tem primeru sorazmerna s časom zadrževanja v območju sevanja. Do notranjega sevanja pa pride zaradi vnosa radioaktivnih snovi v organizem z vdihavanjem zraka, uživanjem onesnažene hrane in pijače ter zaradi vnosa skozi kožo, zlasti če je poškodovana. Ob vnosu v organizem pridejo do izraza tudi tisti radioaktivni izotopi, ki zaradi malo prodornih delčnih sevanj niso pomembni kot zunanji sevalci, na primer plutonijevi izotopi, ki so sevalci α . V telo

vneseni radioaktivni izotopi različnih elementov se glede na kemijsko obliko obnašajo dokaj različno (čas zadrževanja, kopičenje v specifičnih organih ali tkivih, hitrost in delež izločanja). Pomembno je tudi, da se po vnosu radioaktivnih izotopov v telo ni mogoče izogniti nadaljnji izpostavljenosti sevanju, ker radionuklidi obsevajo tkiva, dokler se zadržuje v telesu.

Ionizirajoče sevanje snovi oddaja energijo z ioniziranjem in vzbujanjem atomov in molekul. V tkivu lahko zaradi tega pride do okvar biološko pomembnih molekul, kar lahko privede do poškodbe ali smrti celice. Ob uničenju velikega števila celic organa ali tkiva so posledice za organizem lahko zelo resne, celo smrtne in se pokažejo relativno hitro po obsevanju. Te učinke imenujemo *deterministične* in je zanje značilno, da imajo prag-ne opažamo jih pod dozo, ki je nižja od neke mejne vrednosti. Nad pragom pa se posledice večajo s prejšeto dozo.

Po drugi strani pa je sevanje tudi mutageno in v celici povzroči spremembe, ki lahko predstavljajo enega od prvih dogodkov pri razvoju celice v rakasto obliko. Kancerogenost sevanja je učinek, ki verjetno nima praga in z večanjem doze narašča verjetnost za nastanek raka. To je *stohastični* oziroma naključni učinek sevanja. Če pa sevanje okvari spolne celice, se posledice pokažejo šele na potomcih (dedni ali hereditarni učinki).

4.4.2. Viri nevarnosti

Vire nevarnosti lahko razdelimo v šest skupin:

1. Jedrski objekti - to so jedrske elektrarne, raziskovalni jedrski reaktorji, postroji za obogatitev urana, postroji za izdelavo gorivnih elementov, obrati za predelavo in odlaganje obsevanega jedrskega goriva ter objekti namenjeni uskladiščenju, predelavi in odlaganju radioaktivnih odpadkov. Najhujše posledice bi imela nesreča v jedrskih elektrarnah. Nesreča s težjo poškodbo sredice lahko povzroči zelo resne posledice za zdravje ali celo ogrozi življenje zaposlenih v elektrarni in prebivalstva v okolici. Na območju občine Žirovnice in v njeni neposredni okolici ni nobenega jedrskega objekta. Ogroženost za prebivalce občine Žirovnica predstavljajo Nuklearna elektrarna Krško in približno 50 jedrskih elektrarn v tujini, ki so od območja občine Žirovnica oddaljene manj kot 1.000 kilometrov.
2. Objekti, kjer se uporabljajo radioaktivni viri - to so stacionarni objekti, kjer se uporabljajo radio izotopi (na primer v industriji, raziskovalnih inštitutih in bolnišnicah). V industriji se radio izotopi uporabljajo na določenem mestu (za sterilizacijo, merjenje debeline pločevine, nivojev v posodah ipd.) ali pa so premični (radiografsko merjenje zvarov, merjenje vlažnosti cestišča ipd.). Za razliko od nesreč v jedrski objektih povzročajo nesreče z radioaktivnimi viri v glavnem kontaminacijo z enim samim radionuklidom (Cs-137 ali Co-60), ki prizadene predvsem delovno osebje oziroma lahko nepravilno ravnanje z radioaktivnim virom povzroči obsevanost osebja, ki presega predpisane mejne vrednosti. Na območju občine Žirovnica ni objekta, kjer bi se uporabljali radioaktivni viri, ki bi ogrožali prebivalce. V okolici je tak objekt Splošna bolnišnica Jesenice, vendar pa prebivalci na območju občine Žirovnica zaradi tega niso ogroženi.
3. Prevoz radioaktivnih in jedrskih snovi - Zaradi posebnih varnostnih ukrepov je verjetnost nesreče pri prevozu zelo majhna, če pa se zgodi je njen vpliv prostorsko omejen na nekaj hektarjev veliko območje, ki bi ga bilo potrebno po nesreči dekontaminirati in/ali omejiti dostop nanj. Pri prevozu radioaktivnih in jedrskih snovi bi lahko na območju občine Žirovnica prišlo do nesreče tako v cestnem kot tudi v železniškem prometu. Zaradi ostrih varnostnih ukrepov ter prostorske omejenosti nesreče pri prevozu radioaktivnih in jedrskih snovi ne predstavljajo velike ogroženosti za prebivalce na območju občine Žirovnica.
4. Padeč satelita na jedrski pogon ali satelita, ki ima na krovu radioaktivni material - Razlikujemo dve vrsti sevanja na satelitu, vir visoke alfa aktivnosti (izotopi plutonija) in reaktorski vir. V prvem primeru gre za možno kontaminacijo z močno toksičnim sevanjem alfa. V drugem

primeru pomeni padec satelita kontaminacijo s fisijskimi produkti. Radioaktivnost ostaja večinoma vezana na delce z visokimi specifičnimi aktivnostmi in je zanjo značilno, da ne vsebuje jodovih in cezijevih izotopov. Nevarnost predstavlja predvsem inhalacija delcev, ki v posamezniku lahko povzročijo visoke doze in ne zunanje sevanje. Območja kontaminacije so trakaste oblike s širino nekaj 10 kilometrov in dolžino nekaj 100 kilometrov. Obstaja sicer nevarnost padca satelita na jedrski pogon ali satelita, ki ima na krovu radioaktivni material na območje občine Žirovnica, vendar ta nevarnost ne predstavlja večje ogroženosti za prebivalstvo.

5. Pretalitev radioaktivnih virov - V Jeklarni Acroni na Koroški Beli lahko pride do pretalitve radioaktivnih virov. Pri pretalitvi Cs le-ta preide v zrak, ker se upari in zato kontaminira širše območje, medtem ko pretaljeni Co ostane v materialu in je kontaminiran le izdelek, sevanje pa je lokalno. Občina Žirovnica sicer leži v neposredni bližini Jeklarne Acroni, vendar pa prebivalci na območju občine Žirovnica niso ogroženi, saj je nevarnost zaradi pretalitve radioaktivnih virov majhnega obsega, oziroma je ta nevarnost prisotna le v samem obratu.
6. Teroristični napadi se lahko izvedejo z napadi na jedrske objekte ali z uporabo tako imenovanih "umazanih bomb" katerih namen je povzročiti radiološko kontaminacijo omejenega obsega. Verjetnost oziroma ogroženost prebivalcev na območju občine Žirovnica zaradi terorističnih napadov z radioaktivnimi in jedrskimi snovmi je zelo majhna. Jedrskih objektov, ki bi bili tarča terorističnih napadov, na območju občine Žirovnica ni. Obstaja pa tveganje, da bi prebivalci nevede vdahnili oziroma zaužili radioaktivne snovi, ki bi se v ozračju pojavile ob napadu s tako imenovanimi "umazanimi bombami".

4.4.3. Jedrske elektrarne

JEDRSKA ELEKTRARNA KRŠKO

Nuklearna elektrarna Krško je na levem bregu reke Save in je približno 3 km oddaljena od Krškega. Območje ožje varstvene cone (izključitveno območje) obsega območje s polmerom 500 m, območje širše varstvene cone pa območje 500 do 1500 m okoli elektrarne. Do elektrarne vodi industrijska cesta, ki je priključena na regionalno cesto Krško-Brežice. Z mostom čez Savo je povezana z glavno cesto Krško-Celje in glavno cesto Ljubljana-Novo mesto-Obrežje, ki poteka približno 3 km južno od elektrarne. Železniška proga Ljubljana-Dobova-Zagreb poteka približno 1 km od elektrarne. Elektrarna ima industrijski tir, ki je povezan z železniško postajo v Krškem.

Večji kraji in mesta v okolici so: Brežice (6 km), Brestanica (7 km), Kostanjevica (13 km), Sevnica (18 km) in Novo mesto (32 km). Elektrarna leži približno 70 km jugovzhodno od Ljubljane in 35 km severozahodno od Zagreba.

Nuklearna elektrarna ima lahkovodni tlačni reaktor tipa PWR s toplotno močjo 2000 MW, v katerem je 121 gorivnih elementov. Električna moč na sponkah generatorja je 707 MW, medtem ko je na pragu elektrarne 676 MW. Elektrarna je priključena na 400-kilovoltno električno omrežje.

Za preprečevanje jedrskih nesreč in za zmanjšanje njihovih posledic so v elektrarnah vgrajeni naslednji sistemi in naprave:

- varovalni sistemi,
- tehnične varovalne naprave,
- zadrževalni sistemi in
- sistemi za napajanje v sili.

Skupna naloga vseh varnostnih sistemov je preprečevanje nekontroliranega uhajanja radioaktivnih snovi v okolico elektrarne.

Naloga varovalnih sistemov je ugotavljanje odstopanj od normalnih obratovalnih stanj elektrarne, alarmiranje operaterjev in proženje vseh ostalih varnostnih sistemov, če odstopanja od varnostnih parametrov elektrarne presegajo določene mejne vrednosti. Tehnične varnostne naprave skrbijo predvsem za hlajenje goriva v vseh izrednih stanjih elektrarne. Zadrževalni sistemi skrbijo za zadrževanje plinastih in tekočih radioaktivnih snovi in za preprečevanje njihovega nekontroliranega uhajanja v okolico. Delovanje zadrževalnih sistemov je pomembno tako v normalnih kot v izrednih stanjih jedrske elektrarne. V tem pogledu je najpomembnejše funkcionalno in strukturno stanje zadrževalnega hrama, tako, da je v vsakem primeru zagotovljena njegova projektno dopustna vrednost puščanja. Sistemi za napajanje v sili morajo zagotoviti razpoložljivost električne energije in hladne vode za vse varnostne sisteme v vseh stanjih elektrarne.

JEDRSKE ELEKTRARNE V TUJINI

V svetu trenutno deluje 443 jedrskih energetskih reaktorjev. Na območju 1000 km od Slovenije deluje 50 jedrskih elektrarn s 109 energetskimi reaktorji, od tega jih je 32 v 500 km pasu.

Elektrarne s tega območja imajo vgrajene v glavnem tlačnovodne reaktorje (PWR), vrelne (BWR) in lahkovodne reaktorje vzhodnega tipa (VVER).

Pričakovana verjetnost poškodbe sredice za večino tlačnovodnih elektrarn (PWR), kakršna je tudi Nuklearna elektrarna Krško, znaša $1.0 \cdot 10^{-6}$ in $1.0 \cdot 10^{-4}$ na leto (enkrat na milijon let do enkrat na deset tisoč let). Pri vrelnih reaktorjih (BWR) je verjetnost za poškodbo sredice nekoliko nižja, kar je posledica tehničnih značilnosti tega tipa jedrskih elektrarn. Reaktorji vzhodnega tipa (VVER) imajo verjetnost za poškodbo sredice okoli $1.0 \cdot 10^{-4}$.

Območju občine Žirovnica so najbližje jedrske elektrarne na Madžarskem, Slovaškem, Češkem in v Nemčiji na Bavarskem.

4.4.4. Možne posledice jedrske nesreče v občini Žirovnica

V primeru jedrske nesreče se sprostijo radioaktivne snovi (radioaktivni plini in radioaktivni delci) pretežno v ozračje in se razširijo v obliki radioaktivnega oblaka v širše okolje. Stopnja ogroženosti ob jedrski nesreči zaradi radioaktivne kontaminacije okolja je odvisna od vrste in od količine izpuščene aktivnosti posameznih skupin radionuklidov (žlahtni plini radioizotopi joda, dolgoživi fisijski produkti). Transport in razširjanje sta odvisna od vremenski razmer. Radioaktivni delci se med transportom usedejo (suhi delci) ali pa izparijo s padavinami (mokri used) na površine pod njimi.

Radioaktivno sevanje prihaja do človeka po treh glavnih prenosnih poteh: preko inhalacije radioaktivnih zračnih delcev, preko zaužite vode in hrane ter preko neposrednega zunanjšega obsevanja iz radioaktivnega oblaka ali iz kontaminiranih tal. Radioaktivne snovi lahko pridejo v telo tudi preko odprtih ran.

Vrsta in stopnja ogroženosti se s časom spreminja. Nezaščiteni prebivalci v bližini kraja nesreče bodo v prvih urah po izpustu najprej izpostavljeni zunanjemu sevanju iz radioaktivnega oblaka in vdihavanju radioaktivnih delcev, še posebej izotopov radioaktivnega joda, ki se kopičijo v ščitnici. Srednje (nekaj dni po nesreči) in dolgoročno pa prihaja do obsevnega obremenitve zaradi zauživanja kontaminirane hrane (1-131 v mleku, listnati zelenjavi, pitni vodi), še posebej v krajih, kjer uporabljajo za pitje in napajanje živine deževnico ter zaradi zunanjšega sevanja iz kontaminiranih tal. V tem obdobju so pomembni dolgoživi radionuklidi kot na primer Cs-137, Cs-134, Sr-90.

Ob jedrskih nesrečah v oddaljenih jedrskih objektih lahko ob neugodnih vremenskih razmerah pričakujemo kontaminacijo na vsem ozemlju občine Žirovnica predvsem iz objektov, ki so znotraj 1000 km območja. Do izrazitejše kontaminacije lahko pride le v primeru, da bo v času prehoda radioaktivnega oblaka čez naše ozemlje deževalo.

Ob jedrski nesreči v Nuklearni elektrarni Krško je stopnja ogroženosti največja v bližnjih območjih (to je od nekaj kilometrov do nekaj 10 km). V večji oddaljenosti pa je odvisna od vremenskih razmer.

Območje občine Žirovnica leži v celoti v območju splošne pripravljenosti, kjer se zaščitni ukrepi izvajajo na podlagi meritev.

4.5. Železniška nesreča

4.5.1. Splošno o železniških nesrečah

V skladu z Zakonom o varnosti v železniškem prometu (Ur. l. RS št. 36/2010–UPB 1) je železniška nesreča izredni dogodek v železniškem prometu, v katerem je ena ali več oseb izgubilo življenje ali bilo huje poškodovanih ali je nastala precejšnja materialna škoda ali je prišlo do večje prekinitev v železniškem prometu. Nesreča je tudi vsako trčenje vlakov, nalet in iztiranje vlaka.

Značilno za železniške nesreče je da:

- se običajno zgodijo brez opozorila, nepričakovano,
- je lahko veliko mrtvih in ranjenih,
- pritegne pozornost medijev,
- povzroča psihološke težave tako pri preživelih, kot pri reševalcih in svojcih.

Železniške nesreče lahko povzročijo:

- tehnični in drugi vzroki (stanje proge, okvare vozil, okvare na signalizaciji, človeški in drugi dejavniki),
- naravne in druge nesreče (potres, poplava, zemeljski plaz, požar, nesreča pri prevozu nevarnih snovi, človeški dejavniki in drugi) ter
- teroristični napadi.

Na našem območju železniško omrežje leži na potresno ogroženem območju, kjer je po seizmološki karti Slovenije s 500 letno povratno periodo potresov 65% verjetnost (po Ribariču), da bo prišlo do potresa 8. stopnje po MCS lestvici, vendar je vseeno iz ocene ogroženosti Slovenskih železnic razvidno, da je železnica malo ogrožena zaradi naravnih nesreč.

Glede na to, da so vlaki tisti, ki ogrožajo potnike, blago, železniško osebje in okolico imamo dve vrsti ogroženosti, in sicer:

- ogroženost zaradi nesreče vlaka in
- ogroženost zaradi tovora – nevarnih snovi na vlaku.

Glede na vrsto, kraj in posledice železniške nesreče pa ločimo:

- glede na vrsto vlaka:
 - nesreča potniškega vlaka,
 - nesreča tovornega vlaka
- glede na kraj nesreč in posebnost reševanja:
 - na težko dostopnem terenu in iztiranje vlaka v vodo,
 - na železniški postaji,
 - pri prevozu nevarnih snovi,
 - zaradi eksplozije na vlaku

V vseh teh primerih lahko pride do poškodb lokomotive ter enega ali več vagonov in do prevrnitve posameznih vagonov. Število mrtvih in ranjenih je ob trčenju potniških vlakov oziroma potniškega in tovornega vlaka večje. Tudi posledice ob nesreči pri prevozu nevarnih snovi so lahko hujše, predvsem zaradi večjih količin prepeljanega tovora kot v cestnem prometu. Dodatne težave pa lahko pri izvajanju zaščite, reševanja in pomoči pričakujemo, če se železniška nesreča zgodi na

težko dostopnem terenu ali pri iztiranju vlaka v vodo ali je potrebno premagovati tudi orografske ovire. Ogroženi so ravno tisti odseki prog, ki večinoma potekajo ob reki in nimajo paralelne ceste ob progi za primer reševanja. Ker se rabi veliko časa, da se organizira reševanje po progi se je potrebno vedno približati mestu nesreče po dovoznih in drugih lokalnih poteh.

4.5.2. Varnost prevozov v železniškem prometu ter možnost in verjetnost nastanka verižne nesreče

V primeru železniške nesreče so ogroženi:

- zaposleni na železnici,
- potniki na vlakih,
- prebivalci, ki prebivajo ob bližini železniških prog in
- okolje ob železniških progah.

Če je stopnja ogroženosti pričakovan obseg škode in drugih posledic nesreče lahko ugotovimo naslednje:

- da je varnost potnikov in blaga na železnici približno 24 krat večja kot na cesti,
- da so posledice nesreč in nezgod velike, ker se pelje v enem potniškem vlaku povprečno 82 potnikov oziroma je količina tovora skupaj z vagoni 780t
- da se v vagonih prevažajo tudi nevarne snovi, ki lahko ogrožajo železniške objekte in naprave kot tudi širšo okolico

Posledice železniške nesreče bi bile odvisne od:

- vrste vlaka (potniški ali tovorni) in
- kraja in posebnosti reševanja (nesreča na težko dostopnem terenu in iztiritvi vlaka v vodo, nesreča na železniški postaji, nesreča pri prevozu nevarnih snovi, nesreča zaradi eksplozije na vlaku).

Pri vsaki železniški nesreči so poškodovana vozna sredstva in infrastruktura, lahko so tudi ranjeni ali mrtvi ljudje. V primeru, da se zgodi železniška nesreča na vlaku, ki prevažajo nevarne snovi lahko pride do ogrožanja širšega življenjskega okolja. Ob požaru na vlaku lahko pride do eksplozije in drugih verižnih nesreč. Požari ob železniški progi zaradi parne vleke in iskrenja ob zaviranju tudi lahko ogrozijo širše naravno okolje.

Verjetnost verižne nesreče je zelo velika, še prav posebno pri tovornih vlakih, ki prevažajo nevarne snovi. Tako lahko pride do:

- požara,
- eksplozije,
- nenadzorovanega uhajanja nevarnih snovi v okolje,
- poškodbe infrastrukture.

Da do železniške nesreče ne bi prihajalo morata tako prevoznik kot upravljavec železniške infrastrukture posvečati posebno pozornost varnosti. To ju zavezuje Zakon o varnosti v železniškem prometu in drugi domači ter evropski predpisi. Vsi prevozi nevarnih snovi se morajo opraviti po mednarodnih predpisih (RID), katere uporabljajo vse evropske železnice. Nakladanje in razkladanje tovornih pošilk se po možnosti opravlja na posebnih industrijskih tirih. Za nakladanje nevarnih snovi se vagoni posebej kontrolirajo pri dostavi in po prevzemu s strani delavcev železnice. Poseben Pravilnik ravnanju ob izrednih dogodkih, ki ga je izdalo Ministrstvo za promet ureja obveznosti posameznih organov in organizacijskih enot ob nesrečah in nezgodah. Vsekakor pa se bo varnost prevozov po železnici izboljšala s posodobitvijo in razvojem železniške infrastrukture.

Za preprečevanje terorizma in drugih oblik ogrožanja varnosti v železniškem prometu ima pooblaščen upravljavec železniške infrastrukture izdelano Navodilo o varovanju potnikov, osebja in

premoženja na železniškem območju in vlakih. Le to predpisuje omejitve dostopa, ukrepe ob grožnjah, sumljivih najdbah, ob eksploziji na postajnem območju ali na vlaku in postopke za preglede proge in odpravljanje posledic terorističnih dejanj.

4.5.3. Ogroženost območja občine Žirovnica

Po oceni ogroženosti Holdinga Slovenske železnice so viri nevarnosti železniški vlaki, ki prevažajo potnike in blago.

Na območju občine Žirovnica imamo eno železniško progo in sicer državna meja-Jesenice-Ljubljana-Pivka-Ilirska Bistrica-državna meja (E65). Proga je enotirna in spada med glavne železniške proge. Proga spada v kategorijo konvencionalnih prog pri katerih se hitrost določa za vsako progo posebej. Proga dovoljuje prevoz vozil in tovora v skladu z mednarodnimi nakladalnim profilom, nakladalnim profilom SŽ 1 (Ur. list RS, št. 22/02) ter nakladalnim profilom za kombinirani transport GA, GB in GC. Tirna širina proge je 1435 mm. Proga je usposobljena za osno obremenitev najmanj 22,5 t/os in dolžinsko obremenitev najmanj 8 t/m.

Povprečno dnevno število vlakov na progi Ljubljana-Jesenice je 66. Približno dve tretjini od tega so potniški vlaki s poprečno 91 potniki, ostalo so tovorni vlaki. Tovorni vlaki prevažajo tudi nevarne snovi. Skoraj polovica potnikov je mladih, ki se vozijo v šolo in so tudi najbolj problematični potniki. Večino ostalih potnikov pa so delavci, ki se vozijo v službo. Tovornega železniškega prometa je okoli 20 vlakov dnevno.

Od nevarnih snovi se po podatkih za leto 2009 največ prevažajo naslednje snovi: vnetljive tekočine (83,59%), plini (7,59%), jedke snovi (2,52%), vnetljive snovi (1,34%), strupi (1,17%), oksidirajoče snovi (0,95%), samovnetljive snovi (0,65%), eksplozivne snovi (0,28%) in snovi, ki pri stiku z vodo tvorijo vnetljive pline (0,21%). Največji delež, t.j. 83% prevoženih nevarnih snovi torej predstavljajo naftni derivati. Posebno nevarnost predstavljajo naftni derivati, ki v tekočem stanju lahko ob razlitju prodirajo globoko v zemljišče in tako onesnažujejo ali celo uničujejo zaloge pitne vode (odvisno od geološke strukture tal, njihovo propustnosti, zalog podtalnice).

Slika 11: Število potniških in tovornih vlakov po progovnih odsekih na dan v letu 2008 (Vir: Slovenske železnice v številkah 2008)

Na območju občine Žirovnica do železniške nesreče lahko pride zaradi:

- trčenja vlakov,
- naletov vlakov,
- iztirjenja vlakov,
- požara na vlaku ali v bližini proge,
- eksplozije na vlaku,
- poškodbe oziroma ovire na progi (kamenje, plaz, potres ipd.).

Obstoječa železniška proga na območju občine Žirovnica je bila vsa zgrajena v začetku prejšnjega stoletja ter v letih 1963 in 1964 v celoti elektrificirana. Nadgradnja proge je potekala med letoma 2021 in 2022, ko so izvedli:

- ureditev odvodnjavanja proge,
- zamenjavo vozne mreže in nosilnih konstrukcij,
- izvedbo progovnega kabliranja,
- sanacijo prepustov in premostitvenih objektov,
- gradnjo novih oz. sanacijo obstoječih podpornih zidov,
- ureditev peronske infrastrukture na železniških postajah Žirovnica in Slovenski Javornik,
- sanacijo železniškega predora Žirovnica,
- gradnjo protihrupnih ograj.

Ob železniški nesreči na enotirni progi (kakršna je na območju občine Žirovnica), kjer ni vzporednih in dovoznih poti oziroma je otežen dostop do mesta nesreče se uporabi za prevoz reševalnih vozil ter sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč nepoškodovani tir z obeh strani. Promet v takšnih primerih je prekinjen do odstranitve posledic železniške nesreče in popravila železniške infrastrukture.

Na območju občine Žirovnica ne leži nobeden izmed najbolj ogroženih železniških odsekov v Gorenjski regiji. Prav tako na območju občine Žirovnica ne leži noben zahtevnejši oziroma daljši predor, na območju občine Žirovnica pa tudi ni izpostavljenih delov železniških prog kjer bi železniško nesrečo lahko povzročili labilni zemeljski plazovi v oddaljenosti 30 m od železniške proge.

Na območju občine Žirovnica so redki požari ob železniških progah ter na železniških sredstvih. V letu 2009 ni bilo požara ob železniški progi, ki bi nastal zaradi iskrenja pri zaviranju, prav tako pa ni bilo požarov ne na potniških ne na tovornih vlakih. Ti požari, ki jih na območju občine Žirovnica večinoma obvladajo gasilci PGD Zatreznica in PGD Smokuč se pojavljajo v pomladanskem času in ob sušnih poletjih.

V zadnjih letih na železniških progah v občini Žirovnica ni bilo izrednih dogodkov v železniškem prometu oziroma železniških nesreč v katerih bi bili poškodovani oziroma mrtvi ljudje.

4.5.4. Sklepne ugotovitve o ogroženosti območja občine Žirovnica zaradi železniške nesreče

V občini Žirovnica se nahaja glavna železniška proga E 65 državna meja-Jesenice-Ljubljana-Pivka-Ilirska Bistrica-državna meja (E65). Varnost v železniškem prometu je relativno velika, vendar so lahko posledice nesreč in nezgod zelo velike, zato je potrebno dosledno upoštevati predpise, ki predpisujejo pogoje za varen in urejen promet.

Glede na dejstvo, da je v povprečju na vsakem potniškem vlaku 91 potnikov, tovorni vlak v povprečju tehta 800 ton in da lahko pride do nesreče pri prevozu nevarnih snovi in nenadzorovanega uhajanja le teh v okolje, lahko pričakujemo veliko število poškodovanih in mrtvih ob železniški nesreči zlasti, če sta v nesreči udeležena potniški in tovorni vlak ali tovorni vlak naložen z nevarnimi snovmi. Še bolj so lahko posledice hude, če pride med nesrečo do eksplozije oziroma če pride na vlaku do eksplozije.

Gostota prometa povečuje verjetnost nastanka nesreče na določenih odsekih železniške mreže. Z vključevanjem Slovenije v evropsko mrežo hitrih prog se bo povečala kakovost železniškega sistema, nedavna nadgradnja pa je zagotovila večjo varnost prometa po železnici. Verjetnost nastanka nesreče se bo s tem zmanjšala, zaradi višjih hitrosti in večje zasedenosti potniških vlakov pa bodo posledice množičnih nesreč večje.

4.6. Nesreča zrakoplova

4.6.1. Splošno o nesrečah zrakoplova

Značilno za nesrečo zrakoplova je, da:

- se običajno zgodi brez opozorila, nenadno in nepričakovano,
- so pogosto žrtve nesreče vsi potniki in člani posadke,
- se lahko pripeti na krajih, ki niso tako zlahka dostopni in
- so lahko žrtve tudi prebivalci, če zrakoplov pade na naseljeno območje.

Glavni vzroki nesreč zrakoplovov so danes predvsem:

- tehnični in drugi vzroki (napaka motorja ali konstrukcije zrakoplova, izguba nadzora, pomanjkljiva kontrola letenja, človeški dejavniki in drugi),
- naravne in druge nesreče (neugodne vremenske razmere, požar, nesreče pri prevozu nevarnega blaga),
- teroristični napadi in druge oblike množičnega nasilja.

Nesreče zrakoplovov lahko delimo glede na:

- vrsto zrakoplova: nesreča potniškega, tovornega ali vojaškega zrakoplova,
- kraj nesreče:
 - padec zrakoplova na naseljeno območje,
 - nesreča zrakoplova na težko dostopnem terenu,
 - nesreča zrakoplova na vodnih površinah,
 - nesreča na javnem letališču ali na območju letališča,
- posledice nesreče:
 - žrtve,
 - uničena ali poškodovana infrastruktura, stavbe, kulturna dediščina ter
 - vpliv na okolje.

Ker zrakoplovi ogrožajo potnike, blago, osebje na zrakoplovu in okolico imamo dve vrsti ogroženosti in sicer:

- ogroženost zaradi nesreče zrakoplova,
- ogroženost zaradi tovora – nevarnih snovi na zrakoplovu.

Oblika ogroženosti:

- trčenje zrakoplovov,
- strmoglavljenje zrakoplova,
- preobremenjenost zrakoplova,
- požar ob padcu zrakoplova v z vegetacijo bogato poraščeno okolje,
- rušenje objektov ob padcu zrakoplova na naseljeno območje in
- eksplozija na zrakoplovu

4.6.2. Varnost zračnega prometa

Varnost zračnega prometa predpisujejo različne mednarodne in druge organizacije kot so:

- Evropska Unija (EU),
- Mednarodna organizacija civilnega letalstva (ICAO),
- Evropska konferenca civilnega letalstva (ECAC),
- Skupnost letalskih organov (JAA),
- Evropska organizacija za varnost zračne plovbe (EUROCONTROL) in
- Organizacija severnoatlantske pogodbe (NATO).

Te organizacije skrbijo za izdelavo in predloge ustrezne zakonodaje ter priporočil za izvajanje varnega zračnega prometa. Evropska Komisija na predlog posameznih organizacij izdaja predpise za povečanje varnosti v zračnem prometu. Republika Slovenija kot članica teh organizacij mora upoštevati letalske standarde, priporočila in usmeritve, pa tudi zahteve in priporočila v prometni politiki. Zlasti je potrebno tekoče usklajevanje normativnih rešitev z mednarodnimi zahtevami in priporočili, ki jih izdajajo te organizacije.

Glede na število prevoženih kilometrov je verjetnost, da bo potnik umrl v nesreči zrakoplova stokrat manjša od verjetnosti, da ga bo smrt doletela v avtomobilu. Zato lahko rečemo, da so zrakoplovi eno od najvarnejših prevoznih sredstev.

Posledice nesreče zrakoplova so skoraj vedno katastrofalne saj največkrat pomenijo popolno katastrofo, kar z drugimi besedami povedano pomeni 100% smrtnih žrtev. Prav zato so nesreče zrakoplovov med tistimi, ki se jih ljudje najbolj bojimo.

Med žrtve nesreč zrakoplovov ne sodijo samo potniki na zrakoplovu in posadka, ampak tudi ljudje na območju, kamor pade zrakoplov. Posledice nesreče, neposredne in posredne, lahko prizadenejo tudi svoje žrtve, člane reševalnih ekip, okolje, infrastrukturo in podobno.

Če je stopnja ogroženosti pričakovan obseg škode in drugih posledic nesreče lahko ugotovimo naslednje:

- da je varnost potnikov in blaga v zračnem prometu veliko večja kot na cesti,
- da so posledic nesreč in nezgod velike, ker se pelje v enem potniškem zrakoplovu tudi po 500 potnikov,
- da se v zračnem prometu prevažajo tudi nevarne snovi, ki lahko ogrožajo širšo okolico

4.6.3. Ogroženost območja občine Žirovnica in verjetnost nastanka verižne nesreče

Registriranih vzletišč, ki so pogoj za opravljanje komercialnih tandemskih padalskih poletov, v občini Žirovnica ni. Neregistrirana a priljubljena vzletišča v občini Žirovnica so: Mali vrh nad Zabreznico, Zabreška planina in Stol. Neregistrirano a hkrati zelo priljubljeno vzletišče je Sveti Peter nad Begunjami, ob ugodnih termičnih pogojih jadralni padalci zato jadrajo vzdolž grebena Brezniških peči v občini Žirovnica.

Ni evidentirane lokacije za pristajanje in vzletanje zrakoplovov za namen izvajanja nalog zaščite, reševanja in pomoči.

Mednarodno Letališče Jožeta Pučnika Ljubljana je od območja občine Žirovnica oddaljeno približno 30 kilometrov. Na letališču po podatkih za leto 2009 pristane oziroma vzleti okrog 50.000 zrakoplovov, ki letno prepeljejo okrog 1.500.000 potnikov ter 15.000 ton tovora. Zračni promet na tem letališču se je v preteklih letih močno povečal in lahko pričakujemo, da se bo še naprej povečeval. Del tega prometa, torej tisti del, ki prihaja oziroma je namenjen proti zahodu in severozahodu, poteka tudi čez zračni prostor nad območjem občine Žirovnica.

V neposredni bližini območja občine Žirovnica (oddaljenost približno 5 km) se nahaja tudi Letališče Lesce, ki je namenjeno športnim aktivnostim in panoramskim poletom. Na letališču letno pristane oziroma poleti okrog 5.000 zrakoplovov, ki prepeljejo okrog 2.000 ljudi in 250 ton tovora. Poleg stalno stacioniranih zrakoplovov (5 motornih letal, 2 helikopterja in 7 jadralnih), so tu še motorna letala gostov (150-200 letno oziroma maksimalno 10 na dan) in predvsem v mesecih aprilu, maju in juniju jadralna letala gostujočih jadralnih pilotov (okoli 100-200 letno oziroma ne več kot 50 na dan). Poleti z jadralnimi letali in panoramski poleti iz Alpskega letalskega centra Lesce se izvajajo tudi na območje občine Žirovnica, predvsem nad Karavanke.

Občina Žirovnica ne leži na območju nadzorovane cone mednarodnega Letališča Jožeta Pučnika Ljubljana, zato tudi prebivalci Občine Žirovnica ne spadajo med najbolj ogrožene prebivalce z vidika nesreč zrakoplova na Gorenjskem. Možno potencialno nevarnost za nesrečo zrakoplova predvsem manjšega obsega, v izjemnih primerih pa tudi večjega obsega, na območju občine Žirovnica predstavlja bližina Alpskega letalskega centra Lesce.

Tveganje, da pride do nesreče zrakoplova na območju občine Žirovnica je vseskozi prisotno, vendar je verjetnost takega dogodka majhna. Ne razpolagamo s podatkom, da bi se na območju občine Žirovnica v zadnjih letih zgodila kakšna nesreča zrakoplova manjšega obsega prav tako pa prebivalci ne pomnijo, da bi se na območju občine Žirovnica že zgodila nesreča zrakoplova večjega obsega.

Ob nesrečah zrakoplova je verjetnost verižne nesreče zelo velika. Zaradi nastanka verižnih nesreč se število ranjenih in smrtnih žrtev lahko močno poveča. To še prav posebno velja v primeru:

- nesreče zrakoplova na naseljeno območje, ki lahko povzroči požare ali eksplozije ter tako ogrozi življenje ljudi in živali, poškodbe ali uničenje infrastrukture in kulturne dediščine ter
- nesreča zrakoplova z nevarnim blagom, kar lahko povzroči nenadzorovano uhajanje ali odtekanje nevarnega blaga v okolje in s tem nastanek požara in eksplozije.

4.6.4. Dejavniki, ki povečujejo verjetnost nastanka nesreče zrakoplova na območju občine Žirovnica

GEOGRAFSKE ZNAČILNOSTI OBČINE ŽIROVNICA

Občina Žirovnica leži na severozahodu Slovenije. Zanj je značilna velika reliefna oziroma krajinska pestrost. Na severu daje izjemno veduto gorati svet Zahodnih Karavank, ki se proti jugu spušča na ravninski svet Savske doline oziroma Dežele, kjer je ob prometnicah lociranih vseh 10 naselij.

Reliefna pestrost, ki je podrobneje opisana v poglavju 3.3. tega srednjeročnega programa predstavlja oviro pri iskanju in reševanju zrakoplova ob nesreči zunaj letališča.

VREMENSKE RAZMERE

Med pomembnejšimi vzroki za nesrečo zrakoplova so neugodne vremenske razmere, med katere prištevamo predvsem nevihtno neurje, močne vetrove, močno sneženje in gosto meglo. Med neugodne vremenske razmere štejemo tudi močne zaledenitve v podhlajenih oblakih in močno turbulenco oziroma vetrovno striženje pri tleh.

Podnebje na območju občine Žirovnica je celinskega značaja z obilnimi padavinami, zaradi razgibanega reliefa pa se v drobnem podnebne razmere hitro spreminjajo. V zimskem času se pojavljajo velike temperaturne razlike med visokogorskim in dolinskim svetom.

Med močno nevihto in neurje sodijo nalivi, nevihtni piš in toča. Nevihtna aktivnost je iz leto v leto spremenljiva. Občasno se pojavljajo tudi nevihte s točo. Nevihtni piš je zelo nevaren za letalski promet, saj se pod bazo nevihtnega oblaka zrak izrazito spušča in če pristajajoče letalo zaide v tak spuščajoči se veter, lahko zaradi hitre izgube višine trešči na tla. Vetrovi ob nevihtah so zelo turbulentni, hitrost pa se jim naglo spreminja. Toča nastaja izključno v spomladansko-poletnem času, pogosto pa je povezana s pojavom nevihtnega piša.

Kot največjo nevarnost za zračni promet na območju občine Žirovnica velja izpostaviti močan veter (vetrovi, ki pihajo s hitrostjo nad 20 m/s in so po svojem nastanku zelo podobni burji na Primorskem). Močni vetrovi na območju občine Žirovnice so zelo pogosti, še posebno zaradi vse večjih podnebnih sprememb.

Za območje občine Žirovnica je zlasti v spomladanskih in jesenskih mesecih značilen karavanški fen, ki nastane kadar na višini pregrade ali malo nad njo piha močan veter s severne strani

(običajno po prehodu hladne fronte in izrazitem ciklonu nad osrednjim Sredozemljem in močnim anticiklonu nad zahodno Evropo). Velika sunkovitost vetra je posledica neenakomernega pretakanja zraka prek grebena in razgibanega reliefa. Pojavijo se tudi močni vrtinci, ki še dodatno prispevajo k moči posameznih sunkov.

Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO), Urad za meteorologijo je pristojen za ustrezno spremljanje vremenskih razmer, kontrolo in obveščanje o meteoroloških pojavih ter informiranje pilotov in Kontrole zračnega prometa Slovenije d.o.o. za zagotavljanje varnega zračnega prometa.

PREVOZ NEVARNEGA BLAGA TER JEDRSKIH IN RADIOAKTIVNIH SNOVI

Prevoz nevarnega blaga v zračnem prometu je prepovedan razen, če se opravlja v skladu z letalskimi predpisi, ki veljajo v Republiki Sloveniji, mednarodnimi standardi in priporočenimi standardi ter tehničnimi navodili, ki jih izdaja ICAO in so usklajeni z dokumenti Mednarodnega združenja letalskih prevoznikov (IATA). Nevarne snovi so razdeljene v tri kategorije in sicer:

- snovi, ki so dovoljene za letalski prevoz v skladu z dokumenti IATA o pakiranju in prevozu,
- snovi, za katera so potrebna posebna dovoljenja in
- snovi, ki so izključene iz prevoza z zrakoplovi.

Nevarne snovi se delijo v devet skupin in morajo biti med prevozom označene z nalepko, ki se nanaša na dokument IATA:

1. razred		• eksplozivi
2. razred	2.1 2.2 2.3.	• vnetljivi plini • nevnetljivi, nestrupeni plini • strupeni plini
3. razred		• vnetljive tekočine
4. razred	4.1 4.2 4.3	• vnetljive trde snovi • snovi dovzetne za samovžig • snovi, ki ob stiku z vodo sproščajo vnetljive snovi
5. razred	5.1 5.2	• oksidi • organski peroksidi
6. razred	6.1 6.2	• strupene snovi • snovi, ki povzročajo infekcije
7. razred		• radioaktivne snovi
8. razred		• korozivne snovi
9. razred		• preostale nevarne snovi

Tabela 6: Nevarne snovi, ki morajo biti med prevozom označene z nalepko

Prevoznik zrakoplova je skladno z določbami predpisov, mednarodnih standardov in priporočenih praks dolžan usposabljanje osebje zrakoplova s področja prevoza nevarnega blaga. Prevoznik zrakoplova, ki dejansko izvaja prevoz nevarnega blaga mora imeti to dejavnost opredeljeno v svojem Operativnem priročniku, izdelana pa mora imeti:

- Program usposabljanja s področja prevoza nevarnega blaga ter
- Navodila za ukrepanje ob nesreči zrakoplova pri prevozu nevarnega blaga.

Proizvajalec oziroma lastnik pripravi nevarne snovi za zračni prevoz skladno z Zakonom o prevozu nevarnega blaga (Ur. list RS, št. 33/06-UPB1, 41/09 in 97/2010). Prevoznik zrakoplova, ki sprejme nevarne snovi za prevoz, pa opravi kontrolo vrste nevarne snovi, pravilnost pakiranja, označevanja in dokumentacije.

Z zrakoplovom je prepovedan prevoz predmetov in snovi, ki so v tehničnih navodilih označeni kot prepovedani za prevoz v normalnih okoliščinah in okuženih živih živali razen izjem. Vojaške oborožitve in minsko eksplozivnih sredstev se ne sme prevažati po zraku, razen s posebnim dovoljenjem pristojnih organov in v skladu s predpisi, ki urejajo prevoz nevarnega blaga. Kadar je to potrebno in v interesu javnega reda in varnosti, lahko vlada prepove tudi prevažanje drugega posebnega blaga.

Obstajajo tudi nevarne snovi, ki so potrebne za plovnost zrakoplova, njegovo delovanje, zdravje potnikov in posadke, ter pomenijo možno nevarnost ob padcu zrakoplova za okolje, zlasti, če se nesreča zgodi na območju podtalnice. Med te snovi štejemo baterije, gasilne aparate, insekticide, osvežilce zraka, opremo za preživetje in prenosno napravo za dovod kisika.

Za prevoz nevarnega blaga je potrebno dovoljenje pristojnih organov Ministrstva za promet. Trenutno noben letalski prevoznik v Republiki Sloveniji ni registriran za prevoz nevarnega blaga. S podatki o nevarnem blagu razpolagajo letalski prevozniki, ki izvajajo letenje v Republiki Sloveniji ali iz nje oziroma prelete preko slovenskega zračnega prostora.

Za prevoz radioaktivnih snovi veljajo posebni varnostni ukrepi. Glede na to, da se prepelje zelo majhne količine teh snovi z zrakoplovi je verjetnost nesreče pri prevozu teh snovi in resna ogroženost zdravja udeležencev nesreče, reševalnih ekip in prebivalstva v okolici zelo majhna. Pri tem bi bilo ogroženih nekaj ljudi oziroma bi morali za daljši čas omejiti dostop na območje, če ga ne bi bilo mogoče dekontaminirati. Površina takšnega območja bi znašala nekaj sto kvadratnih metrov, v najslabšem primeru nekaj tisoč kvadratnih metrov.

Ob nesreči zrakoplova, ki prevažajo radioaktivne snovi, lahko zaradi velikih pospeškov in verjetnega požara pričakujemo resne poškodbe ali uničenja tovora z radioaktivno snovjo. Ob požaru lahko pričakujemo dve možnosti. V prvem primeru naj bi embalaža zdržala požar in ne bi prišlo do radioaktivne kontaminacije. Druga možnost pa je, da bi embalaža z vsebino vred zgorela. V tem primeru se bodo radioaktivne snovi sprostile v ozračje in zaradi relativno majhne aktivnosti in velikega razredčenja, verjetno ne bo potrebno posebno ukrepanje zaradi radioaktivne kontaminacije. V primeru, da zrakoplov prevažajo večjo količino nizko radioaktivne snovi (npr. sveže gorivo) in se poškoduje embalaža, ter ne pride do požara, potem je verjetno onesnaženje predmetov in tal.

Zaradi relativno nizke radioaktivnosti snovi, ki jih praviloma prevažajo z zrakoplovi, ni pričakovati razmer, v katerih bi bilo resno ogroženo zdravje udeležencev nesreče, reševalnih ekip in prebivalstva v okolici. Kljub temu pa je smiselno pričakovati, da je treba onesnažene predmete obravnavati kot radioaktiven odpadke. To terja uporabo posebnih merilnih instrumentov, saj pogosto podatki o radioaktivni snovi niso takoj na razpolago.

Za prevoz večjih radioaktivnih snovi se uporabljajo tovorki tipa B (U) ali B (M). Dokumenti Mednarodne agencije za atomsko energijo ali drugi modalni predpisi (ADR, ICAO, IATA, ipd.) predvidevajo za zračne pošiljke tudi tovorke tipa C. Značilnost tovorov tipa A je, da morajo zdržati pogoje normalnega prevoza, medtem, ko morajo tovorke tipa B (U) in B (M) zdržati pogoje nesreče med prevozom (800 °C). Pred odobritvijo te embalaže morajo biti opravljeni mehanski in toplotni preizkusi.

Kontrola zračnega prometa Slovenije d.o.o., ki za lete in prelete zrakoplovov izdaja predpisana dovoljenja v skladu z letalskimi standardi, razpolaga s podatki o prevozu radioaktivnih snovi v zračnem prostoru nad območjem občine Žirovnica. Na podlagi omenjenega dovoljenja prevozniku za prevoz nevarnih snovi je za vsak zrakoplov, ki prevažajo nevarne snovi, sestava tovora znana vnaprej.

Občina Žirovnica ne razpolaga z ažurnimi podatki o vrsti in količini nevarnih snovi, ki se prevažajo v letalskem prometu preko območja Občine Žirovnica. Po navedbah Aerodroma Ljubljana d.d. imajo za prevoz nevarnega blaga samo zaokrožene podatke. Tako je bilo v letu 2009 preko Letališča Jožeta Pučnika Ljubljana prepeljeno cca. 75.000 kilogramov nevarnega blaga. Od tega je bilo 60% (cca. 45.000 kg) trdih vnetljivih snovi, 10% (cca. 7.500 kg) tekočih vnetljivih snovi, enaka količina strupov, 1% (cca. 750 kg) radioaktivnih snovi in enaka količina eksplozivnih snovi. Ostalo pa so bile korozivne snovi, nevnetljivi plini in drugo. Del izmed zgoraj navedenega nevarnega blaga (tisti, del, ki je prišel na Letališče Jožeta Pučnika Ljubljana s smeri zahoda in severozahoda) je potoval tudi nad območjem občine Žirovnica.

4.6.5. Sklepne ugotovitve o ogroženosti območja Občine Žirovnica zaradi nesreče zrakoplova oziroma zrakoplova v sili

Zaradi številnih zračnih poti, ki prepletajo zračni prostor Republike Slovenije in, ki potekajo preko območja občine Žirovnica je s stališča nevarnosti nastanka nesreče zrakoplova ogroženo tudi celotno območje občine Žirovnica, kar pomeni, da so na območju občine Žirovnica možne tako nesreče manjšega kot tudi nesreče zrakoplovov večjega obsega.

Glede na to, da na območju občine Žirovnica ni nobenega letališča ali vzletišča, športno letališče v okolici pa samo po sebi ne predstavlja večje nevarnosti oziroma ogroženosti za območje občine Žirovnica, je v občini Žirovnica prisotna samo ogroženost oziroma nevarnost strmoglavljenja zrakoplova med letom na območje občine Žirovnica.

Ob najhujših posledicah, ki jih lahko povzročijo nesreče, ko pade zrakoplov na naseljeno območje, pri padcu zrakoplova, ki prevažata nevarne snovi, in pri tem pride do nenadzorovanega uhajanja škodljivih snovi v okolje ali do požara, bi bilo prizadeto življenje in zdravje ljudi, naravna dediščina ali naseljeno območje na kraju nesreče.

Najhujše posledice lahko povzročijo nesreče zrakoplovov:

- na naseljenem območju,
- pri nesreči zrakoplova, ki prevažata nevarno blago, in pri tem pride do nenadzorovanega uhajanja škodljivih snovi v okolje ali do požara oziroma eksplozije ter
- na težko dostopnem terenu.

Verjetnost nesreče zrakoplova pri prevozu nevarnega blaga je zaradi strogih varnostnih ukrepov in majhne količine prepeljanega nevarnega blaga zelo majhna. V kolikor pa pride do takšne nesreče pri prevozu nevarnih snovi, je prevoznik tisti, ki mora zavarovati, pobrati ali odstraniti nevarno snov ali na drug način poskrbeti, da ni več nevarnosti. Če prevoznik tega ne more izvesti, mora poklicati organizacijo, ki je pooblaščen za reševanje nesreč z nevarnimi snovmi, da to stori na njegove stroške.

4.7. Zemeljski plazovi

4.7.1. Ogroženost območja občine Žirovnica zaradi zemeljskih plazov

Nevarnost plazov je predvsem odvisna od geološke sestave tal ter delovanja drugih naravnih nesreč, kot so dolgotrajnejše, močnejše padavine in potresi. Območja, kjer je zelo velika stopnja ogroženosti pred plazovi, so tla sestavljena iz starejših kamnin. To so predvsem peščenjaki in kremenovi konglomerati, ki na površini razmeroma hitro preperevajo.

Območje občine Žirovnica je geološko izredno razvito in polno prelomov ter po sestavi kamnin zelo pestro. V grobem lahko dejavnike, ki vplivajo na nastanek raznih vrst zemeljskega plazenja razdelimo v tri osnovne skupine, ki so vse zastopane tudi na območju občine Žirovnica. To so geološki procesi, delovanje raznih zunanjih sil in človekovi posegi. Najverjetnejša je sprožitev humusnih in plitvih, srednje globokih plazov, katerih vzrok so lahko talne vode, površinske vode,

razmočenost terena, delovanje hudourniške erozije ipd. Od hribinskih plazov je na območju občine Žirovnica najverjetnejša sprožitev manjših hribinskih plazov, usadov, polhribin, manjših skalnih podorov in erozijskih žarišč.

Na območju občine Žirovnica je glede na prisotnost vseh osnovnih vplivnih dejavnikov možen nastanek večine vrst zemeljskega plazenja.

Na območju občine Žirovnica je plazovito območje od Žirovnice, Sela, Zabreznica, Breznice, Doslovč, Smokuča do Rodin.

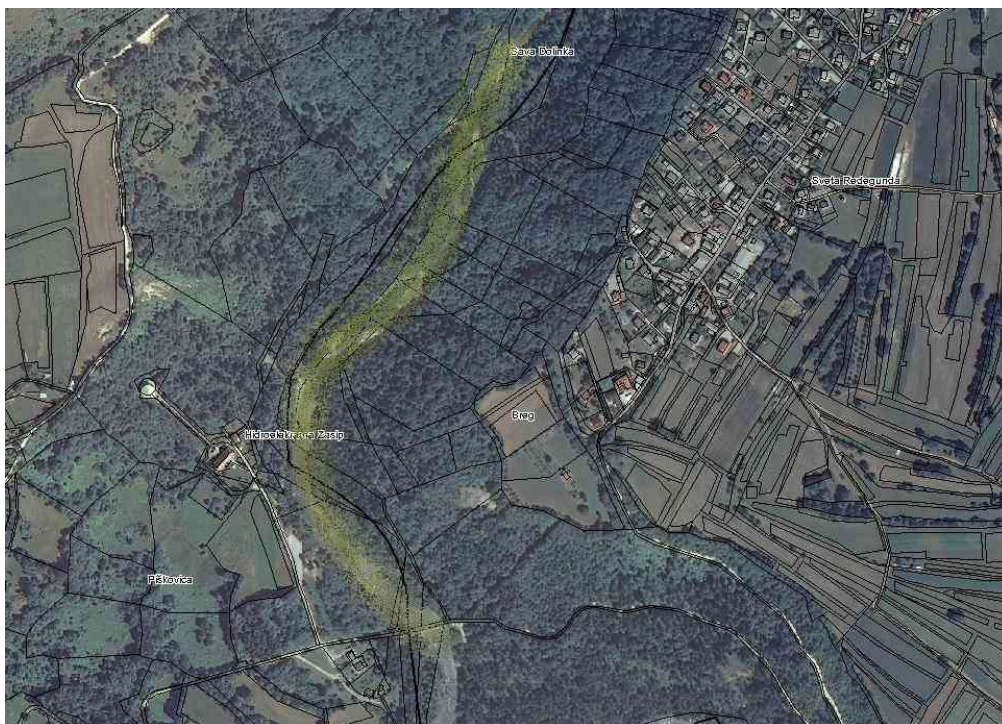
Intenzivni plazovi na območju občine Žirovnica so naslednji:

- Selo,
- Rebro,
- Zabreznica,
- med Smokučem in Rodinami ter
- Rodine – občinska meja.

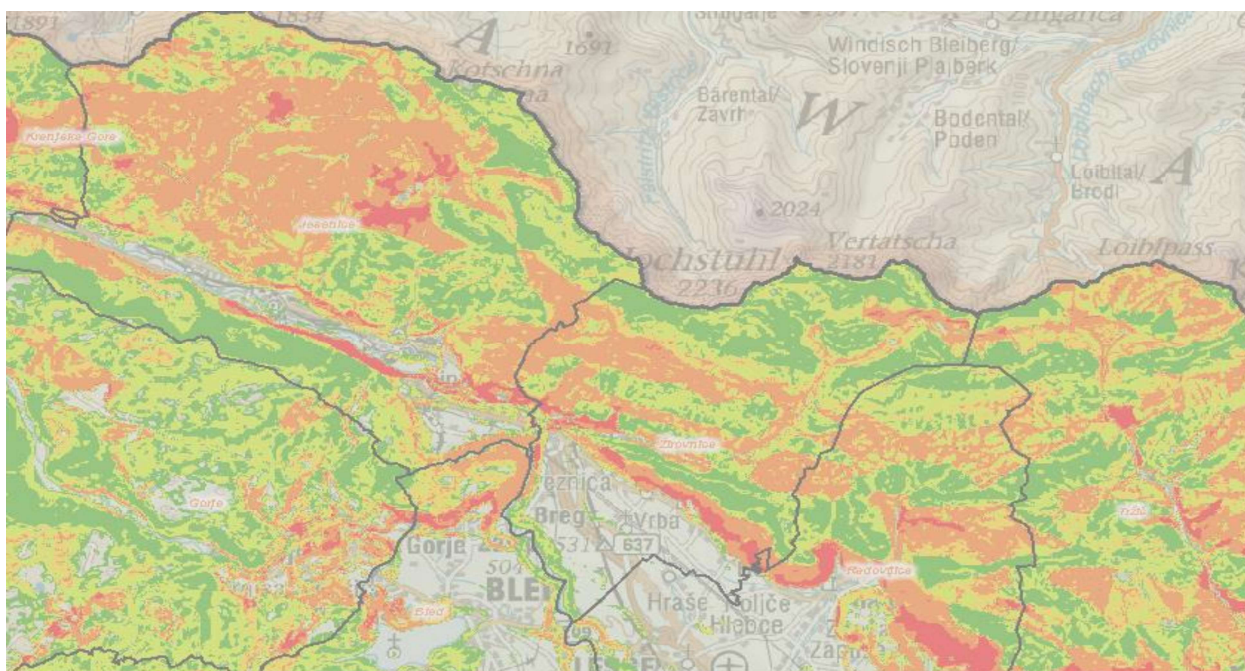
Možno je tudi, da bi se zemeljski plaz sprožil ob strugi reke Save Dolinke od Brega do mosta v Piškovci. V tem primeru bi zemeljski plaz lahko povzročil zajezev reke Save.

Slika 12: Območje možnega plazenja nad črto Žirovnica – Rodine

Slika 13: Možnost plazenja ob strugi reke Save Dolinke od Brega do mosta v Piškovci

Slika 14: Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih plazov (Vir: Spletna stran ARSO)

V občini Žirovnica od leta 2005 naprej ni bil evidentiran noben zemeljski plaz, ki bi lahko povzročil srednje veliko škodo oziroma ogrožal pomembne komunikacije. V letu 2009 je bil zaznan en premik zemlje oziroma zemeljskega plaz, ki je ogrožal več stanovanjskih objektov, vendar so gasilci in enote civilne zaštite uspele še pravi čas ustrezno zaustaviti drsenje plaz. Dejstvo je, da se v občini Žirovnica v zadnjem času pojavljajo gradnje stanovanjskih objektov tudi na plazovitem območju nad vasm.

Zap. št.	Občina	Število plazov (usadov)	Število plazov leta 2005 in 2006	Kazalec ogroženosti
1.	Žirovnica	6	0	1

Zap. št.	Občina	Število plazov (usadov)	Število plazov leta 2007 - 2010	Kazalec ogroženosti
1.	Žirovnica	0	1	3

Tabela 7: Vir nevarnosti oziroma verjetnost nastanka plazov ter stopnja ogroženosti na območju občine Žirovnica

Kazalec ogroženosti predstavlja nadaljnjo škodo, ki lahko nastopi v primeru, da se ne opravi sanacija obstoječih plazov.

- 0 ni škode, plaz ni povzročil indirektnih škod
- 1 škoda je minimalna, manjši plaz na kmetijsko, gozdarsko nepomembnem območju
- 2 majhna škoda, manjši plaz, ogrožena je nepomembna komunikacija oziroma objekt
- 3 srednje velika škoda, ogrožena je krajevna komunikacija ali objekt manjše vrednosti
- 4 velika škoda, plaz ogroža objekt večje vrednosti, potrebna so finančna vlaganja
- 5 zelo velika škoda, plaz ogroža objekt zelo velike vrednosti oziroma večje število objektov večje vrednosti
- 6 katastrofalna škoda, plaz ogroža več objektov velike vrednosti, pomembno komunikacijo, potrebna so velika finančna sredstva za dalj časa trajajočo sanacijo oziroma geološke raziskave

4.7.2. Verjetnost pojavljanja nesreče, možnost predvidevanja nesreče, verjetne posledice nesreče ter možnost nastanka verižne nesreče

Plazove je možno predvideti samo na podlagi ustrezne raziskave, kjer se preuči geološka sestava tal in vplivi drugih dejavnikov (propustnost tal, povezanost posameznih slojev). Podatke najdemo v raziskovalni nalogi Ogroženost Republike Slovenije pred zemeljskimi plazovi, ki jo je pripravil Geodetski zavod Ljubljana – Inštitut za geologijo, geotehniko in geofiziko v letu 1993. Raziskovalna naloga vsebuje bazo plazov v Sloveniji, ki služi kot pregleden in hitro dostopen vir podatkov o posamičnem plazov oziroma ukrepanju ob pojavu plazenja. V obsežnejši prilogi pa so karte vseh zemeljskih plazov v Gorenjski regiji z izpisanimi podatki, ki so lahko v pomoč ne samo pri vodenju reševanja ob plazenju, ki se večinoma pojavlja ob poplavih in močnejših neurjih, pač pa tudi za preventivno dejavnost predhodne sanacije plazov. V letu 2008 so bila opravljena raziskovalna dela na projektu v okviru ciljnega raziskovalnega programa (CRP) "Znanje za varnost in mir 2006 - 2010", z naslovom projekta "Ocena ogroženosti zaradi delovanja drobinskih tokov." Prav tako je mogoče nastanek plazov predvidevati na podlagi popisa in sanacije obstoječih plazov v občini Žirovnici.

Plazovi lahko povzročijo sorazmerno malo materialno škodo na gospodarskih in drugih objektih ter na kmetijskih in gozdnih površinah. Manjši plazovi povzročijo samo manjšo škodo na kmetijskih in drugih površinah. Plazovi, kjer pride do plazenja več 100 ali 1000 m³ zemlje lahko povzročijo veliko škodo na infrastrukturnih objektih in napravah (telefonskih, vodovodnih in električnih napeljavah, cestnih komunikacijah ipd.). Sanacija takšnih plazov je dolgotrajna, zaradi ustreznih strokovno-tehničnih rešitev in ker so za sanacijo potrebna velika finančna sredstva. Na območjih, ki so poseljena, pa lahko pride tudi do ogrožanja človeških življenj in živali na gorskih kmetijah.

Med zunanje dejavnike, ki vplivajo na proženje zemeljskih plazov štejemo predvsem gravitacijo ter klimatske razmere, kjer so najpomembnejše padavine ter temperaturne razlike. Občina Žirovnica leži v območju predalpske klime, s hladnimi in snežnimi zimami ter velikimi temperaturnimi razlikami. Izmenjevanje zmrzovanja in tajanja je reden pojav, ki povzroča redne oblike hribinskih plazov – podore, padajoče kamenje, v specifičnih primerih pa tudi zemljinske plazove. Povprečne

letne padavine so med 1700 in 2000 mm, zelo pogosto v obliki močnih (tudi ekstremnih) nalivov ali pa dolgotrajnejših deževij. Količina in intenziteta padavin očitno omogočata nastanek večine vrst zemeljskega plazjenja in sta tudi učinkovit vzrok za zelo intenzivne procese hudourniške erozije.

Zaradi relativno goste naseljenosti ter intenzivnih posegov v naravo je tudi človeški dejavnik, tako kot drugod, zelo pomemben dejavnik tudi na območju občine Žirovnica. Človek neposredno posega v naravo z gradbeno dejavnostjo (gradnja cest in objektov – gradnja vkopov in nasipov itd.) s čimer obremenjuje pobočje, ruši naravna ravnovesja, negativno vpliva na odtok površinske vode ali tokove talne vode, z rudarjenjem (kamnolomi, peskokopi, zasipavanja, deponije, itd.), gozdarstvom in kmetijstvom. Vse te dejavnosti so dodatni vzrok za sproženje zemeljskega plazjenja v kombinaciji z naravnimi vzroki tudi na območju občine Žirovnica.

Plazove lahko povzročijo tudi naravne nesreče kot so potresi in poplave. Največjo pozornost je potrebno nameniti plazovom, ki (ne)posredno ogrožajo ljudi, materialne dobrine večjih vrednosti ali pa zmanjšujejo nivo varnosti prebivalcev komunikacijsko slabo dostopnih naselij.

Rizični čas za nastanek zemeljskih plazov je v obdobju večjih padavin, torej v spomladanskem in jesenskem obdobju.

Pri plazovih je mala verjetnost nastanka drugih nesreč oziroma povzročanja verižnih nesreč. Zemeljski plazovi lahko povzročajo naslednje verižne nesreče in motnje:

- motnje v osnovni (izpad telefonskih komunikacij, izpad električnih napeljav in omrežja ter izpad vodovodnega omrežja) in zdravstveni oskrbi,
- motnje v cestnem prometu (prometne nesreče in naleti vozil na nezavarovanih odsekih, motnje v cestnem in železniškem prometu),
- porušitev stanovanjskih in gospodarskih objektov,
- zajezev vodotokov ter
- eksplozije zaradi nepravočasno evakuiranih virov (cisterne goriv, plina, peči, ipd.) in zaradi mehanskih poškodb in deformacij virov eksplozij.

Zemeljski plaz lahko zapre tok vodi in oblikuje zajezev vode. Tako lahko pride do porušitve z naravnim pojavom oblikovane pregrade, čemur sledi dolvodni porušitveni val, ki povzroči dodatno opustošenje ležečih površin. Zaradi verižnih nesreč lahko ob katastrofalnih poplavih pride do smrtnih žrtev in dodatnih poškodb objektov in infrastrukture.

4.7.3. Sklepne ugotovitve o ogroženosti območja občine Žirovnica zaradi zemeljskih plazov

Na območju občine Žirovnica je glede na prisotnost vseh osnovnih vplivnih dejavnikov možen nastanek večine vrst zemeljskega plazjenja.

Potencialno ogroženost zemeljskih plazov predstavljajo predvsem razmočenost terena, razgibanost reliefa in velike višinske razlike. V primeru močnejšega potresa bi se sprožili skalni podori, v primeru večjih količin padavin pa bi prišlo do razmočenosti terena, kar bi povzročilo plazenje.

Zemeljski plaz potencialno ogroža naseljena območja, zato se je na tako situacijo potrebno pravočasno pripraviti. Obvladovanje nevarnosti zemeljskih plazov obsega različne ukrepe za preprečitev nastanka zemeljskih plazov kot tudi ukrepe za zmanjšanje posledic zemeljskih plazov, med katerimi sta najpomembnejša spremljanje in preučevanje nevarnosti zemeljskih plazov.

4.8. Množična nesreča na avtocesti

4.8.1. Nesreče na avtocestah

Na avtocesti lahko pride do:

- izrednega dogodka,
- manjše nesreče ali do
- množične nesreče.

Izredni dogodek oziroma nesreča na avtocesti je:

- onesnaženje ali spolzko vozišče,
- poslabšanje vidljivosti,
- pojav živali na cestišču,
- stoječe vozilo (okvara vozila),
- vožnja v nasprotni smeri,
- telefonski "klic v sili" ali
- zastoj na avtocesti.

Manjša nesreča na avtocesti je:

- prometna nesreča I. kategorije, pri kateri je nastala samo materialna škoda,
- prometa nesreča II. kategorije, pri kateri je najmanj ena oseba lahko telesno poškodovana,
- prometna nesreča III. kategorije, pri kateri je najmanj ena oseba hudo telesno poškodovana in
- prometna nesreča IV. kategorije, pri kateri je kdo umrl ali zaradi posledic nesreče umrl v 30 dneh po nesreči.

Množična nesreča na avtocesti je kadar je v nesreči umrlo ali je težje telesno poškodovanih več kot 10 oseb. Prav tako se šteje za množično nesrečo na avtocesti, če je v nesreči udeleženo eno ali več tovornih vozil, ki prevažajo nevarno snov in je ob nesreči prišlo do eksplozije ali uhajanja nevarne snovi v okolje, ki ima škodljive učinke na ljudi ali širše okolje.

Viri nevarnosti za nastanek nesreče na avtocesti so:

- promet, ki se odvija po avtocesti,
- onesnaženo ali spolzko cestišče,
- poslabšanje vidljivosti (megla, dim),
- pojav živali na cestišču,
- stoječe vozilo na cestišču (okvara vozila),
- zastoj na avtocesti,
- prometna nesreča I., II., III. ali IV. kategorije,
- požar na vozilu, tovoru ali eksplozija,
- nesreča pri prevozu nevarnega blaga, pri prevozu živine ipd. ter
- naravne nesreče (potres, sneg) ali druge nesreče.

Vzroki za nastanek nesreče na avtocesti so:

- človeški faktor (neprilagojena hitrost, nepravilna stran (smer) vožnje, neustrezna varnostna razdalja),
- malomarnost,
- tehnološke napake strojev in opreme,
- vremenski pogoji (veter, poledica, megla, toča, sneg),
- predmeti na cesti, ki so lahko posledica slabo pritrjenega tovara na vozilih, delov drugih vozil, lahko tudi predmeti, ki jih je na cesto zanesel močan veter,

- prestrašene živali na cesti, ki na cesto največkrat zaidejo preko priključkov na avtocesto ter
- neznani oziroma ostali vzroki.

Najpogostejši dejavniki prometnih nesreč na slovenskih avtocestah so neprilagojena hitrost, nepravilna stran, smer vožnje in neustrezna varnostna razdalja. Navedeni dejavniki so bili prisotni v 63% vseh prometnih nesreč.

Policisti vse pogosteje ugotavljajo tudi druge kršitve, kot so nakazovanje spremembe smeri vožnje, vožnja po prehitevalnem pasu, ko voznik ne prehiteva, uporaba mobilnega telefona, pojavljajo pa se tudi primeri obračanja v predoru in vožnje v nasprotni smeri.

Najpogosteje se dogodijo:

- izredni dogodki in prometne nesreče – lahko se zgodi, da je potrebno popolno zaprtje odseka avtoceste ali pa popolno (obojestransko) zaprtje avtoceste; v takih primerih je promet speljan na vzporedne, državne ceste,
- poškodbe udeležencev v prometu,
- smrtne žrtve na avtocesti so manj pogoste,
- prestrašene živali se pojavljajo večino v pomladanskem času, ko se parijo in lahko povzročijo hujše prometne nesreče.

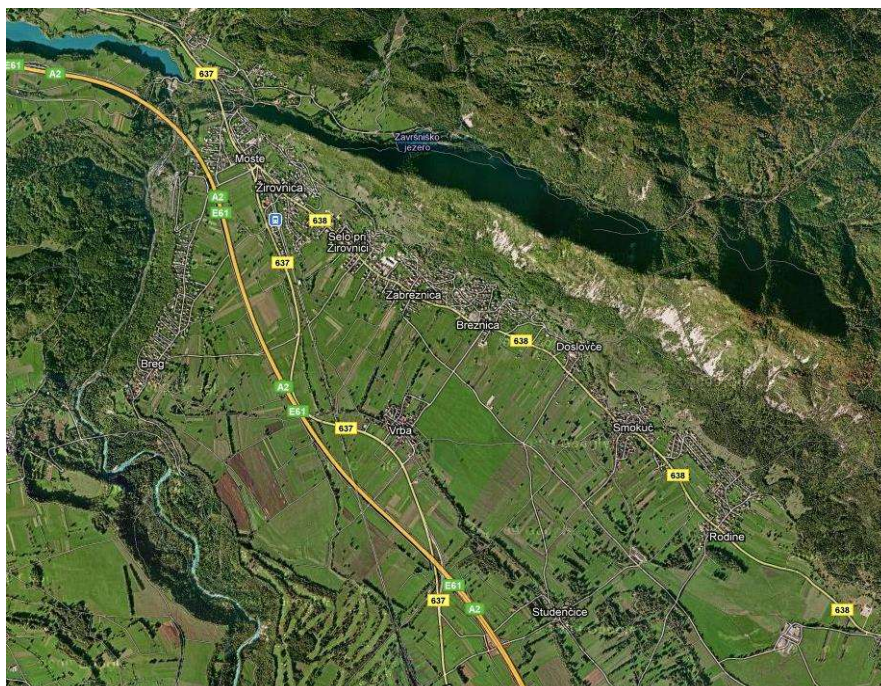
Za nesreče na avtocestah je značilno, da:

- je lahko v njih udeleženi veliko število vozil, voznikov in sopotnikov,
- je lahko v njih veliko mrtvih in ranjenih, ki jih je potrebno oskrbeti,
- je lahko poškodovanih večje število živali,
- lahko nastane velika materialna škoda,
- lahko negativno vpliva na okolje ob avtocesti ali širše (požar, nevarna snov),
- lahko povzroča zastoje v prometu zaradi zaprtja avtoceste, ki trajajo več ur,
- lahko pritegne veliko pozornost medijev,
- je lahko istočasno več nesreč na več odsekih avtoceste zaradi naleta vozil ter
- lahko povzroča psihološke težave pri večjem številu ljudi, tako pri preživelih, kot pri reševalcih in svojcih.

Delež prometnih nesreč na avtocestah glede na celotno državno cestno omrežje znaša 5,6%. Ob upoštevanju prometa ter vseh prometnih nesreč so slovenske avtoceste v povprečju mnogo varnejše od ostalih slovenskih cest.

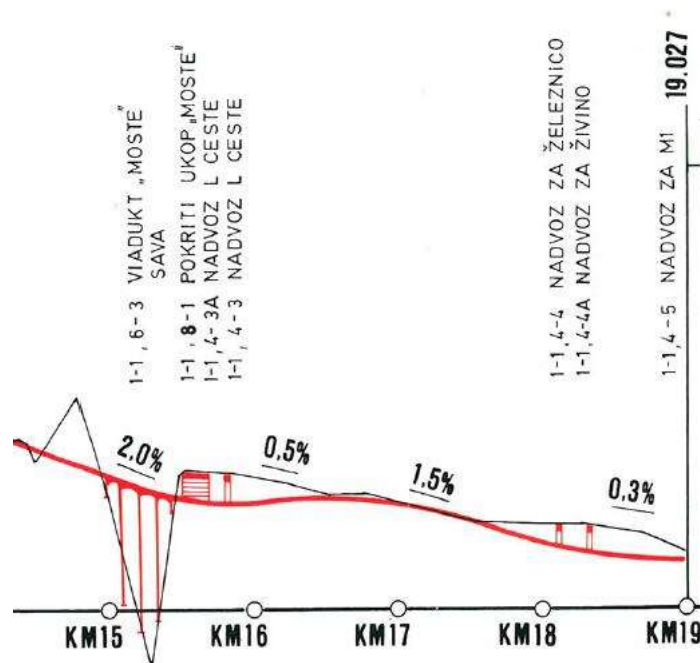
4.8.2. Avtocesta na območju občine Žirovnica

V občini Žirovnica poteka avtocestni odsek v sestavi AC Hrušica – Vrba. Začne se z viaduktom Moste (km 15 do km 15,5), kjer prečka reko Savo Dolinko. Viadukt je visok 71 metrov in dolg 456,5 metrov. Nato se nadaljuje s pokritim vkopom in nato skoraj povsem iztegnjeno poteka po Žirovniškem polju v železniški podvoz in pri prečanju magistralne ceste zapusti občino (km 19). Trasa avtoceste poteka ob naseljih Žirovnica in Vrba na severni strani, naselje Moste pa razdeli na dve polovici.

Slika 15: Shema poteka avtoceste na območju občine Žirovnica

Trasa avtoceste na območju občine Žirovnica (trasa plato Karavanke – Vrba) ima 4 vozne pasove široke 3,4m in vmesni vozni pas NY. Odstavnega pasu ni, jeklene ograje pa so namenščene na projektiranih mestih. Celotna trasa avtoceste Karavanke - Peračica je prepletena s številnimi vodotoki. Na območju občine Žirovnica je en tak vodtok, in sicer reka Sava Dolinka pri naselju Moste. Večji del avtoceste na območju občine Žirovnica (odsek 0603 od 5km dalje do nadvoza Vrba) ima svoj oljni lovilec. Površinske vode na ostali trasi avtoceste v občini Žirovnici, z izjemo viadukta Moste, so vodene v regulacije, te pa v Savo Dolinko.

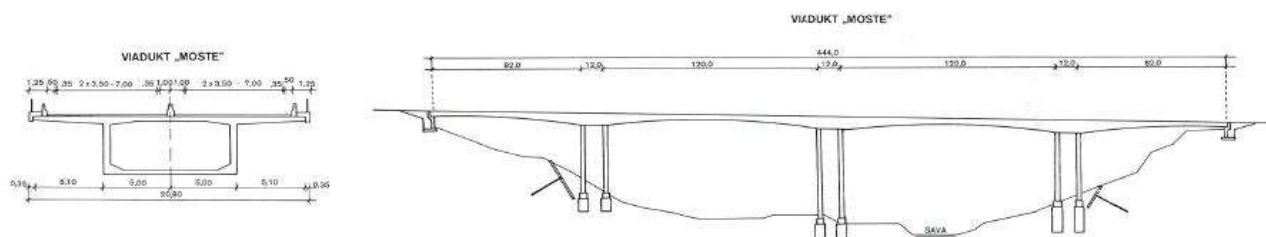

Slika 16: Prečni profil avtoceste v občini Žirovnica

Na avtocesti na območju občine Žirovnica je zgrajeno večje število objektov, ki so prikazani v spodnji Tabeli 8.

Vrsta objekta	DARS, d.d. ACB Hrušica z Izpostavo Podtabor
Galerije (pokriti ukopi)	Moste
Viadukti	Moste
Nadvozi	5

Tabela 8: Objekti na trasi avtoceste na območju občine Žirovnica

Slika 17: Shema viadukta Moste

POSEBNOSTI NA ODSEKIH AVTOCESTE NA OBMOČJU OBČINE ŽIROVNICA

a) Avtocesta na območju občine Žirovnica (trasa plato Karavanke – Vrba) je projektirana, kot avtocesta brez odstavnih pasov, z odstavnimi nišami in s projektirano hitrostjo 100km/h.

b) Na viaduktu Moste je nastanek poledice v zimskem času verjetnostno pogostejši, kot na drugih delih ceste.

c) Promet na avtocesti na območju občine Žirovnica (odsek 0003 in 0603) je občasno oviran zaradi močnega vetra in pozimi zaradi snežnih zametov.

INTERVENCIJSKI DOSTOPI

Intervencijski dostop je eden iz magistralne ceste na portal pred predorom Karavanke. Kjer ni intervencijskih dostopov se v primeru intervencije uporabljajo redni uvozi oziroma izvozi.

POSEBNOSTI UREJANJA PROMETA OB POSLABŠANJU RAZMER

Veter

Trasa avtoceste je vetru najbolj izpostavljena prav na območju občine Žirovnica (odsek 0003 in 0603). Potrebno je upočasniti vožnjo.

Toča, nalivi

Ob močnejših nalivih in toči vozniki upočasnijo vožnjo, poslabšajo se vozne razmere in vidljivost. Velikokrat pa vozniki ustavljajo pod nadvozi in s tem povzročajo ovire na cesti.

Poledica

Nastanek poledice je najbolj verjeten na vseh viadukih (na območju občine Žirovnica viadukt Moste) in na vseh manjših objektih, pri katerih je večja možnost podhladitve v zimskem času. Upravljevec ceste redno meri temperaturo tal in zraka na najbolj izpostavljenih točkah in preventivno posipa cestišče.

Sneg

Na trasi avtoceste na območju občine Žirovnica (odsek 0003 in 0603) se zaradi vetra pojavljajo snežni zameti, kar predstavljajo resnejše grožnje za zastoje v prometu. Sneg je z območja BVO potrebno odvažati. Vzdrževalec avtoceste ima za pluzenje pripravljenih zadostno število plužnih skupin z vozili, ki pluzenje cestišča in za čiščenje priključkov. Plužni čas skupine znaša cca. 2 uri.

4.8.3. Vrste, oblike in stopnje ogroženosti ter verjetne posledice nesreče

V primeru nesreče na avtocesti so ogroženi:

- potniki in vozila na avtocesti,
- avtocestna infrastruktura,
- ožje in širše območje ob avtocesti, v primeru nesreče z nevarnim blagom ter
- prebivalci, ki prebivajo v ožjem oziroma širšem območju avtoceste.

V primeru, da bi prišlo do nesreče na avtocesti na vozilu, ki bi prevažalo nevarno blago in bi se to pričelo nenadzorovano širiti v okolje, kjer živi ali dela večje število ljudi bi bilo potrebno izvesti umik oziroma evakuacijo ljudi iz ogroženega območja.

Verjetne posledice nesreč so različne od posledic pri manjši nesreči z lažjimi poškodbami in manjšo materialno škodo do katastrofalnih posledic pri najhujši možni nesreči z nevarnim blagom.

Prometni nesreči lahko sledi iztekanje nevarnega blaga v okolje, v hujših primerih pa se lahko razvije v požar in eksplozijo. Pri nesreči z nevarnim blagom obstaja tudi možnost ogrožanja ljudi in živali v bližini nesreče. Iztekanje nevarnega blaga v podtalnico in vodotoke ni možno, ker ima avtocesta urejeno zbiranje meteorne vode.

Pri nastanku požara se posledice predvidijo na vozilih in gradbenih objektih. Obstaja možnost širjenja požara v naravno okolje – gozd.

Ogroženost predorov in drugih objektov na avtocestah pred naravnimi nesrečami je zelo majhna. Vsi objekti so grajeni potresno varno, poplave in plazovi pa prav tako ne ogrožajo trase.

4.8.3.1. POSLEDICE IZREDNIH DOGODKOV

Največja verjetnost je pojavljanje zastojev. Sledi omejitve hitrosti in omejitve vožnje po prometnem oziroma prehitvalnem pasu, ter preusmeritev prometa. Izredni dogodek lahko traja od nekaj minut do ure ali več, kar je odvisno od posameznega dogodka, vremenskih razmer ter gostote prometa.

4.8.3.2. POSLEDICE MANJŠE NESREČE

Posledice so lahko različne, od posledic pri prometni nesreči I. kategorije, kjer nastane samo materialna škoda, pa do prometne nesreče IV. kategorije, pri kateri kdo umre ali zaradi posledic nesreče umre v 30 dneh po nesreči.

4.8.3.3. POSLEDICE MNOŽIČNE NESREČE

Posledice se kažejo v tem, da je več kot 10 ljudi umrlo ali bilo težko telesno poškodovanih in je nastala velika materialna škoda. V najslabši možni varianti je v primeru nesreče na avtocesti ogroženo tudi do nekaj sto ljudi.

4.8.4. Verjetnost pojavljanja nesreče, možnost predvidevanja nesreča in nastanek verižnih nesreč

Množičnih nesreč na avtocesti ni veliko. V letih 2006 – 2010 na območju občine Žirovnica ni bilo množične nesreče na odseku avtoceste. Bolj pogosto se pojavljajo manjše nesreče in izredni dogodki.

VERJETNOST POJAVLJANJA IZREDNIH DOGODKOV

Glede na znane podatke je možno pojavljanje zastojev, ki se najpogosteje pojavljajo tekom dneva (v časovnih terminih, ko je tudi frekvenca prometa gostejša), prav tako med vikendi ter v času

dopustov in praznikov. Med izrednimi dogodki sta tudi pojavljanje vožnje v nasprotni smeri in slaba vidljivost.

VERJETNOST POJAVLJANJA MANJŠIH NESREČ

Verjetnost pojavljanja manjših nesreč je odvisna od preobremenjenosti avtoceste na objektih prometne infrastrukture. Največ se na avtocestah pojavljajo prometne nesreče I. in II. kategorije, pri katerih ni potrebna intervencija sil za zaščito, reševanje in pomoč. Manjšo nesrečo obvladuje redna služba Avtocestne baze Hrušica, v sodelovanju s policijo in rednimi intervencijskimi enotami in službami.

VERJETNOST POJAVLJANJA MNOŽIČNIH NESREČ

Verjetnost pojavljanja množičnih nesreč, kadar bi v nesreči umrlo ali bilo težje telesno poškodovanih več kot 10 oseb je zelo majhna. Največja verjetnost je, da do takšne nesreče pride ob gosti megli ali poledici, ki se pojavlja na bolj izpostavljenih delih cestišča (npr. v občini Žirovnica viadukt Moste).

Večino nevarnosti pa predstavljajo nesreče z nevarnim blagom, ker ni možno pridobiti točnih podatkov o količini še manj pa o vseh vrstah nevarnega blaga, ki se ga prevaža po avtocestah. Glede na vsakodnevne velike količine prevozov naftnih derivatov in drugega nevarnega blaga po avtocestah, obstaja bistveno večja nevarnost nesreče z nevarnim blagom, kot pa jo priznavamo.

Možnost naravnih in drugih nesreč je minimalna. Na območju občine Žirovnica ogroženost predstavljata močan veter in snežni zameti. Vsi objekti na avtocesti so zgrajeni potresno varno. Verjetnosti pojavljanja nesreč zaradi terorizma ni mogoče definirati, možnost pa obstaja.

MOŽNE VERIŽNE NESREČE

Ob množični nesreči na avtocesti lahko pride do naslednjih verižnih nesreč:

- naleta vozil – verižno trčenje,
- požara na vozilih in ostalih objektih v bližini avtoceste,
- eksplozije kot posledica požara na vozilih,
- onesnaženja okolja z nevarnim blagom ter
- požara v naravnem okolju (gozdni požar).

4.8.5. Sklepne ugotovitve o ogroženosti območja občine Žirovnica zaradi množične nesreče na avtocesti

Območje občine Žirovnica bi bilo ogroženo le v primeru, da bi prišlo ob množični nesreči na avtocesti do izlitja nevarne snovi, ki bi ogrožala okolje in prebivalce. Zaradi tega mora za preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreče z nevarnimi snovmi na avtocesti Občina Žirovnica:

- poskrbeti za evakuacijo, sprejem in oskrbo ogroženih prebivalcev ter
- organizirati nujno medicinsko pomoč in pomoč za ogrožene prebivalce.

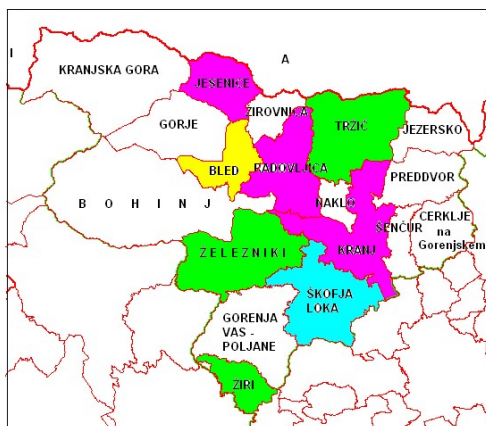
Ostali ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči se izvajajo na državni oziroma regijski ravni in so opredeljeni v regijskem Načrtu zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti za Gorenjsko regijo.

4.9. Nesreča z nevarnimi snovmi

4.9.1. Ogroženost območja občine Žirovnica

V občini Žirovnica se zaradi njene geografske lege in gospodarske dejavnosti uporablja zanemarljive količine nevarnih snovi. Zaradi tega je stopnja ogroženosti življenja in zdravja ljudi ter

živali ter ogroženost okolja in premoženja zaradi nesreče z nevarno snovjo na območju občine Žirovnica majhna. Po podatkih iz regijske ocene je ogroženost v občini Žirovnica sorazmerno majhna oz. območje občine praktično ni ogroženo.

Legenda:

Slika 18: Ogroženost zaradi nesreč z nevarnimi snovmi v gorenjskih občinah

Do izlitja nevarne snovi lahko pride:

- v organizacijah, ki v delovnem procesu uporabljajo, proizvajajo ali skladiščijo nevarne snovi, nafto in njene derivate ter energetske pline,
- med prevozom nevarnih snovi na cestah, železnici, morju in zraku,
- v stanovanjskih zgradbah,
- v naravi zaradi namernega izlitja.

V občini Žirovnica se nahajajo naslednje nevarne snovi, ki lahko ogrožajo življenje in varnost ljudi:

a) CESTNI IN ŽELEZNIŠKI PROMET

- železniška proga Jesenice – Ljubljana
- državna cesta Jesenice – Ljubljana
- avtocesta Jesenice – Peračica in
- regionalna cesta Rodine – Moste

b) MESTA SKLADIŠČENJA IN DISTRIBUCIJE

- prodaja plinskih jeklenk: Trgovina Gregor, Moste 44
Trgovina Mercator Breznica, Breznica 6

c) UPORABA NEVARNIH SNOVI V TEHNOLOŠKEM PROCESU (onesnaženje zraka in vode)

- SIJ Acroni Jesenice,
- Elektro Gorenjska, poslovna enota Žirovnica,
- Savske elektrarne Ljubljana, Hidroelektrarna Moste,

d) ZEMELJSKI PLIN IN KURILNO OLJE

V občini Žirovnica poteka oskrba z zemeljskim plinom preko podjetja Enos v osi naselij. Poleg tega pa so pri individualnih hišah prisotne tudi cisterne kurilnega olja.

Nadzor izvajajo prebivalci, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki uporabljajo, prevažajo in skladiščijo nevarne snovi, Občina Žirovnica ter pristojni državni organi. Posebej je potrebno izvajati nadzor nad iztekanjem nafte in naftnih derivatov v prometu in gospodinjstvih in preveriti plinovodno omrežje. Potrebno je organizirati tudi zbiranje ter odstranjevanje raznih kemikalij, ki se nahajajo na območjih, ki jih je prizadela nesreča.

Verjetnost nastanka nesreče z nevarno snovjo je sorazmerno majhna, ne moremo pa je seveda povsem izključiti. V občini Žirovnica ni lokacije, kjer bi bila skladiščena večja količina nevarnih snovi, kljub temu pa niso zanemarljive cisterne kurilnega olja pri individualnih stanovanjskih hišah. Vendar pa tudi skupna količina teh snovi ne predstavlja velikega tveganja za občino Žirovnica. Precejšnjo nevarnost pa bi lahko pomeni potek plinovoda v občini.

Slika 19: Kataster plinovoda na območju Občine Žirovnica (Vir: Enos, d.d.)

Ogroženost prebivalcev občine Žirovnica zaradi nesreče z nevarno snovjo je torej zelo majhna in je vezana samo na neposredno okolici nastanka nesreče. Premoženje in kulturna dediščina zaradi možne nesreče z nevarno snovjo nista ogroženi.

4.9.2. Možne posledice nesreče z nevarno snovjo in ukrepanje

Kot posledice nesreče z nevarno snovjo lahko najverjetneje nastane kontaminacija (onesnaževanje) ožjega okolja nesreče (nafta, kurilno olje) ali neposredna nevarnost požara (bencin).

V primeru izliva nevarne snovi v okolje je možno onesnaževanje vodnih virov. Obseg posledic nesreče je odvisen od lokacije nesreče.

V primeru izlitja večje količine nevarnih snovi v okolje lahko nastane verižna nesreča. Predvsem je možen nastanek večjega požara ali eksplozije, če bi prišlo do razlitja večje količine motornega bencina.

Za posredovanje v primeru nesreče z nevarno snovjo na območju občine Žirovnica je zadolžena Gasilsko reševalna služba Jesenice, ki ima tudi sklenjeno pogodbo z Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje za tovrstno posredovanje. Enota ima potrebno opremo ter usposobljene prve posredovalce.

4.10. Požari

4.10.1. Ogroženost območja občine Žirovnica

POŽARI V NARAVNEM OKOLJU

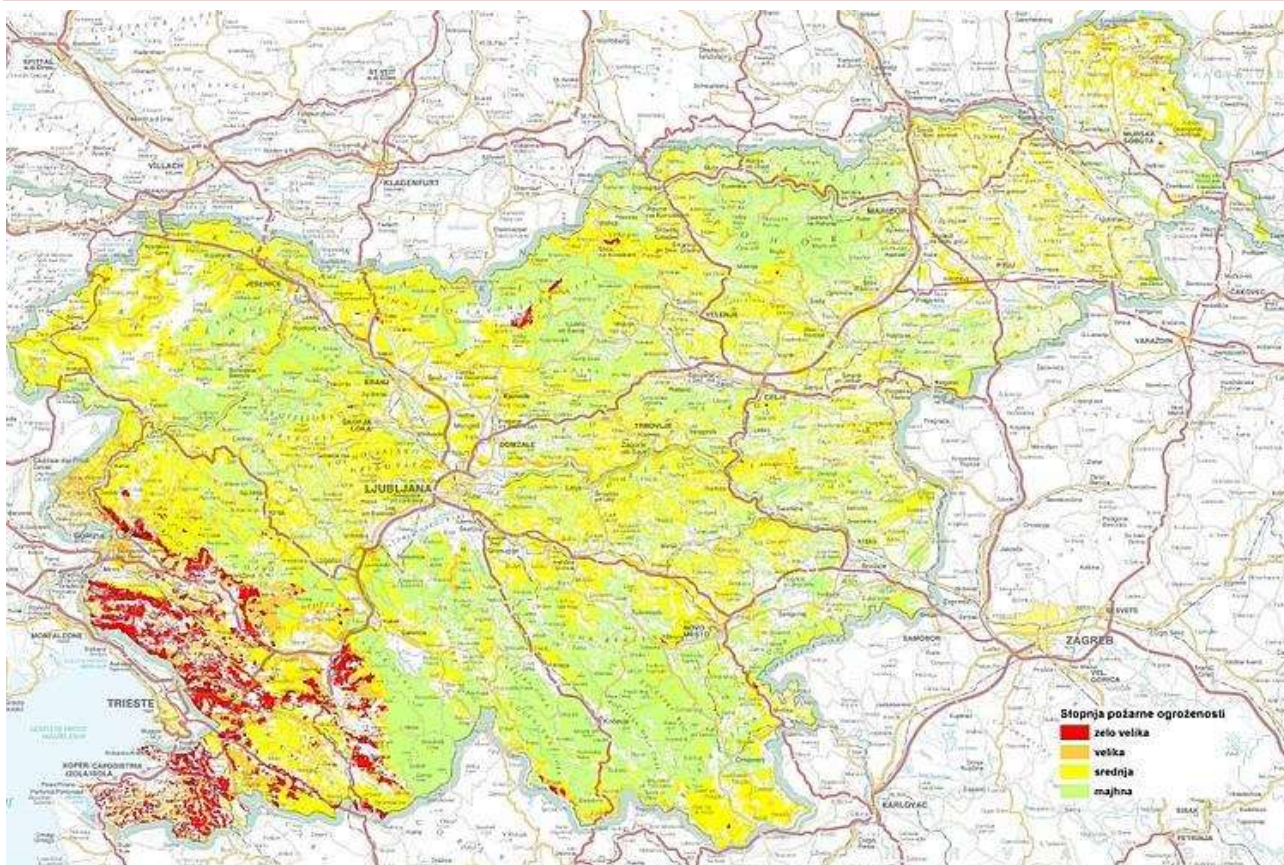
Požari v naravnem okolju naredijo zaradi uničenja vegetacije in kasnejše erozije tal veliko škodo. Nastanek požarov se kaže predvsem v posegih človeka v naravo. Vreme in klima sta dejavnika, ki najbolj vplivata na nastanek in nadaljnje širjenje požara. Požari se najpogosteje pojavljajo v obdobju toplega in lepega vremena brez padavin. Za nastanek je najpomembnejša vlažnost drobnega materiala, to je prizemne vegetacije (trava, grmovje), in organskega materiala (odpadlo listje, vejice).

Večina požarov v naravnem okolju so v zadnjih letih povzročili udari strele, kurjenje v naravi ali drugi vzroki. Za območje občine Žirovnica je značilno, da takšni požari nastajajo predvsem v visokogorju, kjer je otežen tudi dostop do mesta požara. Sezona gozdnih požarov je v občini predvsem zgodaj spomladi, bistveno manj jih je poleti in jeseni. Med vzroki gozdnih požarov se največkrat pojavljajo stroji in naprave, izkoriščanje gozda, čiščenje zemljišč, izletniki in rekreacija, otroška igra, strela,...

Po podatkih Zavoda RS za gozdove je v občini Žirovnica večino gozda srednje in malo ogrožena, le 3 % gozda pa spada v veliko ogroženost.

Tip gozda	Površina v ha	Odstotek tipa
Velika ogroženost	520	23%
Srednja ogroženost	695	31%
Majhna ogroženost	1004	46%
	2.219	100%

Tabela 9: Požarna ogroženost gozdov v občini Žirovnica (Vir: Zavod RS za gozdove)

Slika 20: Karta požarno ogroženih gozdov (Vir: Zavod RS za gozdove)

POŽARNA OGROŽENOST NA STANOVANJSKIH OBJEKTIH

Požari na objektih so sicer pogosti, vendar pa zaradi načina gradnje na novejših objektih praviloma povzročijo manjšo škodo, kot pa na starejših objektih, ki so praviloma še leseni. Zaradi tega so najbolj ogrožena stara strnjena vaška jedra. Tam so deli stavb leseni, odmiki med stavbam pa v primeru požara pogosto ne zagotavljajo možnosti učinkovitega posredovanja.

POŽARI NA TRANSPORTNIH SREDSTVIH

Požari na transportnih sredstvih so sicer možni, so pa malo verjetni. Večja verjetnost za požar je na osebnih vozilih ter tovornjakih, manjša pa na vlaku. Do večjih požarov na transportnih sredstvih v zadnjem obdobju ni prihajalo.

KONČNA OCENA OGROŽENOSTI

Verjetnost požara v naravnem okolju, v bivalnem okolju je zmerna, nevarnost pa je vseskozi prisotna. O tem pričajo tudi podatki o številu požarov v zadnjem obdobju. Zaradi posledic požara so sicer zmerno ogroženi vsi prebivalci občine Žirovnica ter njihovo imetje. Seveda pa je večja ogroženost občanov, ki prebivajo v strnjenih naseljih. Običajno so tudi zgradbe, ki predstavljajo kulturno dediščino, locirane v strnjenem naselju.

4.10.2. Možne posledice požara

Do požarov v stanovanjskih objektih običajno prihaja zaradi premajhne pazljivosti ali neprevidnosti ljudi. V primerih, ko je opazen že začetni požar ter je intervencija gasilcev pravočasna, je tudi obseg nesreče majhen. Če pa začetni požar prerase v razvit požar je tudi posredovanje gasilcev zahtevnejše in obseg nesreče večji.

Zaradi posledic požara je posledice težko predvideti in jih v naprej oceniti. Običajno so posledice požara večje na premoženju občanov ter na kulturni dediščini, zdravje in življenje ljudi ali živali pa je manj ogroženo.

Zaradi požara lahko pride do verižne nesreče. Takšne nesreče so lahko:

- eksplozija (plinske naprave, tekoča goriva, eksplozivni predmeti in podobno);
- zrušitve posameznega dela konstrukcije ali celotne stavbe;
- onesnaženja podtalnice z gasilno vodo;
- onesnaženja zraka
- druge možne nesreče.

4.11. Poplave

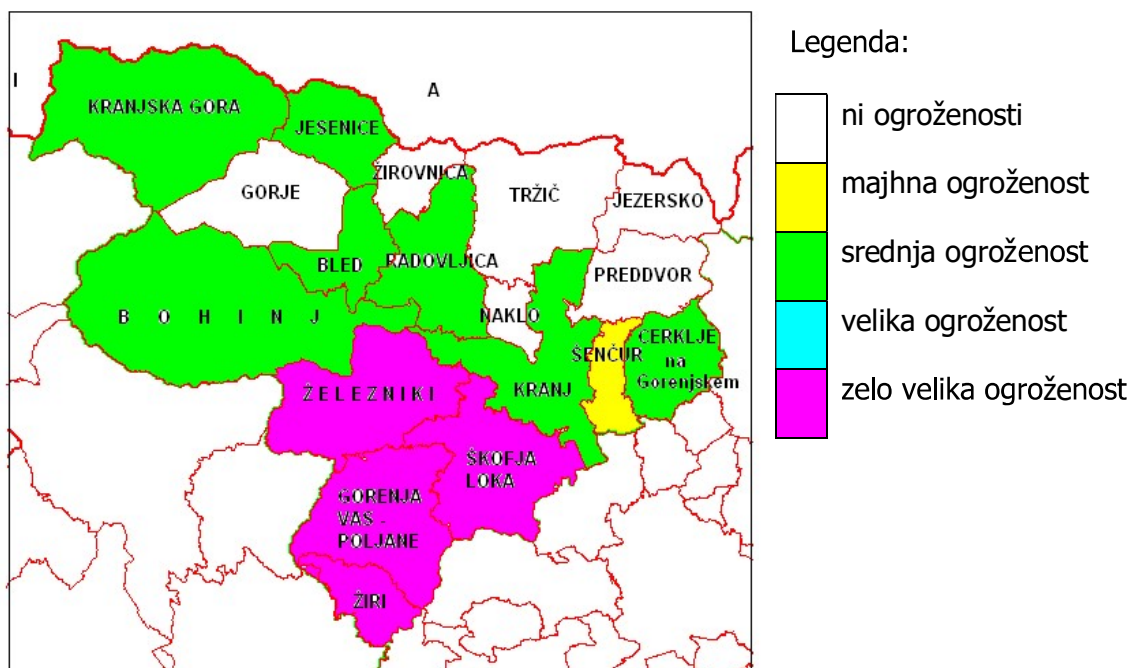
4.11.1. Ocena ogroženosti območja občine Žirovnica

Poplave so naravni pojav, ki še z drugimi dinamičnimi pojavi oblikujejo zemeljsko površje. Poplave so povsod tam, kjer so vodni tokovi nanесли naplaviniski pokrov in ga še nanašajo. To so dna dolin in ravnine, ki so obenem najprimernejša območja za poselitve. Večje količine hribinskega materiala lahko prenašajo samo velike vodne količine, ki so nastale po intenzivnih padavinah. Poplave se lahko povečajo zaradi neposrednih in posrednih vzrokov, ki so antropogenega izvora ali pa nastajajo zaradi medsebojnega delovanja naravnih sil, porušenega ravnotežja med zemljinami in zaradi dinamičnih pojavov kot so različne vrste erozij in napetosti v zemeljski skorji.

Ob večjem deževju lahko Završnica v svojem porečju na posameznih mestih prestopi bregove in zalije travnike in polja predvsem pri vaseh.

Pri tem ocenjujemo, da večje škode ne more povzročiti, škoda je lahko delno na infrastrukturi in na posameznih objektih.

Po regijski oceni ogroženosti občina Žirovnica spada med poplavno najmanj ogrožena območja na Gorenjskem.

Slika 21: Karta poplavne ogroženosti Gorenjske

4.11.2. Možne posledice poplav

Ocenjujemo, da bi bili stroški obrambnih ukrepov v času poplav minimalni. Posredno škodo, ki bi nastala v času poplav, je težko oceniti. Ob večjih poplavah bi bile lahko povzročene verižne nesreče kot so:

izlitje nevarnih snovi iz sodov in druge embalaže, ki ni ustrezno zaščitena, prevrnitev neustrezno sidranih cistern ali sodov napolnjenih z naftnimi derivati, povzročanje plazov in s tem zajezev strug vodotokov z dodatnimi nevarnostmi poplavnega vala, motnje v cestnem prometu, motnje v osnovni zdravstveni oskrbi prebivalstva, poplavljeni industrijski objekti ter razlitje nevarnih snovi, vdor površinske vode v zajetje, posledično kaljenje vode in ukrep prekuhavanja. Vendar pa navedene verižne nesreče ne bi bistveno ogrozile varnosti občanov v občini Žirovnica.

4.12. Snežni plazovi

4.12.1. Ocena ogroženosti območja občine Žirovnica

Stopnja ogroženosti zaradi snežnih plazov na območju občine Žirovnica je minimalna, saj je verjetnost pojava nesreče majhna, ni pa ga možno v celoti izključiti. Območje občine Žirovnica v zadnjem obdobju niso ogrožali snežni plazovi. Ti se sicer občasno pojavljajo v visokogorju, vendar pa posebne škode ali ogroženosti ne predstavljajo. Posebno se pojavljajo v predelu zahodnih Karavank ob otoplitvah in dežju.

Vir nevarnosti povzroča velika količina novozapadlega snega. Če se sneg ne sprime s podlago, lahko zaradi različnih vzrokov pride do sprožitve snežnega plazov. Do nesreče lahko pride v primerih, če obiskovalci visokogorja ne upoštevajo opozoril o nevarnostih za snežno plazenje.

Na območju občine Žirovnica je nekaj snežnih plazov, ki ogrožajo planince. Najbolj nevarno je območje Stola pozimi. Pot skozi Završnico na Zelenico je ogrožena s plazom, ki poteka s pobočja Srednjega vrha, levo od poti. Ogrožene so tudi gozdne ceste pod pobočjem Stola (Potoška in Doslovška planina). Na južnih pobočjih Karavank je, zaradi travnate podlage, b otoplitvah možna nevarnost talnih plazov. Talni plazovi so plazovi mokrega sprijetega snega, ki se pojavljajo pozimi na južnih pobočjih in spomladi ob otoplitvah. Ko se snežna odeja popolnoma prepoji z vodo, se pri tleh ali na ledeni plasti pod snežno odejo nabere tanka plast vode, po kateri nato lahko zdrsne zgornja plast.

Zaradi snežnih plazov prebivalci občine Žirovnica niso ogroženi. V območju možnih plazov ni prebivalcev oziroma objektov. Ker snežni plazovi v občini Žirovnica ne ogrožajo naselij, smučišč ali prometnic, posebna zaščita terena pred snežnimi plazovi ni potrebna in predvidena.

4.12.2. Možne posledice snežnih plazov

Nesrečo je možno predvideti in ustrezne službe tudi preko sredstev javnega obveščanja opozarjajo na nevarnost nastanka snežnih plazov.

Obseg nesreče sicer ni možno v celoti predvideti v naprej, saj je odvisen od obsega snežnih padavin in od velikosti skupine, ki bi se gibala na plazovitem območju.

V primeru nesreče bi bile posledice sorazmerno majhne. Seveda pa bi bile odvisne od velikosti skupine, ki bi jo snežni plaz zajel.

4.13. Utopitev

4.13.1. Ocena ogroženosti območja občine Žirovnica

Nevarnost utopitve na območju občine Žirovnica ni mogoče povsem izključiti, saj se na območju občine nahaja nekaj vodnih površin, na katerih obstaja možnost utopitve.

Urejenih kopališč na območju občine Žirovnica ni. Obiskovalci se sicer lahko kopajo na neurejenih mestih za kopanje na lastno odgovornost, kar pa nevarnosti utopitev ne zmanjšuje. V nižje ležečih delih potokov in ob strugi Save Dolinke je možnih kar nekaj divjih kopališč. Kopanje v Savi je sicer redko, lahko pa zaradi padca v reko pride do utopitve. Nevarnost utopitev je tudi v akumulacijskem jezeru Završnica, ki ima površino 2,5 ha in največjo globino 10 m, čeprav je kopanje v njem prepovedano. Možno je gibanje na celotni obali jezera. Za reševanje iz vode ni poskrbljeno, saj ni dovoljeno kopanje oziroma ni mest za kopanje.

4.13.2. Možne posledice utopitve

Nesreče z utopitvijo so običajno nesreče z enim udeležencem (individualne). Morebitna utopitev ne more povzročiti verižne nesreče oz. povezane nesreče.

4.14. Nesreča v gorah ali na težko dostopnem terenu

4.14.1. Ocena ogroženosti območja občine Žirovnica

Nevarnost nesreče v gorah oziroma na težko dostopnem terenu obstaja tako na označenih planinskih poteh, posebej pa ob hoji po brezpotjih in pri adrenalinskih športih. Do nesreče lahko pride zaradi poškodbe, izčrpanosti, bolezni, nepoznavanja terena, snežnega plazua in različnih vremenskih nepravilnosti.

Nad občino Žirovnica se razprostirajo gorati predeli Karavank, ki so v poletnih mesecih zelo obiskani. Ker je obiskovalcev veliko, obstaja tudi velika nevarnost nesreč v gorskem svetu. Obiskovalci gora so namreč zelo različno opremljeni in kondicijsko pripravljeni za obisk gora.

Na območju občine Žirovnica so tudi planinske koče:

Prešernova koča na Stolu (2.174 m),
Valvasorjev dom pod Stolom (1.181 m) in
Dom pri izviru Završnice (1.425 m).

Za obiskovalce gora ni možno v naprej predvideti oz. oceniti vrste oblike ali stopnje ogroženosti. V veliki meri je ogroženost posameznika odvisna od upoštevanja vremenskih opozoril, njegove opremljenosti in fizične ter psihične pripravljenosti. Bolje opremljeni in pripravljeni planinci so praviloma manj ogroženi od tistih, ki pri obisku gora precenijo svoje zmožnosti in podcenijo nevarnosti.

Ob nesrečah v gorah so ogroženi posamezni pohodniki, med katerimi pa prevladujejo predvsem občasni obiskovalci gora. Domačini območje in nevarnosti gibanja v gorah dobro poznajo in je zato njihova ogroženost manjša. Prav tako pa ob nesrečah v gorah tudi ni ogroženo premoženje občanov.

4.14.2. Možne posledice nesreče v gorah ali na težko dostopnem terenu in reševanje

Nesreče v gorah ni možno v naprej predvideti ali s preventivnimi ukrepi preprečiti. Tudi posledice nesreč so običajno odvisne od spleta okoliščin in jih ni možno v naprej predvideti.

Za reševanje v primeru nesreče v gorah ali na težko dostopnem terenu na območju občine Žirovnica skrbi Gorska reševalna služba Radovljica s sedežem v Lescah. Reševalci so dobro usposobljeni in primerno opremljeni, imajo pa tudi zelo kratek odzivni čas ob morebitni nesreči.

4.15. Množični pojav kužnih bolezni pri živalih

4.15.1. Splošno o kužnih boleznih

Kužne bolezni, zaradi katerih se izvajajo splošni in posebni preventivni ter drugi ukrepi po Zakonu o veterinarstvu (Ur. list RS, št. 33/01, 110/02, 45/04, 62/04 in 93/05), so glede na vrsto infekcije in ukrepe, potrebne za njihovo preprečevanje in zatiranje, razvrščane v širše skupine v skladu z mednarodnimi zoosanitarnim kodeksom in epizootiološkim stanjem. In sicer:

A (bolezni, ki so zelo kužne),

B (bolezni, ki so praviloma kužne),

C (bolezni, ki so praviloma slabo kužne),

zoonoze (to so bolezni ali infekcije in se po naravni poti prenašajo z živali vretenčarjev na ljudi in obratno. Glede na lastnosti in pogoje so lahko razvrščene v skupino A, B ali C).

Nekatere kužne bolezni se pojavljajo redko in v manjšem obsegu, druge pa pogosto in se hitro širijo na večje območje. Pojavljajo se v različnih oblikah, osnovne pa so:

- enzootija (če se kužna bolezen pri živalih stalno ponavlja v različni jakosti, na istem mestu, na ožjem območju in nima težnje po širjenju,
- epizootija (če bolezen pri živalih izbruhne v večjem obsegu in se hitro širi),
- panzootija (če se bolezen pri živalih hitro širi na velikem območju, na primer po državi).

4.15.2. Ocena ogroženosti območja občine Žirovnica

Glede na to, da so bile v Sloveniji z ukrepi zdravstvenega varstva živali v preteklosti zatrite oziroma uspešno nadzorovane živalske kužne bolezni, ki bi lahko povzročile večjo gospodarsko škodo in bile nevarne tudi za zdravje ljudi (npr. izbruha slinavke in parkljevke ni bilo vse od leta 1968) tudi v Gorenjski regiji ni pričakovati večjega tveganja za nastanek in razširitev teh bolezni. Določeno tveganje obstaja le zaradi prenehanja cepljenja proti klasični prašičji kugi.

Pri varstvu živali pred kužnimi boleznimi pomeni posebno težavo odstranjevanje in uničevanje trupel ter živalskih odpadkov. Zmogljivost kafilerije je premajhna in komaj zadošča za potrebe v normalnih razmerah.

Gorenjska regija je zelo tranzitna, čez katero poteka živahen mednarodni promet z živalmi, živili in izdelki živalskega izvora, kar pomeni stalno nevarnost namerne ali nenamerne vnosa živalskih kužnih bolezni. Da za to ni imuna niti Evropa je primer slinavke in parkljevke v letu 2001, ki se je razširila iz Velike Britanije na celinsko Evropo in je ogrožala tudi našo državo.

Vrsta in stopnja ogroženosti se s časom spreminja. Nezaščiteni prebivalci (predvsem živinorejci) bodo ob izbruhu kužne bolezni pri živalih najprej izpostavljeni virom okužb. Okužba se nato z migracijo prenese na druga območja, vse dokler se ne pričnejo izvajati potrebni zaščitni ukrepi za preprečevanje in odpravo posledic okužb.

Ob množičnem pojavu kužnih bolezni pri živalih so ogroženi poleg živali še:

- živinorejci,
- ljudje, ki živijo neposredno ob živinorejskih posestvih, na katerih so obbolele živali,
- ljudje, iz širše okolice, ki se okužijo s prenosom okužbe pred odkritjem nalezljive bolezni pri živalih,
- veterinarsko in medicinsko osebje ter vsi reševalci, ki sodelujejo pri zatiranju bolezni.

Verjetnost, da bo prišlo do množičnega pojava določene kužne bolezni pri živalih na živinorejskih posestvih je zelo majhna, vsaj v primerih, ko se živinorejci držijo pravil stroke. Večja verjetnost je, da pride do množičnega pojava določene kužne bolezni pri prostoživečih živalih, ki se nenadzorovano gibljejo oziroma pri pticah selivkah, ki lahko okužbo prenesejo iz ene celine na drugo. V tem primeru lahko pričakujemo, da s prenosom bolezni iz živali na ljudi zbolijo na milijone ljudi po vsem svetu.

Na območju občine Žirovnica lahko pričakujemo množičen pojav kužne bolezni pri prostoživečih živalih in perutnini, ki bi se okužila v primeru, da bi prišla v stik s okuženimi pticami selivkami.

4.15.3. Preventivni ukrepi

Za zgodnje odkrivanje in preprečevanje živalskih kužnih bolezni je v Sloveniji vzpostavljen sistem rednega nadzora, ki ga vsako leto pripravi Veterinarska uprava Republike Slovenije, predpiše pa minister, pristojen za veterinarstvo. Vsako leto je izdan Pravilnik o izvajanju sistematičnega spremljanja stanja kužnih bolezni in cepljenj živali. Predpisane ukrepe izvaja Veterinarska uprava Republike Slovenije, Območni urad Kranj in o izvedenih preventivnih cepljenjih oziroma diagnostičnih preiskavah obvešča veterinarsko inšpekcijo, ki nadzira izvajanje. Podatki o izsledkih preiskav se zbirajo mesečno oziroma dnevno, odvisno od narave bolezni.

Na področju zdravstvenega varstva živali in ljudi izvaja veterinarska služba poleg splošnih ukrepov za preprečevanje širjenja živalskih kužnih bolezni, ki jih predvideva Zakon o veterinarstvu, tudi ukrepe, ki jih predpisujejo navodila za ugotavljanje, preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje posameznih kužnih bolezni.

4.15.4. Možne posledice pojava kužnih bolezni in ukrepi

Množični pojavi kužnih bolezni pri živalih povzročajo veliko gospodarsko škodo v živinoreji, pri divjadi, ribogojništvu, čebelarstvu, živilski industriji, na področju preskrbe z zdravstveno neoporečnimi živali, turizmu in izvozu.

Možne posledice so predvsem:

- neposredna škoda zaradi poginov živali, zakolov ali pokončanja živali zaradi ukrepov zatiranja bolezni in zmanjšanja proizvodnje živinorejskih in živilskih obratov,
- zastoji v mednarodnem prometu,
- omejitve oziroma prepoved mednarodnega prometa in negativne posledice za turizem,
- širjenje zoonoz pri ljudeh,
- stalna nevarnost za zdravje ljudi v zvezi z onesnaževanjem okolja,
- veliki stroški za preventivo, zatiranje in izkoreninjenje teh bolezni.

Ob množičnem pojavu kužnih bolezni pri živalih na območju občine Žirovnica je potrebno ravnati v skladu s pravili stroke.

Ob pojavu določene kužne bolezni pri živalih je potrebno območje okužbe ustrezno zaščititi, preprečiti, da se okužba širi naprej. To storimo tako, da omejimo oziroma na minimum omogočimo dostop na okuženo območje, preko ustreznih dezinfekcijskih barier, postaj ipd..

V primeru, da bi prišlo, do množičnega pojava določene kužne bolezni pri živalih, ki bi se množično prenesla na ljudi, bi bilo potrebno izvesti karanteno celotnega okuženega območja.

4.16. Terorizem

4.16.1. Splošno o terorizmu

Orožje in sredstva za množično uničevanje je namensko izdelano orožje in je glede na vrsto lahko jedrsko, radiološko, kemično ali biološko orožje.

Klasična sredstva so razna eksplozivna telesa ali samo eksplozivno s katerim se namensko povzroči eksplozija na javnih mestih.

Uporaba orožij za množično uničevanje v vojnah je prepovedana z dopolnilnim protokolom I. k Ženevskim konvencijam iz leta 1949 in drugimi mednarodnimi sporazumi, kljub temu pa so se posamezne vrste orožja v različnem obsegu uporabljale v sodobnih vojaških spopadih.

V zadnjem obdobju narašča grožnja uporabe orožja za množično uničevanje v teroristične namene. Nevarnost, da bi različne teroristične skupine uporabile orožje ali sredstvo za množično uničevanje za doseg svojih političnih, verskih, gospodarskih, socialnih ali drugih interesov, poleg uporabe klasičnih oblik delovanja teroristov (ugrabitev, nastavljanje eksploziva, umorov idr.) je realna grožnja varnosti sodobnega sveta.

4.16.2. Ocena ogroženosti območja občine Žirovnica

Na območju občine Žirovnica ne moremo popolno izključiti pojav terorizma. Teroristični napad s sredstvi za množično uničevanje, s katerimi grozijo različne ekstremne teroristične organizacije je sicer možen vendar malo verjeten. Malo verjetni so tudi čez mejni učinki terorističnih napadov v sosednjih državah in regijah. Popolnoma pa tega ne moremo izključiti.

Viri nevarnosti so:

- klasično orožje in klasična sredstva,
- kemično orožje in kemična sredstva,
- radioaktivne in jedrske snovi ali
- razni biološki pripravki ali agensi.

Ocenjujemo, da je na območju občine Žirovnica teroristično dejanje z uporabo klasičnega orožja ali pa kemičnega orožja malo verjetna.

Nevarnost predstavlja uporaba radiološkega ali jedrskega orožja v širši okolici, saj so posledice takšne eksplozije zaznavne v zelo širokem območju.

Možen vir nevarnosti je okužba zajetja pitne vode z biološkimi agensi. Takšno dejanje je sicer možno, je pa malo verjetno.

Oblika ogroženosti v občini Žirovnica predstavlja kontaminacija okolja ali rušenje objektov. Stopnja ogroženosti pa je sorazmerno majhna.

V primeru terorističnega dejanja, ki bi povzročil onesnaženje vodnega vira, bi lahko nastale posledice za ljudi in živali. Posebnih posledic na premoženje ali na objekte kulturne dediščine v občini Žirovnica takšno dejanje ne bi imelo.

Do nesreče večjih razsežnosti bi lahko prišlo le ob terorističnem dejanju, ki bi bilo vezano na sistem zagotavljanja zdrave pitne vode za občini Žirovnica in Jesenice.

4.16.3. Možne posledice terorističnega napada

Posledice nesreče so odvisne od vrste in obsega terorističnega dejanja. V primeru terorističnega dejanja z biološkim orožjem ali z jedrskim orožjem bi bile posledice vezane predvsem na zdravje in življenje ljudi ter živali.

Verjetnost nastanka verižne nesreče obstaja le ob uporabi jedrskega orožja v bližini. V takšnih primerih lahko pride do požara večjih razsežnosti ali eksplozij. V drugih primerih pa lahko ocenimo, da je verjetnost nastanka verižne nesreče zelo majhna.

4.17. Pojav epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh

4.17.1. Splošno o pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh

Zaradi načina življenja, sprememb v okolju, človekovega poseganja v okolje in številnih drugih dejavnikov so nalezljive bolezni pri ljudeh pomemben dejavnik, ki lahko ogroža zdravje in življenje ljudi. Nalezljive bolezni povzročajo patogeni organizmi kot so: bakterije, virusi, zajedavci, glive in plesni. Prenašajo se po zraku, s hrano, vodo, z neposrednim stikom ali posredno prek predmetov in površin. Prenašajo se s človeka na človeka ali iz živali na človeka. Nalezljiva bolezen je posledica interakcije med biološkim agensom, gostiteljem in okoljem. Okužbe se lahko pojavljajo množično in sicer v obliki izbruhov, kopičenj, epidemij oz. pandemij. Glede na povzročitelja in najverjetnejšo pot prenosa se nalezljive bolezni delijo na: črevesne nalezljive bolezni, respiratorne nalezljive bolezni, zoonoze, bolezni kože in sluznice, transmisivne bolezni in bolezni, ki se prenašajo s krvjo.

4.17.2. Ocena ogroženosti območja občine Žirovnica

Za občino Žirovnica, tako kot območje celotne Slovenije, obstaja nevarnost pojava epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh. Celotno območje občine Žirovnica spada v 3 razred ogroženosti pojava epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh.

4.17.3. Možne posledice pojava epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh

Uspešno preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni temelji na učinkovitem sistemu epidemiološkega spremljanja in obvladovanja nalezljivih bolezni pri ljudeh in hkrati usklajenega delovanja na vseh ravneh javnega zdravstva in upravnih organov s področja zdravstva in veterine. Ob upoštevanju splošnih in posebnih ukrepov zmanjšujemo škodljive posledice pojava epidemije oziroma pandemije na vseh področjih človekovega življenja.

5. ANALIZA STANJA VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

5.1. Zakonodaja in občinski predpisi

Področje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami urejajo:

- Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS št. 51/06-UPB1, 97/2010, 21/18-ZNorg in 117/22),
- Zakon o varstvu pred požarom (Ur. l. RS št. 03/07-UPB1, 9/11, 83/12, 61/17-GZ, 189/20-ZFRO in 43/22),
- Zakon o gasilstvu (Ur. l. RS št. 113/05-UPB1, 23/19, 189/20-ZFRO, 39/22, in 117/22-ZVNDN-C),
- Zakon o Rdečem križu Slovenije (Ur. l. RS št. 7/93 in 97/10),
- Zakon o varstvu pred utopitvami (Ur. l. RS št. 42/07-UPB1 in 9/11),
- Zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Ur. l. RS št. 76/17, 26/19, 172/21 in 18/23-ZDU-10)
- ratificirane mednarodne pogodbe.

Na podlagi navedenih zakonov je sprejeta tudi večina podzakonskih predpisov. Za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami na ravni lokalne skupnosti so pomembni predvsem naslednji podzakonski predpisi:

- Uredba o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanje (Ur. l. RS št. 24/12, 78/19, 26/19),
- Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur. l. RS št. 92/07, 54/09, 23/11, 27/16),
- Pravilnik o kadrovskih in materialnih formacijah enot, služb in organov civilne zaščite (Ur. l. RS št. 104/08),
- Pravilnik o obveščanju in alarmiranju v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS št. 26/08, 28/12, 42/12)
- Uredba o metodologiji za ocenjevanje škode (Ur. l. RS št. 67/03, 79/04, 33/05, 81/06 in 68/08),
- Pravilnik o vajah na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS št. 104/08),
- Pravilnik o evidenci, razporejanju in pozivanju pripadnikov Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur. l. RS št. 40/09),
- Uredba o graditvi in vzdrževanju zaklonišč (Ur. l. RS št. 57/96 in 54/15),
- Navodilo o izvajanju zaščitnih ukrepov (Ur. l. RS št. 39/94 in 3/02),
- Navodilo o pripravi ocen ogroženosti (Ur. l. RS št. 39/95),
- Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS št. 20/14) ter
- Pravilnik o izdelavi ocen požarne ogroženosti (Ur. l. RS št. 180/20)

Področje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v občini Žirovnica pa urejajo tudi naslednji predpisi Občine Žirovnice:

- Sklep o organiziranju enot, služb in organov Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč v Občini Žirovnica, št. 846-0001/2013, z dne 09.03.2023
- Sporazum o opravljanju nalog tehničnega reševanja, št. 846-0001/2011, z dne 28.11.2011
- Dogovor o sodelovanju gasilcev na teritoriju zgornje Gorenjske, št. 845-0002/2010, z dne 01.07.2010
- Sklep o organiziranju operativnih sestavov prostovoljnih gasilskih društev v Občini Žirovnica, št. 845-0001/2012, z dne 6.1.2012, in
- Sklep o kategorizaciji prostovoljnih gasilskih društev v Občini Žirovnica in poklicne gasilske enote v Občini Jesenice, št. 845-0001/2012, z dne 6.1.2012.

Z zakonodajo je omogočeno, da se varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami organizira kot celovita interdisciplinarna dejavnost, povezana v normativno, organizacijsko in funkcionalno samostojen in enoten sistem, ki deluje v miru in vseh drugih spremenjenih razmerah, tudi v izrednem in vojnem stanju. Tako so v tem sistemu odprte možnosti najširšega sodelovanja humanitarnih in drugih nevladnih organizacij, katerih dejavnost je pomembna za varstvo pred nesrečami.

Zakonodaja ustrezno ureja strokovno operativno vodenje akcij zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah. Zagotovljen je neposredni nadzor nad izvajanjem vseh oblik varstva pred nesrečami tako na lokalni kot na državni ravni ter v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah. Omogočena je izgradnja skupne infrastrukture, ki je potrebna za neposredno spremljanje nevarnosti in nesreč kot tudi za vodenje zaščite, reševanja in pomoči ob nesrečah ter odpravljanju njihovih posledic.

Zakonodaja je v delu, ki ureja zaščito, reševanje in pomoč usklajena s pravnim redom Evropske Unije.

5.2. Pripravljenost na nesreče

Nesreče sodijo med najpomembnejše dejavnike ogrožanja varnosti. Za zagotavljanje varstva pred nesrečami je potrebno izvajati aktivnosti za zmanjševanje števila nesreč ter preprečitev oziroma ublažitev njihovih posledic.

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami je organizirano kot enovit in celovit sistem v državi. Gre za interdisciplinarno dejavnost, kar zahteva sodelovanje ministrstev in drugih državnih organov ter organov lokalne samouprave. Vse oblike varstva se izvajajo v skladu z načeli mednarodnega humanitarnega prava in mednarodnega prava varstva ljudi, živali, kulturne dediščine in okolja pred škodljivimi vplivi naravnih nesreč in nesreč, ki jih prinaša sodobna civilizacija. Organiziranost sil za zaščito, reševanje in pomoč mora temeljiti na usklajeni uporabi razpoložljivih človeških in materialnih virov ter skupni infrastrukturi.

Temeljne naloge varstva pred nesrečami so:

- izvajanje preventivnih ukrepov;
- vzpostavitev in vzdrževanje pripravljenosti;
- opazovanje, obveščanje in alarmiranje ob nevarnostih in nesrečah;
- zaščita, reševanje in pomoč ob nesrečah;
- odpravljanje posledic nesreč.

V občinski pristojnosti je spremljanje nevarnosti, organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč ter organiziranje in izvajanje zaščite, reševanja in pomoči. Občine samostojno organizirajo in vodijo akcije zaščite, reševanja in pomoči na svojem območju kot tudi akcije pri odpravljanju posledic nesreč. Država jim pri tem pomaga s silami in sredstvi iz svoje pristojnosti.

Težišče varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami naj bi bilo izvajanje preventivnih ukrepov, katerih namen je preprečiti nastanek nevarnosti oziroma odpraviti nevarnost, ki lahko povzroči nesrečo. Preventivni ukrepi se izvajajo po dejavnostih, predvsem v okviru načrtovanja in urejanja prostora.

5.3. Načrti zaščite in reševanja

Načrt zaščite in reševanja je razčlenjena zamisel zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah. Z načrtom se določijo pristojnosti in naloge izvajalcev načrta pri zagotavljanju zaščite, reševanja in pomoči. Z načrti zaščite in reševanja se zagotavlja organizirano in usklajeno delovanje

pristojnih služb s ciljem preprečitve nesreč oziroma zmanjšanje njihovih posledic ter čim hitrejšo zagotovitev osnovnih pogojev za življenje ob nesreči. Načrte zaščite in reševanja morajo izdelati pristojni državni organi, regije, lokalne skupnosti ter določene gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije.

Državni načrti se izdelajo za ukrepanje ob nesrečah, ki bi lahko prizadele večji del države oziroma povzročile obsežne posledice (npr. potres, poplava, železniška nesreča, nesreča zrakoplova, nesreča z nevarnimi snovmi) ter v primeru vojn. Državni načrti zaščite in reševanja se podrobneje razčlenijo na ravni regije. Na ravni regije se kot temeljni načrti izdelajo za tiste nesreče, ki bi lahko prizadele večji del območja regije.

V občini Žirovnica so izdelani naslednji načrti zaščite in reševanja:

- Delni Načrt zaščite in reševanja ob potresu za občino Žirovnica,
- Načrt zaščite in reševanja ob močnem vetru ali viharju za občino Žirovnica,
- Načrt oskrbe z vodo za občino Žirovnica,
- Načrt zaščite in reševanja ob jedrski nesreči za občino Žirovnica,
- Delni načrt zaščite in reševanja ob železniški nesreči za občino Žirovnica,
- Načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova za občino Žirovnica,
- Načrt zaščite in reševanja ob zemeljskem plazju za občino Žirovnica ter
- Načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na avtocesti za občino Žirovnica.
- Delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh
- Delni načrt zaščite in reševanja ob velikem požaru v naravnem okolju

Ti načrti zaščite in reševanja temeljijo na ocenah ogroženosti in predlogih za zaščito, reševanje in pomoč, ki izhajajo iz teh ocen, ter razpoložljivih sredstvih za zaščito, reševanje in pomoč.

Z načrtom zaščite in reševanja se opredelijo:

- nesreča, za katero je izdelan načrt,
- obseg načrtovanja,
- koncept zaščite, reševanja in pomoči ob nesreči, za katero je izdelan načrt,
- upravljanje in vodenje,
- ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči,
- potrebne sile in sredstva ter razpoložljivi viri,
- organizacija in izvedba opazovanja, obveščanja in alarmiranja,
- aktiviranje sil in sredstev,
- osebna in vzajemna zaščita,
- ocenjevanje škode,
- razlaga pojmov in okrajšav.

Načrte zaščite in reševanja se pregleda in po potrebi spremeni zaradi spremembe ocene ogroženosti ali zaradi spremembe razpoložljivih sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč oziroma najmanj vsaka tri leta za nesreče z nevarnimi snovmi in vsakih pet let za vse druge nesreče. Pri tem se morajo upoštevati nova spoznanja stroke in izkušnje, pridobljene pri ravnanju ob nesrečah in na vajah zaščite, reševanja in pomoči.

Načrtovanje ukrepanja ob nesrečah mora temeljiti na sledečih izhodiščih:

- **podobnost ukrepanja ob različnih obsegih nesreč:** aktivnosti in postopke, ki se uporabljajo v "normalnih" razmerah, se tam, kjer je to mogoče prilagodi za "izredne" razmere;
- **podobnosti ukrepanja ob različnih vrstah nesreč:** načrti morajo temeljiti na "podobnostih" ukrepanja ob vseh vrstah nesreč ter se jim doda specifične za posamezno nesrečo;

- **usklajenost vseh izvajalcev nalog:** načrtovanje ukrepanja ob nesrečah mora temeljiti na sodelovanju vseh pristojnih organov in služb, da se zagotovi organizirano in usklajeno delovanje. Vsaka organizacija zagotavlja izvajanje nalog iz svoje pristojnosti.

Glede na pričakovane velikosti nesreče se načrtuje različne obsege ukrepanja:

- **manjše nesreče:** rutinske intervencije, katere dnevno rešujejo redne službe (predvsem gasilci, policija in nujna medicinska pomoč);
- **srednje nesreče:** intervencije, v katere se vključuje več služb in je nesreča obvladljiva z viri na območju občine;
- **velike nesreče:** za obvladovanje nesreče, viri na območju občine ne zadoščajo in je potrebna pomoč iz sosednjih občin;
- **zelo velike nesreče:** sposobnost občine za ukrepanje je omejena, večji del virov se zagotovi iz sosednjih občin in širše (območje regije ali cela država).

Viri (sile in sredstva) se aktivirajo premo sorazmerno z velikostjo posledice nesreče in časom trajanja nesreče oziroma ukrepanja. V primerih, ko sile in sredstva lokalne skupnosti niso zadostna ali niso zagotovljena med sosednimi lokalnimi skupnostmi, zagotavlja država uporabo sil in sredstev iz širšega območja.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati različne **ravni vodenja aktivnosti**:

- **Operativna raven** zajema neposredno mesto nesreče. Praviloma se to območje fizično zavaruje – t.i. zunanji obroč. V primeru, ko na intervenciji sodeluje samo ena vrsta služb (z enakimi pristojnostmi), vodi intervencijo vodja intervencije. Temeljna naloga na tej ravni je predvsem neposredno izvajanje operativnih aktivnosti.
- **Taktična raven** zajema širšo okolico mesta nesreče. Praviloma se to območje fizično zavaruje – t.i. zunanji obroč. V primeru, ko na intervenciji sodelujejo različne vrste služb (z različnimi pristojnostmi) vodi intervencijo vodstvo intervencije, preko katerega se usklajujejo vodje posameznih intervencij. Posamezni vodje intervencije se praviloma usklajujejo na mestu vodstva intervencije. V primeru, ko se aktivira poveljnik civilne zaščite, vodi vodstvo intervencije aktivnosti v skladu z njegovimi usmeritvami. Temeljna naloga na tej ravni je predvsem usmerjanje operativnih aktivnosti proti specifičnim ciljem. Na tej ravni se zagotavlja organiziranje zbirnega mesta za prihajajoče enote, izvajanje triaže, organiziranje mesta za prevoze (evakuirani, ranjeni, mrtvi) ter po potrebi obveščanje medijev in javnosti.
- **Strateška raven** zajema območje izven mesta nesreče. Delo na strateški raven vodi župan s pomočjo kriznega štaba. Krizni štab se oblikuje v primeru, ko viri na taktičnem nivoju na zadoščajo. Operativno delo kriznega štaba koordinira in usklajuje poveljnik civilne zaščite. Temeljne naloge na tej ravni so predvsem določitev strategije, ciljev in prioritet, zagotavljanje virov, načrtovanje. Na tej ravni se zagotavlja obveščanje medijev in javnosti, sprejem v bolnišnice in mrtvašnice, organiziranje sprejemnih centrov in informacijskih pisarn.

5.4. Organiziranost sil za zaščito in reševanje

Organiziranost sil za zaščito, reševanje in pomoč v občini Žirovnica urejajo naslednji predpisi in dokumenti Občine Žirovnica:

- Sklep o organiziranju enot, služb in organov Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč v Občini Žirovnica, št. 846-0001/2023, z dne 09.03.2023
- Sklep o imenovanju poveljnika, njegovega namestnika in članov štaba Civilne zaščite Občine Žirovnica št. 846-0002/2023, z dne 02.02.2023
- Sklep o imenovanju članov ekipe za prvo pomoč Civilne zaščite Občine Žirovnica
- Sklep o imenovanju članov ekipe za zveze Civilne zaščite Občine Žirovnica
- Sklep o imenovanju članov vodstva službe za podporo Civilne zaščite Občine Žirovnica
- Sklep o imenovanju članov ekipe za prevoz Civilne zaščite Občine Žirovnica
- Sklep o imenovanju članov ekipe za oskrbo Civilne zaščite Občine Žirovnica

- Sklep o imenovanju članov ekipe za psihološko pomoč Civilne zaščite Občine Žirovnica
- Sklep o imenovanju članov ekipe za informacijsko in komunikacijsko podporo Civilne zaščite Občine Žirovnica
- Sklep o imenovanju članov ekipe za administrativno podporo in druge potrebe Štaba Civilne zaščite Občine Žirovnica
- Sporazum o opravljanju nalog tehničnega reševanja, št. 846-0001/2011, z dne 28.11.2011
- Dogovor o sodelovanju gasilcev na teritoriju zgornje Gorenjske, št. 845-0002/2010, z dne 01.07.2010
- Sklep o organiziranju operativnih sestavov prostovoljnih gasilskih društev v Občini Žirovnica, št. 845-0001/2012, z dne 6.1.2012, in
- Sklep o kategorizaciji prostovoljnih gasilskih društev v Občini Žirovnica in poklicne gasilske enote v Občini Jesenice, št. 845-0001/2012, z dne 6.1.2012.

5.4.1. Poklicno gasilstvo

ORGANIZACIJA DELA

Območje občine Žirovnica pokriva javni zavod Gasilsko reševalna služba Jesenice, ki je v lasti Občine Jesenice. Ustanovljen je bil za pokrivanje požarnega varstva v občini Jesenice, za potrebe nekaterih delovnih organizacij (Acroni), za intervencije v cestnem prometu, pri nevarnih snoveh, za predor Karavanke in za dodatno pomoč pri požarnem varstvu v občini Žirovnica in Kranjska Gora. Gasilsko reševalna služba Jesenice je gasilska enota širšega pomena na nivoju države. Enota posreduje pri vseh nezgodah na cestah, in nevarnih snoveh na prometnicah na širšem območju, tudi izven občin Žirovnica, Kranjska Gora in Jesenice.

Delo v zavodu se deli na: - osnovno dejavnost,
 - operativno dejavnost (intervencije) in
 - dopolnilno dejavnost (preventivno vzdrževanje).

Med osnovno dejavnost spada stalno dežurstvo ekipe šestih gasilcev, spremljanje signala preko avtomatskega javljanja, alarmiranje in obveščanje ter organiziranje in povezovanje s prostovoljnimi gasilskimi društvi.

Pod operativno dejavnost oziroma intervencije se uvršča gašenje požarov, reševanje v primeru naravnih nesreč, ekoloških nesreč, nezgod na cestah in v predorih, poplavalah, posredovanje ob nezgodah v industriji, pomoč pri reševanju z enotami civilne zaščite.

Dopolnilna oziroma preventivna dejavnost pa obsega pregled gasilnikov, hidrantov, izdelavo načrtov, pregled in servisiranje gasilskih vozil in druge gasilske opreme ter spremstva pri nevarnih delih in spremstva pri prevozu nevarnih tovorov skozi cestni predor Karavanke.

Dežurstvo je organizirano 24 ur na dan z minimalno ekipo šestih gasilcev. Intervencije pa velikokrat ni mogoče zaključiti samo z dežurnimi gasilci. Zato se uporablja vsa možna sredstva obveščanja poklicnih in prostovoljnih gasilcev v prostem času.

MOŠTVO

V javnem zavodu Gasilsko reševalna služba Jesenice je zaposlenih 44 delavcev:

Direktor-poveljnik	1
Poslovni sekretar	1
Vodja gasilske preventive I	1
Vodja gasilske izmene I	1

Namestnik vodje gasilske izmene I	1
Vodja gasilske izmene II	3
Namestnik vodje gasilske izmene II	4
Vodja gasilskega oddelka	4
Vodja gasilske skupine	5
Gasilec I	13
Gasilec	10
SKUPAJ :	44

Podatek: december 2022

IZOBRAZBENA IN STAROSTNA STRUKTURA

Glede na podatke, posredovane decembra 2022, sta izobrazbena in starostna struktura vseh zaposlenih v Gasilsko reševalni službi Jesenice prikazana v spodnji tabeli.

Stopnja izobrazbe	Število zaposlenih
VII. stopnja	4
VI. stopnja	8
V. stopnja	32

Tabela 10: Izobrazbena struktura zaposlenih v Gasilsko reševalni službi Jesenice (podatek: december 2022)

Starostna struktura	Število zaposlenih
do 30 let	10
od 30 do 40 let	17
od 40 do 50 let	13
nad 50 let	4

Tabela 11: Starostna struktura zaposlenih v Gasilsko reševalni službi Jesenice (podatek: december 2022)

USPOSOBLJENOST IN POSEBNA ZNANJA V GASILSKO REŠEVALNI SLUŽBI JESENICE

Gasilci Gasilsko reševalne službe Jesenice so usposobljeni za gašenje, reševanje, tehnično reševanje, nevarne snovi in imajo znanje za dihalne naprave, voznike, uporabo različnih gasilskih orodij in opreme (črpalke, radijske postaje, električni agregati, ...), vrvno tehniko, strojnike, potapljače, ADR ter drugo (kuharji, mehaniki, ...). Usposobljenost in posebna znanja gasilcev Gasilske reševalne službe Jesenice prikazuje spodnja tabela.

Usposobljenost, znanja	Število usposobljenih gasilcev za delo
Serviser ročnih gasilskih aparatov	32
Nevarne snovi	39
IDA	43
ADR	21
Pnevmatsko orodje	43
Hidravlično orodje	43

Požari v naravi s helikopterjem	38
Upravljavec gasilske lestve	43
Upravljavec avtomobilskih dvigal	43
Prva pomoč	43
Varno delo z motorno žago	43
Cestni predori	43
Polnilec tehničnih plinov	18

Tabela 12: Usposobljenost in posebna znanja gasilcev v Gasilsko reševalni službi Jesenice (podatek: december 2022)

OPREMA

Vsi gasilci Gasilsko reševalne službe Jesenice imajo osnovno opremo (obleka, čelada, škornji, rokavice) ter posebno opremo, ki je sestavni del opreme vozil (dihalni aparati, obleke za približevanje ognju, varnostni pasovi za delo na višini, ipd.).

ŠT. VOZILA	IME VOZILA	OZNAKA	REG. ŠT.	LETNIK	TIP VOZILA (prometno dovoljenje)
VOZ 1	VW TRANSPORTER 2,5 TDI 4M	HTRV, PV 1	KR T1 533	2005	TOVORNO / DELOVNO
VOZ 2	MERCEDES ATEGO 1629	GVC 16/24 HH AT	LJ FU 993	2009	TOVORNO / DELOVNO
VOZ 3	IVECO TRAKKER 440	GVC 24/90 HH	KR SD 811	2016	TOVORNO / DELOVNO
VOZ 4	IVECO TRAKKER 410	GVS-V CO2 HH	KR 43 95T	2007	TOVORNO / DELOVNO
VOZ 5	IVECO TRAKKER	TRV 2D	KR MR 216	2010	TOVORNO / DELOVNO
VOZ 6	IVECO MAGIRUS	ALK 42 CS	KR MR 213	2010	TOVORNO / DELOVNO
VOZ 7	VW CADDY	GVM 1	KR KV 780	2014	OSEBNO
VOZ 8	VW TRANSPORTER 2.0/TDI 4M	GVM 1	KR TJ 945	2018	OSEBNO
VOZ 9	RENAULT KANGOO EXPRESS 1.5 DCI	GVGS	KR ND 474	2012	TOVORNO / DELOVNO
VOZ 10	LAND ROVER DEFENDER 130 TD5	GV GP1	KR D5 841	2001	TOVORNO / DELOVNO
VOZ 11	IVECO 75 E 15	GTV D	KR Z2 957	2005	TOVORNO / DELOVNO
VOZ 12	VW TRANSPORTER 2,5 SYNCRO	NMP	KR D5 847	2001	OSEBNO
VOZ 13	VW CADDY	PV 1	KR PZ 513	2020	OSEBNO
VOZ 14	TAM 190 T 15 B	GVC 24/25 HH	KR D5 842	1996	TOVORNO / DELOVNO

VOZ 15	MERCEDES ATEGO 1630	OVVO	KR 435	NA	2016	TOVORNO DELOVNO /
VOZ 16	IVECO EURO TRAKKER 190 E 34	GVC 24/50 HH	KR 843	D5	2000	TOVORNO DELOVNO /
VOZ 17	RENAULT TRAFIC	GVM 1	KR 713	SJ	2010	OSEBNO

Tabela 13: Vozila Gasilsko reševalne službe Jesenice, december 2022

Gasilci se alarmirajo preko pozivnikov ZARE in preko pozivnega sistema pri Gasilsko reševalni službi Jesenice.

5.4.2. Prostovoljno gasilstvo

MOŠTVO

Prostovoljne gasilske enote delujejo na bazi prostovoljstva, njihovo delovanje pa urejata Zakon o gasilstvu (Ur. l. RS št. 113/05-UPB1, 23/19, 189/20-ZFRO, 39/22 in 117/22-ZVNDN-C) in Pravila gasilske službe (Ur. l. RS št. 52/10). Organizirane so v skladu z Zakonom o društvih (Ur. l. št. 64/11-UPB2 in 21/18-ZNOrg) in Statutom prostovoljnega gasilskega društva. Finančno poslovanje vodi v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi za društva (SRS 33).

V občini Žirovnica delujeta dve prostovoljni gasilski društvi, ki sta po Uredbi o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur. l. RS št. 92/07 in 54/09, 23/11 in 27/16) razvrščeni v kategorije na podlagi meril in Sklepa o organiziranju operativnih sestavov prostovoljnih gasilskih društev v Občini Žirovnica ter Sklepa o kategorizaciji prostovoljnih gasilskih društev v Občini Žirovnica in poklicne gasilske enote v Občini Jesenice, ki ju je izdal župan občine. Vsaki enoti pripada zgradba – gasilski dom, gasilska oprema po kategorizaciji gasilskih enot in določeno število gasilcev. Operativne enote prostovoljnih gasilskih društev opravljajo lokalno javno gasilsko službo v občini Žirovnica:

PGD Zabreznica za naselja Breg, Moste, Breznica, Selo, Vrba, Zabreznica in Žirovnica

PGD Smokuč za naselja Doslovče, Smokuč in Rodine

Osrednja gasilska enota v občini je operativna gasilska enota PGD Zabreznica.

Gasilske enote lahko na podlagi pogodbe o medsebojnem sodelovanju opravljajo naloge gašenja in reševanja ob požarih ter drugih nesrečah tudi na širšem območju.

PGD	KATEGORIJA	ŠT. OPERATIVNIH GASILCEV
Zabreznica	II.	31
Smokuč	I.	17

Tabela 14: Kategorizacija gasilskih enot po prostovoljnih gasilskih društev (podatek: januar 2023)

STAROSTNA STRUKTURA PROSTOVOLJNIH GASILCEV

Starost v dopolnjenih Letih	Skupno št. članov po evidenci	V teritorialnih PGD			
		vsi	poklicni gasilci	prostovoljni ženske	prostovoljni moški
do 7					
7 do 10	6			4	2
11 do 14	18			2	16
15 do 18	16				16
19 do 27	37		2	14	21
28 do 45	53		1	6	46
46 do 55	20			2	18
56 do 63	16				16
nad 63	46			17	29
SKUPAJ	212		3	45	164

podporni član	60
Simpatizer	0
ostali člani	0

Tabela 15: Starostna struktura aktivnih članov po prostovoljnih gasilskih društvih (podatek: januar 2023)

USPOSOBLJENOST IN POSEBNA ZNANJA

Kadrovska sestava moštev prostovoljnega gasilstva (glede na čin v gasilski organizaciji) v občini Žirovnica je razvidna iz naslednje tabele:

Skupine činov	Položaj v operativi										Rezervni člani v operativi	
	Operativni gasilec		Desetar		Vodnik		Podpoveljnik		Poveljnik			
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
gasilec	11	3					1					
gasilec I. stopnje	6						1					
gasilec II. stopnje	24	3			2				1			
nižji gasilski častnik		1										
nižji gasilski častnik I. stopnje												
nižji gasilski častnik II. stopnje	6				1							
gasilski častnik												
gasilski častnik I. stopnje												
gasilski častnik II. stopnje	8						1		1			
višji gasilski častnik organizacijske smeri												
višji gasilski častnik												
višji gasilski častnik organizacijske smeri I. stopnje												
višji gasilski častnik I. stopnje												
višji gasilski častnik organizacijske smeri II. stopnje	1											
višji gasilski častnik II. stopnje	1											
visoki gasilski častnik organizacijske smeri												
visoki gasilski častnik												
visoki gasilski častnik organizacijske smeri I. stopnje												

Tabela 16: Kadrovska sestava prostovoljnega gasilstva v občini Žirovnica – čini in položaji aktivnih članov (podatek: januar 2023)

Prostovoljno gasilstvo razpolaga tudi s kadri, ki imajo dodatna posebna znanja oziroma so bili dodatno usposobljeni.

Naziv specialnosti	Št. članov	Št. članic	Skupaj
tečaj za vodjo enote	9	1	10
tečaj za vodjo enot	8		8
tečaj za poveljnika gasilskega društva	1		1
tečaj za člane višjih poveljstev			
tečaj za usposabljanje gasilcev za gašenje notranjih požarov modul A	19	2	21
tečaj za usposabljanje gasilcev za delo z motorno žago	17		17
tečaj za strojnika	29	2	31
tečaj za uporabo dihalnega aparata	35	2	37
obnovitveni tečaj uporabnika dihalnega aparata	4		4
tečaj za uporabnika radijskih zvez	3	1	4
tečaj za tehničnega reševalca	12	1	13
tečaj za reševalca ob nesrečah z nevarnimi snovmi	7		7
tečaj za sodnika gasilskih in gasilsko-športnih disciplin	9		9
tečaj za inštruktorja	2		2
tečaj za predavatelja	1		1
tečaj za bolničarja	8		8
usposabljanje za informatiko	3		3
tečaj za mentorja mladine	3		3
tečaj za višjega strokovnega svetovalca			
usposabljanje za delo s helikopterjem			

Tabela 17: Usposobljenost in posebna znanja prostovoljnih gasilcev (podatek: januar 2023)

OPREMA

Prostovoljno gasilsko društvo	Tip vozila	Po tipizaciji	Letnik
Zabreznica	MB ATEGO 1828	GVC 24/50	2005
	MB SPRINTER 518 CDI	GV 1	2007
Smokuč	Gasilsko vozilo z vodo - manjše	GVV 1	2014

Tabela 18: Gasilska vozila prostovoljnih gasilskih društev v občini Žirovnica (podatek: januar 2023)

Prostovoljno gasilsko društvo	Tip	Letnik
Zabreznica	Potopna črpalka VXM Predrollo	2005
	Črpalka potopna – TP 4-1	2010
	Črpalka potopna LSC 1.4S	2010
	Mini Žolna B 1600 – D	2020
	Brizgalna – motorna prenosna MB 8/8 z opremo/PFPN 10-1000 ali PFPN 10-750	2021
Smokuč	ROSENBAUER AUTOMATIC	1973
	ZIEGLER TS 8/8 ULTRA LIGHT	1999

Tabela 19: Druga oprema prostovoljnih gasilskih društev v občini Žirovnica (podatek: januar 2023)

Prostovoljno gasilsko društvo	Mobilna radijska postaja	Ročna radijska postaja	Pozivniki
Gasilsko poveljstvo občine		1	
Zabreznica	1	10	
Smokuč	1	5	

Tabela 20: Stanje sistema radijskih zvez in pozivnikov v prostovoljnih gasilskih društvih v občini Žirovnica (podatek: januar 2023)

Ostala razpoložljiva oprema gasilskih enot prostovoljnih gasilskih društev Zabreznica in Smokuč je predstavljena v spodnji tabeli.

Oprema	Prostovoljno gasilsko društvo	Vrsta opreme
Penilo v vozilih Potopna črpalka	PGD Zabreznica	Towalex MB 15 (500l)
	PGD Zabreznica	1 x 400l 1 x 350l 1 x 170l 1 x sesalec za vodo Črpalka potopna – mini Žolna B 1600 – D oz. 1x 1600l
	PGD Smokuč	1 x 400l 1 x 350l 1 x 170l
Elektro agregat	PGD Zabreznica	1 x 5,6kW 1 x 2,7kW
	PGD Smokuč	1 x 2,6kW
Reflektorji	PGD Zabreznica	2 x 1000W 2 x 1000W 2 x 1000W (vgrajena)
	PGD Smokuč	2 x 1000W
Lestve	PGD Zabreznica	1 x 12m 1 x 6,5m
	PGD Smokuč	1 x 8m

Tabela 21: Ostala razpoložljiva oprema gasilskih enot prostovoljnih gasilskih društev v občini Žirovnica (podatek: januar 2023)

5.4.3. Civilna zaščita

Civilna zaščita je namensko organiziran del sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Civilna zaščita obsega organe vodenja, enote in službe za zaščito, reševanje in pomoč, zaščitno in reševalno opremo ter objekte in naprave za zaščito, reševanje in pomoč.

Enote in službe Civilne zaščite se organizirajo na podlagi državljanske dolžnosti kot dopolnilne sile za zaščito, reševanje in pomoč. Organizirajo jih država, lokalne skupnosti ter gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije po merilih za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč in v skladu s svojimi potrebami. Z enotami in službami Civilne zaščite se zagotavlja izvajanje določenih množičnih nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah, ki jih ne morejo izvesti obstoječe reševalne enote in službe. Po novem se organizirajo le nujno potrebne sile za zaščito, reševanje in pomoč, predvsem za primer množičnih naravnih in drugih nesreč. Enote in službe Civilne zaščite se organizirajo po prostorskem načelu kot taktične enote z močjo od ene ekipe oziroma oddelka do ene čete.

Za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči se v skladu z Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur. l. RS št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16) organizirajo naslednje enote, službe in organi Civilne zaščite:

- poveljniki Civilne zaščite in njihovi namestniki ter štabi Civilne zaščite,
- poverjeniki za Civilno zaščito in njihovi namestniki,
- enote za prvo pomoč,
- enote za prvo veterinarsko pomoč,
- tehnično reševalne enote,
- enote za radiološko, kemijsko in biološko zaščito,
- enote za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi,
- enote uporabo zaklonišč,
- služba za proženje snežnih plazov,
- službe za podporo,
- informacijski centri,
- logistični centri ter
- druge enote in službe.

Državljan Republike Slovenije je obvezen pripadnik Civilne zaščite, če ni razporejen k opravljanju vojaške dolžnosti ali k opravljanju delovne dolžnosti pod pogoji, določenimi s predpisi. Dolžnost sodelovanja v Civilni zaščiti se začne z 18. letom in traja do 63. leta (moški) oziroma 55. leta (ženske) starosti.

V Civilni zaščiti lahko prostovoljno sodelujejo:

- moški in ženske, ki so stari najmanj 15 let,
- matere in samohranilci z otrokom, ki še ni dopolnil 15 let starosti ter
- moški in ženske, katerim je prenehala dolžnost, ki je pogojena s starostjo.

Imamo pa tudi državljane, ki prostovoljno in nepoklicno opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči, organizirani v enote, službe in druge operative sestave društev in drugih nevladnih organizacij (gasilska društva, organizacije Rdečega križa, Gorska reševalna služba, jamarska služba, potapljaška društva, kinološka društva, taborniške in skavtske organizacije, klubi radioamaterjev in drugi) na podlagi načrtov zaščite in reševanja. Te se ne razporeja na dolžnosti v obrambi ali v Civilni zaščiti, če opravljajo v enotah, službah in drugih operativnih sestavah naloge, ki jih glede na predpisane pogoje in usposobljenost ne morejo opravljati drugi člani. Državljan iz prejšnjega odstavka imajo enake pravice in dolžnosti, kot jih imajo pripadniki Civilne zaščite, če ni z zakonom določeno drugače.

ENOTE CIVILNE ZAŠČITE

V skladu z Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč ter Sklepom o organiziranju enot, služb in organov Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč, ki ga je župan Občine Žirovnica sprejel dne 09.03.2023 v okviru Civilne zaščite Občine Žirovnica delujejo naslednje enote in službe:

- štab Civilne zaščite Občine Žirovnica
- enote prve pomoči (1 ekipa za prvo pomoč) in
- službe za podporo (vodstvo službe za podporo, 1 ekipa za zveze, 1 ekipa za oskrbo, 1 ekipa za prevoz, 1 ekipa za psihološko pomoč, 1 ekipa za informacijsko in komunikacijsko podporo ter 1 ekipa za administrativno podporo in druge potrebe Štaba Civilne zaščite Občine Žirovnica).

Tehnično reševanje na območju občine Žirovnica je v skladu s Sporazumom o opravljanju nalog tehničnega reševanja z dne 28.11.2011 organizirano v okviru gasilskih enot prostovoljnega gasilskega društva Zabreznica in prostovoljnega gasilskega društva Smokuč.

Poleg enot Civilne zaščite Občine Žirovnica naloge zaščite in reševanja opravljajo tudi nekatere druge enote društev, ki delujejo v javnem interesu :

- gasilske enote (gasilski enoti PGD Zabreznica in PGD Smokuč, na področju nesreč v prometu in nesreč z nevarnimi snovmi),
- Društvo gorske reševalne službe Radovljica na področju reševanja v gorah in v primeru naravnih in drugih naravnih nesreč,
- Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, Skavtski steg Pod svobodnim soncem Breznica 1 v primeru naravnih in drugih nesreč,
- Podvodna reševalna služba Slovenije, RP Bled na področju reševanja iz vode in v primeru naravnih in drugih naravnih nesreč,
- Radioklub Lesce na področju zvez,
- Športno kinološko društvo Lesce - Radovljica na področju iskanja zasutih v ruševinah in iskanja pogrešenih oseb.

Za opravljanje določenih operativnih nalog zaščite, reševanja in pomoči v občini so določene naslednje gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije:

- Gasilsko reševalna služba Jesenice, za opravljanje gasilske službe,
- Zdravstveni dom Jesenice, Zdravstvena postaja, Selo pri Žirovnici, za opravljanje prve medicinske pomoči,
- Center za socialno delo Jesenice, za opravljanje nalog pomoči ogroženim in prizadetim prebivalcem,
- Radio Triglav Jesenice, opravljanje nalog obveščanja prebivalcev.
- Jeko, d.o.o., Jesenice za opravljanje nalog tehničnega reševanja, vzdrževanje in sanacijo občinskih cest, oskrbo s pitno vodo, vzdrževanje in sanacijo kanalizacijskega sistema, odvoz komunalnih odpadkov in pokopališke dejavnosti,
- Elektro Gorenjska, d.d., za oskrbo z električno energijo,
- Elektromontaža in vzdrževanje Čarni, Janez Čarni s.p., za vzdrževanje javne razsvetljave,
- Telekom Slovenije, d.d., za vzdrževanje telekomunikacijskega omrežja,
- Enos d.d. in Geoplin plinovodi d.o.o., za oskrbo z zemeljskim plinom,
- Gozdno gospodarstvo Bled, d.o.o., za vzdrževanje in sanacijo gozdnih cest,
- Pizzerija Ledina, Tomaž Knavs s.p., za oskrbo,
- Osnovna šola Žirovnica, Gostilna Osvald Eko reciklaža d.o.o., Prenosišča in trgovina, Marija Jakelj s.p., za oskrbo in nastanitev,
- Konjeniški klub Stol, za zagotavljanje lokacije za postavitev zasilnih prebivališč,
- Veterinarska ambulanta Pristov, Vinko Pristov s.p., za opravljanje prve veterinarske pomoči,
- Dom – gradnje Jesenice d.o.o., za izvedbo del z gradbeno mehanizacijo.

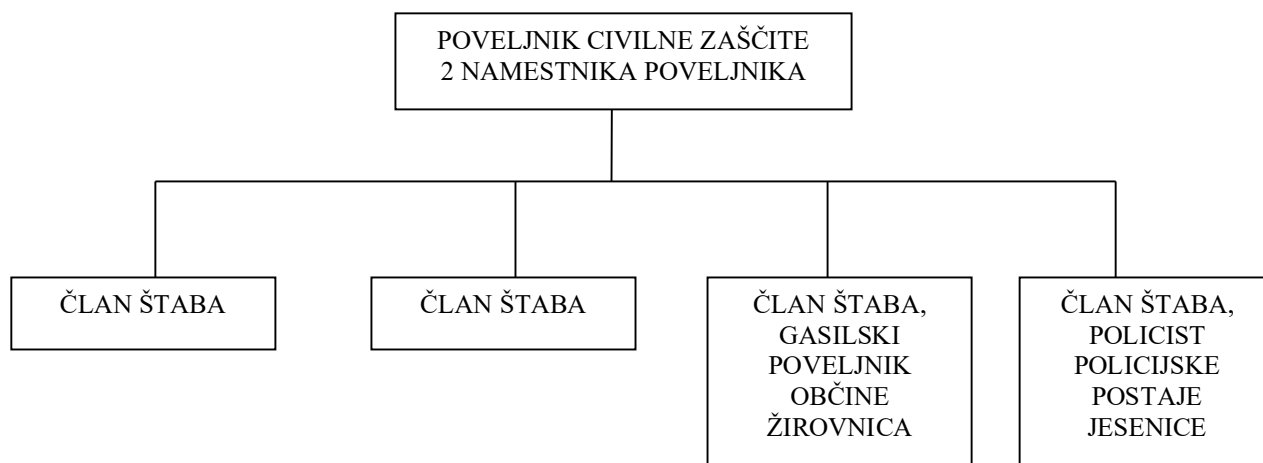
Občina Žirovnica ima z naštetimi gospodarskimi družbami, zavodi in drugimi organizacijami podpisane pogodbe, v skladu s katerimi jim povrne dejanske stroške za sodelovanje pri opravljanju nalog zaščite in reševanja.

Kadrovsko in materialno formacijo enot Civilne zaščite Občine Žirovnica določata v skladu Pravilnik o kadrovskih in materialnih formacijah enot, služb in organov Civilne zaščite (Uradni list RS, št. 104/08) ter Merila za organiziranje in opremljanje enot, služb in organov Civilne zaščite Občine Žirovnica, ki so priloga Sklepa o organiziranju enot, služb in organov Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč v Občini Žirovnica z dne 09.03.2023.

KADROVSKA FORMACIJA ENOT CIVILNE ZAŠČITE OBČINE ŽIROVNICA

a) Štab Civilne zaščite Občine Žirovnica

Število članov se prilagaja območju občine. Število članov mora omogočati operativnost delovanja in ne sme biti preveliko oziroma premajhno glede na območje delovanje. Štab Civilne zaščite Občine Žirovnica šteje 7 članov (poveljnik Civilne zaščite Občine Žirovnica, 2 namestnika poveljnika in 4 člane).

Slika 22: Organizacijska shema kadrovske formacije Štaba Civilne zaščite Občine Žirovnica

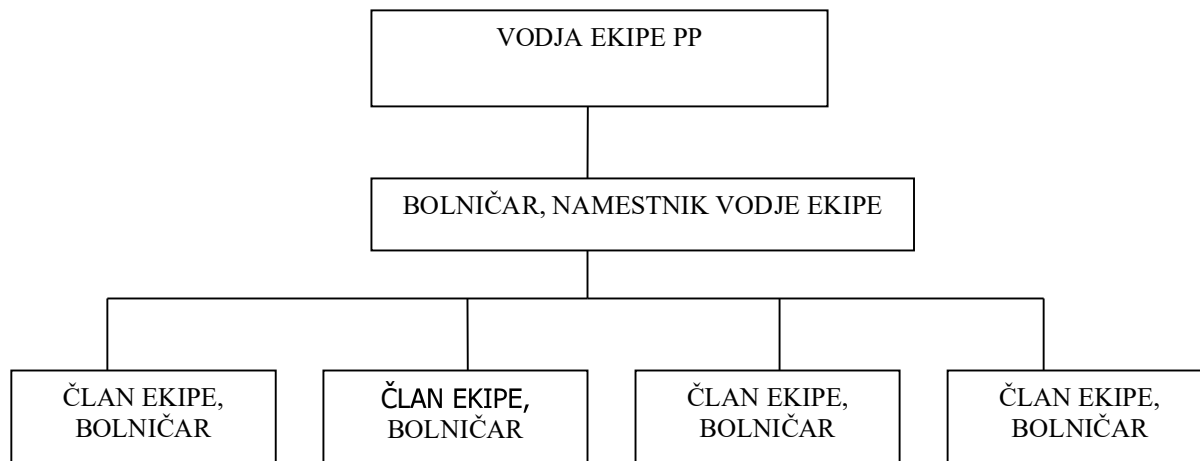
Poveljnik Civilne zaščite Občine Žirovnica, namestnika poveljnika in dva člana štaba Civilne zaščite Občine Žirovnica se kadrujejo kot strokovnjaki v skladu s Pravilnikom o kadrovskih in materialnih formacijah enot, služb in organov Civilne zaščite (Uradni list RS, št. 104/08), člana štaba pa sta po svoji funkciji tudi gasilski poveljnik Občine Žirovnice in policist Policijske postaje Jesenice (vodja policijskega okoliša).

Zap. št.	Zadolžitev delovno mesto	Število oseb	Področje delovanja	Priporočljiva posebna znanja
1.	Poveljnik	1	strokovnjak s področja tehničnega reševanja, prve pomoči, služb za podporo oziroma drugih enot in služb Civilne zaščite občine Žirovnica*	Tečaj CZ
2.	Namestnik poveljnika	2	strokovnjak s področja tehničnega reševanja, prve pomoči, služb za podporo oziroma drugih enot in služb Civilne zaščite občine Žirovnica*	Tečaj CZ
3.	Član štaba	2	strokovnjak s področja tehničnega reševanja, prve pomoči, služb za podporo oziroma drugih enot in služb Civilne zaščite občine Žirovnica*	Tečaj CZ
4.	Član štaba – gasilski poveljnik	1	gasilski poveljnik občine Žirovnica	Tečaj CZ
5.	Član štaba - policist	1	policist Policijske postaje Jesenice	Tečaj CZ
	Skupaj	7		

Tabela 22: Sestava Štaba Civilne zaščite Občine Žirovnica po zadolžitvah

b) Ekipa za prvo pomoč Civilne zaščite Občine Žirovnica

Ekipa za prvo pomoč šteje najmanj 3 in ne več kot 6 pripadnikov. Ekipa za prvo pomoč je sestavljena iz vodje ekipe in dveh do petih bolničarjev, od katerih je eden namestnik vodje ekipe. V Ekipi za prvo pomoči Civilne zaščite Občine Žirovnica je 6 pripadnikov (vodja ekipe in 5 bolničarjev).

Slika 23: Organizacijska shema kadrovske formacije Ekipa za prvo pomoč Civilne zaščite Občine Žirovnica

Pripadniki ekip za prvo pomoč morajo opraviti predpisana usposabljanja. To je 45-urni tečaj prve pomoči za bolničarje, ki ga v sodelovanju z Občino Žirovnica in Izpostavo Uprave za zaščito in reševanje Kranj organizira RKS – Območno združenje Jesenice. Poleg tega se pripadniki vsako leto udeležujejo tudi 10-urnega obnovitvenega tečaja prve pomoči ter svojo usposobljenost dokazujejo na regijskem preverjanju znanja.

Zap. št.	Zadolžitev delovno mesto	Število oseb	Področje delovanja	Priporočljiva posebna znanja
1.	Vodja ekipe	1	Bolničar	Tečaj PP
2.	Namestnik vodje ekipe	1	Bolničar	Tečaj PP
3.	Bolničar	4	Bolničar	Tečaj PP
	Skupaj	6		

Tabela 23: Sestava Ekipa za prvo pomoč Civilne zaščite Občine Žirovnica po zadolžitvah

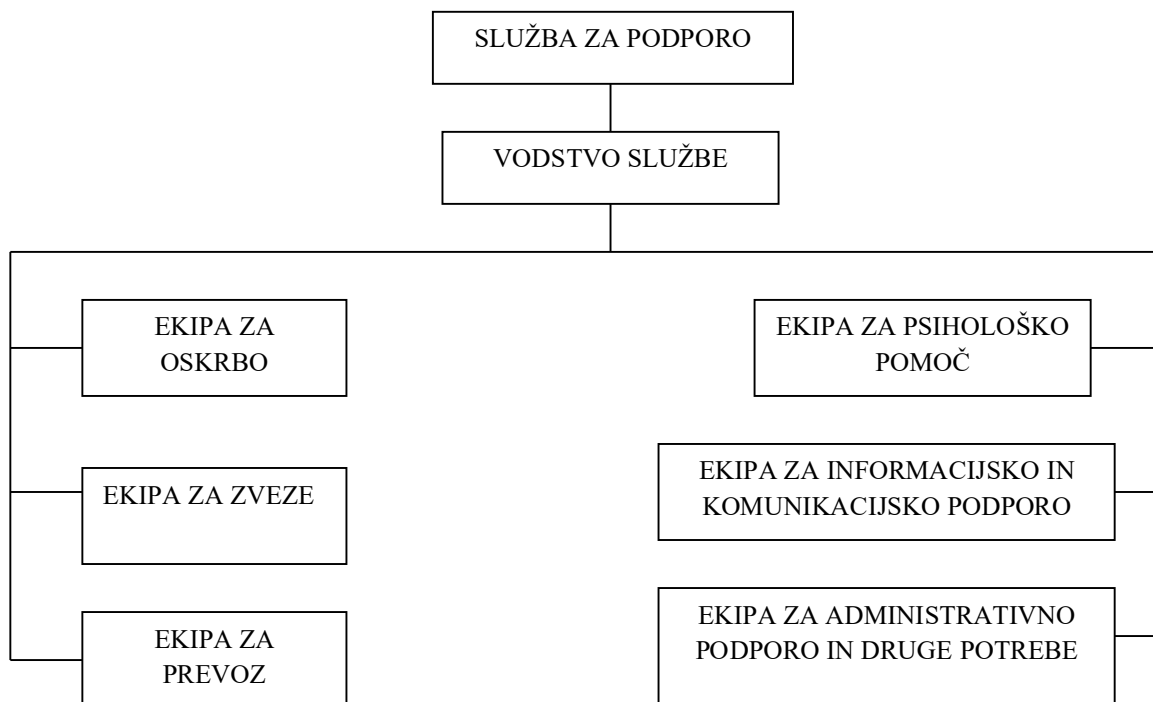
Prva pomoč obsega:

- dajanje prve pomoči poškodovanim in obolelim,
- pomoč pri izvajanju triaže,
- pomoč pri dekontaminaciji poškodovanih ali obolelih,
- sodelovanje pri prevozu lažje poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri negi poškodovanih in obolelih ter
- sodelovanje pri izvajanju higiensko-epidemioloških ukrepov.

c) Služba za podporo Civilne zaščite Občine Žirovnica

Služba za podporo je sestavljena iz vodstva službe in posameznih ekip za opravljanje podpornih nalog, katerih namen, velikost in število določi ustanovitelj glede na ogroženost, vrste možnih nesreč, število in vrste sil za zaščito, reševanje in pomoč ter možnosti. V formaciji mora biti določeno toliko ekip in tako število pripadnikov, da je zagotovljeno kar najbolj učinkovito delovanje sil za zaščito, reševanje in pomoč za katere služba opravlja podporne naloge. Znotraj Službe za podporo Civilne zaščite Občine Žirovnica so naslednje ekipe:

- vodstvo službe za podporo,
- ekipa za oskrbo,
- ekipa za zveze,
- ekipa za prevoz,
- ekipa za psihološko pomoč,
- ekipa za informacijsko in komunikacijsko podporo ter
- ekipa za administrativno podporo in druge potrebe Štaba Civilne zaščite Občine Žirovnica.

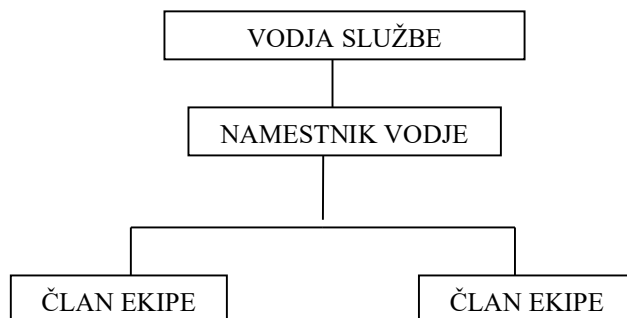

Slika 24: Organizacijska shema kadrovske formacije Službe za podpora Civilne zaštite Občine Žirovnica

Naloge službe za podpora so zlasti:

- zagotavljanje nastanitve in oskrbe pripadnikov Civilne zaštite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč s hrano, vodo ter drugimi življenjskimi potrebščinami, delovnimi sredstvi in materialom,
- vzdrževanje delovnih sredstev oziroma sredstev za zaščito in reševanje,
- zagotavljanje informacijsko komunikacijske podpore organom vodenja oziroma pri vodenju ter usklajevanju zaštite, reševanja in pomoči ob nesreči,
- zagotavljanje prevoza moštov, opreme, materiala in humanitarne pomoči;
- informacijska in administrativna podpora organom vodenja;
- zagotavljanje psihološke pomoči;
- sodelovanje pri evakuaciji, začasni nastanitvi in oskrbi ogroženih;
- sprejem ali razdeljevanje sredstev mednarodne, humanitarne in druge pomoči;
- druge podporne naloge.

Vodstvo službe za podpora sestavlja vodja in njegov namestnik ter potrebno število pripadnikov za opravljanje specializiranih nalog glede na število ekip. V vodstvu Službe za podpora Civilne zaštite Občine Žirovnica so 4 člani (vodja, namestnik vodje in 2 člana).

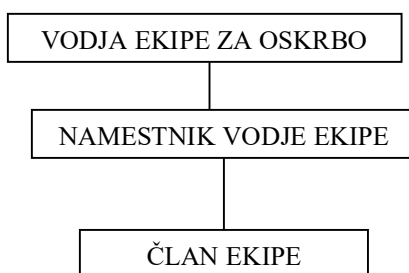

Slika 25: Organizacijska shema kadrovske formacije vodstva Službe za podpora Civilne zaštite Občine Žirovnica

Zap. št.	Zadolžitev delovno mesto	Število oseb	Področje delovanja	Priporočljiva posebna znanja
1.	Vodja ekipe	1		Tečaj CZ
2.	Namestnik vodje ekipe	1		Tečaj CZ
3.	Član	2		Tečaj CZ
	Skupaj	4		

Tabela 24: Sestava vodstva Službe za podporo Civilne zaščite Občine Žirovnica po zadolžitvah

Ekipo za oskrbo sestavlja vodja ekipe, njegov namestnik ter potrebno število pripadnikov ekonomske in gostinske stroke, glede na skupno število pripadnikov, ki jih mora ekipa oskrbovati. Ekipa za oskrbo Civilne zaščite Občine Žirovnica šteje 3 člane (vodja, namestnik vodje in 1 pripadnik).

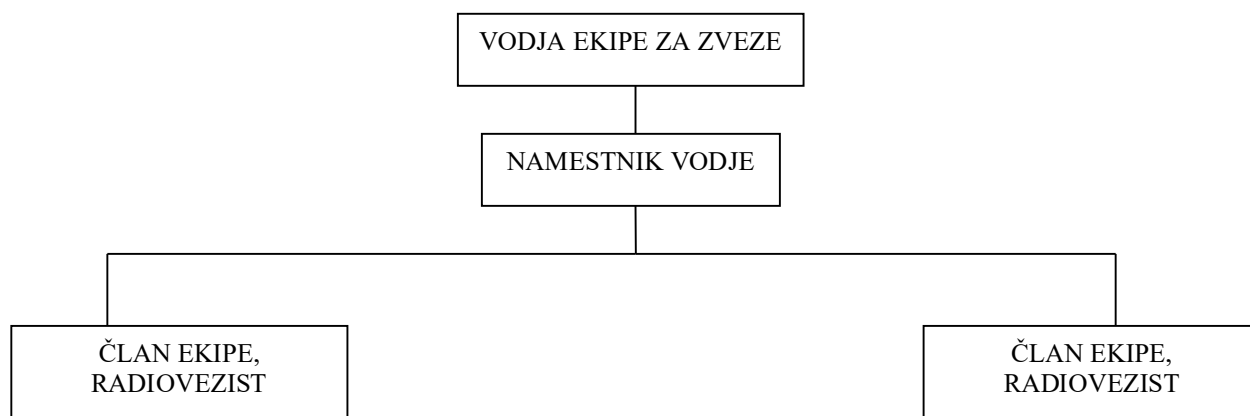

Slika 26: Organizacijska shema kadrovske formacije Ekipa za oskrbo Civilne zaščite Občine Žirovnica

Zap. št.	Zadolžitev delovno mesto	Število oseb	Področje delovanja	Priporočljiva posebna znanja
1.	Vodja ekipe	1	ekonomska ali gostinska stroka	Tečaj CZ
2.	Namestnik vodje ekipe	1	ekonomska ali gostinska stroka	Tečaj CZ
3.	Član	1	ekonomska ali gostinska stroka	Tečaj CZ
	Skupaj	3		

Tabela 25: Sestava Ekipa za oskrbo Civilne zaščite Občine Žirovnica po zadolžitvah

Ekipo za zveze sestavlja vodja ekipe, njegov namestnik in potrebno število pripadnikov iz vrst radioamaterjev, elektro in druge smeri. V Ekipi za zveze Civilne zaščite Občine Žirovnica so 4 člani (vodja, namestnik vodje in 2 pripadnika).

Slika 27: Organizacijska shema kadrovske formacije Ekipa za zveze Civilne zaščite Občine Žirovnica

Zap. št.	Zadolžitev delovno mesto	Število oseb	Področje delovanja	Priporočljiva posebna znanja
1.	Vodja ekipe	1	radioamater, elektro ali druga stroka	Tečaj CZ
2.	Namestnik vodje ekipe	1	radioamater, elektro ali druga stroka	Tečaj CZ
3.	Član	2	radioamater, elektro ali druga stroka	Tečaj CZ
	Skupaj	4		

Tabela 26: Sestava Ekipe za zveze Civilne zaščite Občine Žirovnica po zadolžitvah

Ekipo za prevoz sestavljajo vodja ekipe, njegov namestnik in potrebno število voznikov različnih kategorij glede na potrebe. V Ekipo za prevoz Civilne zaščite Občine Žirovnica so 4 pripadniki (vodja, namestnik vodje in 2 člana).

Slika 28: Organizacijska shema kadrovske formacije Ekipe za prevoz Civilne zaščite Občine Žirovnica

Zap. št.	Zadolžitev delovno mesto	Število oseb	Področje delovanja	Priporočljiva posebna znanja
1.	Vodja ekipe	1	voznik različnih kategorij	Tečaj CZ
2.	Namestnik vodje ekipe	1	voznik različnih kategorij	Tečaj CZ
3.	Član	2	voznik različnih kategorij	Tečaj CZ
	Skupaj	4		

Tabela 27: Sestava Ekipe za prevoz Civilne zaščite Občine Žirovnica po zadolžitvah

Ekipo za psihološko pomoč sestavljajo vodja ekipe, njegov namestnik in potrebno število pripadnikov, ki morajo biti praviloma psihologi. Ekipo za psihološko pomoč Civilne zaščite Občine Žirovnica sestavljajo 3 pripadniki (vodja, namestnik in 1 član).

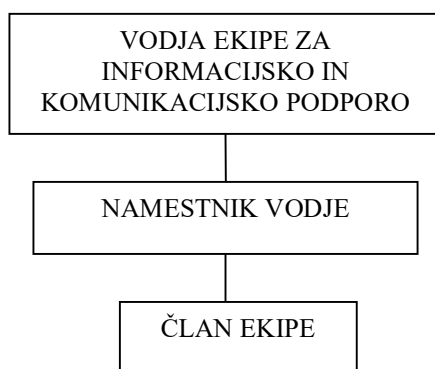

Slika 29: Organizacijska shema kadrovske formacije Ekipe za psihološko pomoč Civilne zaščite Občine Žirovnica

Zap. št.	Zadolžitev delovno mesto	Število oseb	Področje delovanja	Priporočljiva posebna znanja
1.	Vodja ekipe	1	psiholog	Tečaj CZ
2.	Namestnik vodje ekipe	1	psiholog	Tečaj CZ
3.	Član	1	psiholog	Tečaj CZ
	Skupaj	3		

Tabela 28: Sestava Ekipe za psihološko pomoč Civilne zaščite Občine Žirovnica po zadolžitvah

Ekipo za informacijsko in komunikacijsko podporo sestavljajo vodja ekipe, njegov namestnik in potrebno število pripadnikov, ki so informatiki ali administratorji. Ekipo za informacijsko in komunikacijsko podporo Civilne zaščite Občine Žirovnica šteje 3 pripadnike (vodja, namestnik vodje in 1 član)

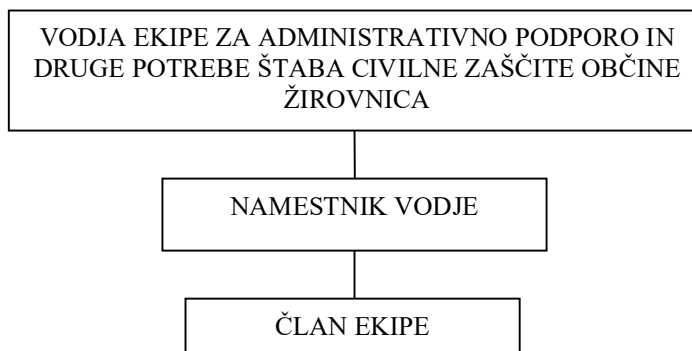

Slika 30: Organizacijska shema kadrovske formacije Ekipe za informacijsko in komunikacijsko podporo Civilne zaščite Občine Žirovnica

Zap. št.	Zadolžitev delovno mesto	Število oseb	Področje delovanja	Priporočljiva posebna znanja
1.	Vodja ekipe	1	informatik ali administrator	Tečaj CZ
2.	Namestnik vodje ekipe	1	informatik ali administrator	Tečaj CZ
3.	Član	1	informatik ali administrator	Tečaj CZ
	Skupaj	3		

Tabela 29: Sestava Ekipe za informacijsko in komunikacijsko podporo Civilne zaščite Občine Žirovnica po zadolžitvah

Ekipo za administrativno podporo in druge potrebe štaba Civilne zaščite sestavljajo vodja ekipe, njegov namestnik in potrebno število pripadnikov administrativne ali ekonomske stroke. V Ekipi za administrativno podporo Civilne zaščite Občine Žirovnica so 3 pripadniki (vodja, namestnik vodje in 1 član).

Slika 31: Organizacijska shema kadrovske formacije Ekipe za administrativno podporo in druge potrebe Štaba Civilne zaščite Občine Žirovnica

Zap. št.	Zadolžitev delovno mesto	Število oseb	Področje delovanja	Priporočljiva posebna znanja
1.	Vodja ekipe	1	administrativna ali ekonomska stroka	Tečaj CZ
2.	Namestnik vodje ekipe	1	administrativna ali ekonomska stroka	Tečaj CZ
3.	Član	1	administrativna ali ekonomska stroka	Tečaj CZ
	Skupaj	3		

Tabela 30: Sestava Ekipe za administrativno podporo in druge potrebe Štaba Civilne zaščite Občine Žirovnica po zadolžitvah

MATERIALNA FORMACIJA ENOT CIVILNE ZAŠČITE OBČINE ŽIROVNICA

Pripadniku Civilne zaščite pripada delovna uniforma Civilne zaščite in druga osebna zaščitna in delovna oprema. Pripadniku ekipe prve pomoči ali članu štaba se lahko namesto delovne uniforme zagotovi odsevni brezrokavnik z oznakami Civilne zaščite, ki ga nosijo oblečenega čez civilno obleko oziroma uniformo.

Enoti, službi ali organu vodenja Civilne zaščite pripada določena skupna zaščitna in reševalna oprema ter orodja za zaščito, reševanje in pomoč, ki jih enota, služba ali organ vodenja uporablja za izvajanje svojih temeljnih nalog. Enoti, službi ali organu vodenja Civilne zaščite lahko ustanovitelj zagotovi tudi dodatno zaščitno in reševalno opremo oziroma orodje za zaščito, reševanje in pomoč, s katerimi omogoča večjo avtonomnost, učinkovitost oziroma zmogljivost enote, službe oziroma organa vodenja.

Zap. št.	Naziv zaščitne in reševalne opreme oziroma orodij za zaščito, reševanje in pomoč	* zadolži ob razporedu ** zadolži po potrebi
Osebna oprema		
1.	Komplet za prvo pomoč, osebni	*
2.	Pribor, jedilni	**
3.	Respirator	**
4.	Vreča transportna oz. nahrbtnik	**
5.	Uniforma CZ, delovna	*
Dodatna oprema		
6.	Avtoinjektor	**
7.	Dodatna oblačila k delovni uniformi CZ	**
8.	Dozimeter, osebni	**
9.	Maska, zaščitna	**
10.	Ogrinjalo, zaščitno	**
11.	Pribor za osebno dekontaminacijo	**
12.	Pribor za osebno higieno	**
13.	Pribor za vzdrževanje opreme	**
14.	Svetilka, baterijska	**
15.	Vreča, spalna	**

Tabela 31: Osebna in dodatna oprema pripadnikov enot, služb in organov Civilne zaščite

Vrsta blaga	Količina
Obleka CZ (hlače, bluza)	6
Kapa CZ	4
Vetrovka CZ	6
Majica CZ	6
Majica polo	2
Pas za hlače	6
Opasnik	0
Pulover	0
Kombinezon	0
Čevlji, škornji	0
Nahrbtniki za PP	6
Čelada	0
Naramnice	0
Čevlji	6

Tabela 32: Osebna zaščitna oprema pripadnikov Civilne zaščite Občine Žirovnica

Zaščitna in reševalna oprema oziroma orodja za zaščito, reševanje in pomoč oziroma dodatna osebna in posebna osebna oprema, ki jo pripadniki Civilne zaščite zadolžijo po potrebi ter skupna oprema in posebna dodatna oprema se praviloma hrani v skladišču ter se pripadnikom praviloma dodeli v uporabo v primeru potrebe oziroma aktiviranja enot.

Srednjeročni program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami za obdobje 2023-2027

Zap. št.	Naziv zaščitne in reševalne opreme oziroma orodij za zaščito, reševanje in pomoč	Količinska enota	ŠTAB CZ	EKIPA ZA PP	VODSTVO SLUŽBE ZA PODP.	EKIPA ZA ZVEZE	EKIPA ZA PREVOZ	EKIPA ZA PSIHOLOG. POMOČ	EKIPA ZA INF. IN KOM. PODP.	EKIPA ZA ADM. PODPORO
Posebna oprema (* zadolži ob razporedu; ** zadolži po potrebi)										
1.	Dozimeter, poveljniški	-	**	**						
2.	Pozivnik	-	*							
3.	Svetilka, baterijska	-	*	**	*	*	*	*	*	*
4.	Torbica, poveljniška	-	*			**				
5.	Uniforma CZ, službena		*							
6.	Čelada zaščitna			**	**					
7.	Nahrbtnik za prvo pomoč	-		*						
Skupna oprema										
8.	Fotoaparati, digitalni	kos	1		1				1	1
9.	Megafon	kos	2		2				1	1
10.	Nahrtnik za prvo pomoč	kpl.	1		1			1	1	1
11.	Postaja, radijska ročna	kpl.	5	1	2	5		5	1	1
12.	Svetilka, akumulatorska	kos	5	1	2	1		1	1	1
13.	Zastava CZ	kos	2		2					
14.	Komplet opornic	kpl.		1						
15.	Komplet z rezervnim materialom za nahrtnik prve pomoči	kpl.		3						
16.	Nosila	kos		1						
17.	Nosila, zajemalna	kos		1						
18.	Odeja	kos		2						
19.	Oprtnik za iznos ranjencev	kos		3						
20.	Posoda za vodo 20l	kos		1						
21.	Respirator	kos		50						
22.	Agregat (2 kW – 5 kW)	kos				1				
23.	Razvodna mreža	kos				1				
23.	Akumulator rezervni za r/p	kos				1				
24.	Kovček z orodjem (univerzalno)	kos				1				
25.	Osební računalnik z ustrezno mrežno povezavo	kos				1				
26.	Pisarniški material	kpl.				1				
27.	Reflektor s kompletom za razsvetljavo	kpl.				1		1		
28.	Vozilo, terensko	kos				1	1			
29.	Kovček za radiomehanika	kos				1				
30.	Vozilo, kombi						1			
31.	Vozilo, tovorno						1			

Tabela 33: Posebna, skupna in dodatna oprema pripadnikov enot, služb in organov Civilne zaštite

Vrsta blaga	Količina
Šotor S – 5 brez dna (v uporabi pri skavtih)	1
nosila	3
aku svetilka	2
lopate	3
kalorifer	1
električni podaljšek	1
namizna svetilka	1
daljnogled	1
čutare	17
jedilni pribor	20
poljska kuhinja	1
svetilka Svemo	2
torbica za poverjenika	1
radijska postaja – mobilna	1
Sirena GD Smokuč	3
Protipoplavne vreče FPS (v uporabi PGD Zabreznica)	100
Antenski steber ST-R	1
komplet opornic	1
Magnetna antena komplet z nosilno pločevino in BNC konektorjem	1
radijska postaja	1
Antena AD – 11/G s konzolo za steber ST-R	1
megafon z mikrofonom	1
pasovi fastrap	3
nosila zajemalna	3
opora za glavo	3+3
opornica za vrat	1+3
odeja	9
Ročni mikrofoni HM - 152	
obleka CZ (hlače, bluza)	26
Kapa CZ	20
Vetrovka CZ	13
Majica CZ	15
Majica polo	28
Pas za hlače	10
Opasnik	8
Pulover	9
Kombinezon CZ	5
Nahrbtniki za PP	6
Reflektor LED prenosni nightsearcher solaris lite 16k	1
Čelada	8
Čevlji	11
Prenosni računalnik HP Compaq (pri županu)	1
Set za pokrivanje strehe (v uporabi PGD Zabreznica)	1
Set za pokrivanje strehe (v uporabi PGD Smokuč)	1
Defibrilator ZOLL AED Plus z opremo (v uporabi PGD Zabreznica v gasilskem avtomobilu)	1
Radijska postaja VHF s polnilcem in mikrofonom ID 26767	1
Radijska postaja VHF s polnilcem in mikrofonom ID 26768	1
Radijska postaja VHF s polnilcem in mikrofonom ID 26769	1
Radijska postaja VHF s polnilcem in mikrofonom ID 26773	1
Defibrilator AED A10 HeartOn zunanji PGD Smokuč (na zunanji steni objekta GD)	1
Defibrilator Defibtech Lifeline AED z ogrevano omarico (Breg na transformatorski postaji)	1
Mobilni repetitor RD 965	1
Defibrilator Defibtech Lifeline AED z ogrevano omarico (parkirišče Završnica prostostoječa omarica JR)	1

Radijska postaja VHF s polnilcem in mikrofonom	1
Torbica za prenosnik in tiskalnik HP CZ	1
Tiskalnik prenosni multifunkcijski HP OfficeJet M 150 CZ	1
Defibrilator Defibtech Lifeline AED z ogrevano omarico (Pošta Žirovnica na zunanji steni objekta)	1
Defibrilator Defibtech Lifeline AED z ogrevano omarico (Dom pri izviru Završnice, zunanja stena objekta)	1
Defibrilator Defibtech Lifeline AED z omarico (Vrba ob parkirišču)	1
Defibrilator Defibtech Lifeline AED z omarico (Rodine na drogu javne razsvetljave ob otroškem igrišču)	1
Odeja CZ	9
Uniforma CZ (župan)	1
Zastava CZ 1mx2m	2
Defibrilator (Doslovče)	1
Defibrilator (Moste)	1

Tabela 34: Oprema v skladišču Civilne zaščite Občine Žirovnica (podatek: 31.12.2022, inventurni list)

5.4.4. Tehnično reševalna enota prostovoljnih gasilskih društev Zabreznica in Smokuč

V skladu s Sklepom o organiziranju enot, služb in organov Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč v Občini Žirovnica se tehnično reševanje organizira v okviru gasilskih enot Prostovoljnega gasilskega društva Zabreznica in Prostovoljnega gasilskega društva Smokuč.

V Sporazumu o opravljanju nalog tehničnega reševanja je opredeljeno, da se naloge tehničnega reševanja ob naravnih in drugih nesrečah v celoti prenesejo na operativni gasilski enoti prostovoljnih gasilskih društev Zabreznica in Smokuč, ki za izvajanje nalog, ki jih prevzameta s tem sporazumom, organizirata tehnično reševalno enoto prostovoljnih gasilskih društev Zabreznica in Smokuč. Namen ustanovitve tehnično reševalne enote v operativnih sestavih prostovoljnih gasilskih društev Zabreznica in Smokuč je v sodelovanju s štabom Civilne zaščite Občine Žirovnica zagotavljati pomoč in osnovno varnost ljudi, živali in premoženja skladno z veljavno zakonodajo.

V skladu s 6. odstavkom 5. člena Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur. l. RS št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16) tehnično reševalna enota opravlja naslednje naloge:

- sodelovanje z ustreznimi enotami, službami, organi in organizacijami pri iskanju zasutih ljudi v ruševinah;
- reševanje ljudi in premoženja iz ogroženih in poškodovanih objektov, ruševin in zemeljskih plazov;
- utrjevanje in graditev protipoplavnih nasipov v času, ko grozi nevarnost poplav ali ob poplavah ter izvajanje drugih gradbeno tehničnih del za varstvo pred poplavami;
- odstranjevanje ovir na cestah, urejanje zasilnih poti in prehodov ter pomoč popravilu komunalne infrastrukture in odpravljanje drugih nujnih posledic ob neurjih, poplavah, plazovih in drugih nesrečah;
- sodelovanje z ustreznimi enotami, organi, službami in organizacijami pri sanaciji posledic nesreč z nevarnimi snovmi v naravnem okolju;
- sodelovanje z ustreznimi enotami, organi, službami in organizacijami pri graditvi sanitarno-higienskih objektov;
- sodelovanje z ustreznimi enotami, službami, organi in organizacijami pri urejanju lokacij za začasno nastanitev ogroženih prebivalcev;
- sodelovanje z ustreznimi enotami, službami, organi in organizacijami pri reševanju na vodi in iz vode;
- sodelovanje z ustreznimi enotami, službami, organi in organizacijami pri graditvi zaklonilnikov ob neposredni vojni nevarnosti in med vojno.

Tehnično reševalna enota opravlja naloge na območju celotne občine Žirovnica, skladno z območjem, ki ga pokrivata enoti prostovoljnih gasilskih društev, po odločitvi župana pa tudi izven območja občine. Tehnično reševalna enota lahko posreduje izven območja občine le v takem obsegu, da ni onemogočeno nemoteno delovanje na območju občine.

Za nemoteno delovanje tehnično reševalne enote občina s proračunom zagotovi finančna sredstva za naslednje stroške:

- redno dejavnost enote za tehnično reševanje,
- izobraževanja in usposabljanja,
- stroške zdravniških pregledov,
- nadomestila za odsotnost z dela in ostala nadomestila članom enote za tehnično reševanje ter
- sredstva za opremljanje enote.

KADROVSKA FORMACIJA TEHNIČNO REŠEVALNE ENOTE

Kadrovska formacija tehnično reševalne enote prostovoljnih gasilskih društev Zabreznica in Smokuč je usklajena s Pravilnikom o kadrovske in materialnih formacijah enot, služb in organov Civilne zaštite (Ur. l. RS št. 104/08).

Tehnično reševalna enota je sestavljena iz dveh ekip (vsako prostovoljno gasilsko društvo ima eno ekipo) za tehnično reševanje, ki pokrivata območje teritorialnih prostovoljnih gasilskih društev, če pa pride do nesreče večjih razsežnosti, posamezni člani ekipe ali celotna ekipa posredujejo tudi na območju druge ekipe. Vsaka od ekip je sestavljena iz šestih pripadnikov (vodja ekipe, namestnik vodje in 4 člani). Tehnično reševalno enoto vodi gasilski poveljnik občine, ekipo znotraj enote pa poveljnik pristojnega prostovoljnega gasilskega društva, ki je tudi član gasilskega poveljstva občine.

Slika 32: Shema kadrovske formacije tehnično reševalne enote prostovoljnih gasilskih društev Zabreznica in Smokuč

Pripadniki tehnično reševalne enote za opravljanje nalog pridobijo dodatna znanja glede na namembnost in opremo društva skladno s pravili gasilske službe in veljavno zakonodajo. Pripadniki

tehnično reševalne enote so se dolžni udeleževati usposabljanj za potrebna znanja, ki jih potrebujejo.

MATERIALNA FORMACIJA TEHNIČNO REŠEVALNE ENOTE

Pripadniku tehnično reševalne enote za njegovo nemoteno delo pri reševanju in opravljanju nalog zaščite in reševanja pripadajo osebna delovna in zaščitna sredstva. Za izvajanje operativnih nalog pa morajo biti pripadniki opremljeni z ustrežno osebno zaščitno in varovalno opremo, ki jo zahteva specifičnost dela in nalog zaščite in reševanja.

Tehnično reševalna enota za svoje delo uporablja opremo prostovoljnih gasilskih društev. Za brezhibnost opreme sta zadolženi prostovoljni gasilski društvi, pri katerih se oprema tudi hrani. Prostovoljni gasilski društvi lahko to opremo uporabljata tudi na vseh ostalih intervencijah. Oprema nabavljena iz sredstev za delovanje tehnično reševalne enote se vodi v evidenci in inventuri prostovoljnih gasilskih društev, pripravljene pa morajo biti tudi evidence te opreme, za potrebe tehnično reševalne enote.

Materialna formacija tehnično reševalne enote prostovoljnih gasilskih društev Zabreznica in Smokuč je usklajena s Pravilnikom o kadrovske in materialnih formacijah enot, služb in organov Civilne zaščite (Ur. l. RS št. 104/08).

Zap. št.	Naziv zaščitne in reševalne opreme oziroma orodij za zaščito, reševanje in pomoč	Količinska enota	Tehnično reševalna ekipa
Posebna oprema (* zadolži ob razporedu; ** zadolži po potrebi)			
1.	Čelada, zaščitna s svetilko	-	**
2.	Kombinezon, delovni	-	*
3.	Rokavice, zaščitne	-	*
4.	Ščitniki za kolena	-	**
5.	Škornji, gumijasti		**
Skupna oprema			
6.	Drog, lomilni	kos	1
7.	Dvigalka, ročna	kos	1
8.	Folija, PVC	kpl.	150
9.	Kavelj, reševalni	kpl.	1
10.	Kladivo, električno	kos	1
11.	Kladivo, težko	kos	1
12.	Komplet električarskega orodja	kpl.	1
13.	Komplet jeklenih vrvi in verig	kpl.	1
14.	Komplet pnevmatskega orodja	kpl.	1
15.	Komplet tesarskega orodja	kpl.	1
16.	Komplet vodoinstalaterskega orodja	kpl.	1
17.	Kramp	kos	3
18.	Lestev, zložljiva	kpl.	1
19.	Lopata	kos	3
20.	Megafon	kos	1
21.	Nahrbtnik za prvo pomoč	kos	1
22.	Oprtač z varovalno vrvico	kpl.	3
23.	Orodje, ročno reševalno univerzalno	kpl.	1
24.	Postaja, radijska ročna	kpl.	1
25.	Rezalka, motorna ali električna	kos	1
26.	Samokolnica	kos	1
27.	Sekač	kos	1
28.	Sekira	kos	1
29.	Sponka	kos	10
30.	Škarje za betonsko železje, večje	kos	1
31.	Škripec, enojni	kos	1
32.	Škripec, dvojni	kos	1
33.	Trinožec, reševalni z vitlom	kpl.	1
34.	Vrv, statična	kpl.	1

35.	Vrvi, karabini in ostali drobn material	kpl.	1
36.	Zastavica za označevanje	kos	1
37.	Žaga, motorna ali električna		1
Dodatna oprema			
38.	Orodje, specialno žepno	kos	3
39.	Pozivnik	kos	3
40.	Svetilka, akumulatorska	kos	1
41.	Vozilo, terensko večje ali kombi	kos	1

Tabela 35: Posebna, skupna in dodatna oprema ekipe za tehnično reševanje

5.4.5. Prostovoljne (pogodbene) enote

Naloge zaščite in reševanja v občini Žirovnica opravljajo tudi nekatere enote društev, ki delujejo v javnem interesu :

- Društvo Gorske reševalne službe Radovljica,
- Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, Skavtski steg Pod svobodnim soncem Breznica 1,
- Podvodna reševalna služba Slovenije, RP Bled,
- Radioklub Lesce in
- Športno kinološko društvo Lesce – Bled

Občina Žirovnica vsako leto v svojem proračunu nameni denar za delovanje teh enot. Z društvi se vsako leto sklene pogodba o opravljanju nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah.

DRUŠTVO GORSKE REŠEVALNE SLUŽBE RADOVLJICA

Članstvo	Usposobljenost in znanja	Število članov
1. Operativni člani postaje	Gorski reševalec	31
	Gorski reševalec – pripravnik	6
	Gorski reševalec – inštruktor	8
	Gorski reševalec inštruktor + inštruktor letalskega reševanja + letalec	1
	Gorski reševalec inštruktor + letalec	0
	Gorski reševalec – zdravnik	4
	Gorski reševalec – vodnik reševalnega psa	1
	Skupaj	51
2. Ostali člani postaje	Člani letalske policijske enote	0
	Ostali člani (brez licence)	4
	Skupaj	55
3. Izredni člani postaje		
SKUPNO ŠTEVILO ČLANOV		55

Tabela: 36: Usposobljenost in znanja aktivnih članov Društva Gorske reševalne službe Radovljica (podatek: december 2022)

Oprema	kom
Klini	111
Vponke	111
Vakuumska blazina	1
Vrvi - statične	4
Vrvi - dinamične	4
Zaščitna čelada	37
Zaščitna čelada za ponesrečenca	1
Gorska nosila UT2000	2
Lavinska žolna	37

Zajemalna nosila	1
Trakovi	1
Prižema	30
Sonda	37
Snežne lopate	37
Opornice - vakuumске	2x3
Opornice – vratne	37
Opornice – SAM SPLINT	37
Cepin	37
Jeklenica in kolut	0
Torbica PP	37
Plezalni pas	37
Zaščitna vreča za ponesrečence	1
Reševalni drog	0
Zdravniški nahrbtnik	1
Jeklenka kisikova z ohio masko	1
Vozila gorskih reševalcev	2
Plezalke za vzpenjanje na drevo	1
Komplet za sidrišče (škripec, desonder, pro-traxion...)	2
Akcia čoln	1
Radjska postaja	37
Čelna svetilka	37
Vitla	1
Odeja	3
Grelna odeja (kemična)	1
Dereze	37
Zaščitni čevlji	37

Tabela 37: Oprema Društva Gorske reševalna služba Radovljica (podatek: december 2022)

ZDRUŽENJE SLOVENSКИH KATOLIŠKIH SKAVTINJ IN SKAVTOV, SKAVTSKI STEG POD SVOBODNIM SONCEM BREZNICA 1

V skavtskem stegu Pod svobodnim soncem, Breznica 1 je bilo januarja 2023 113 članov. Aktivni člani, ki bi zagotavljali pomoč ob naravni in drugi člani, so vsi člani, ki so dopolnili 15 let. Januarja 2023 je bilo aktivnih članov 49.

Starostna skupina	Število članov
do 15 let	64
od 15 do 20 let	27
od 20 – 25 let	14
nad 25 let	8

Tabela 38: Starostna struktura članov skavtskega stega Pod svobodnim soncem, Breznica 1 (podatek: januar 2023)

Znotraj stega je v okviru Civilne zaščite Republike Slovenija organizirana posebna enota za postavljanje zasilnih prebivališč, v ekipi je trenutno 6 članov.

Izobrazba	Število članov
Osnovnošolec	65
Srednješolec	23
Študent	17
Zaposlen	8

Tabela 39: Izobrazbena struktura članov skavtskega stega Pod svobodnim soncem, Breznica 1 (podatek: januar 2023)

Oprema	kom
Lopate	4
Grablje	3
Gorilnik	2
Žaga	5
Macola	3
Sekira	4
Plinska svetilka	0
Plastične posodice	0
Keramični krožniki	0
Skodelice	25
Polivinil, različne velikosti	10
Kozarci	0
Plahte	2
Kramp	2
Kotel in stojalo za kotel	3 in 0
Cevi za vodo (60m)	2
Cev s pipami (4 pipe)	1
Kanistri za vodo	2
Sod	2
Petrolejske bakle	0
Šotorke	10
Štabni šotor (v uporabi, last Občine Žirovnica)	2 (0 last občine Žirovnica)
Členar oz. S šotor (v uporabi, last Občine Žirovnica)	1 (in 1 last občine Žirovnica)

Tabela 40: Oprema skavtskega stega Pod svobodnim soncem, Breznica 1 (podatek: januar 2023)

RADIOKLUB LESCE

V Radioklubu Lesce je aktivnih 51 članov, ki v primeru naravnih in drugih nesreč delujejo tudi na območju občine Žirovnica. Vse članice in člani imajo dovoljenje APEK – a za delo (CEPT), vsi imajo pridobljeno licenco ter so usposobljeni za rokovanje z radijsko opremo. Vsaj 30 članov in članic je večjih raznih samogradenj in popravilu radijske opreme, od postaj usmernikov, anten itd., vsaj 15 pa jih lahko ob vsakem času s pripadajočo osebno opremo aktiviramo, ostale pa po potrebi.

Oprema	kom
Stacionarne radijske postaje (v klubu) pokrivajo vsa radioamaterska frekvenčna območja (KV, UKV, UHF) 100W izhodne moči, s pripadajočim antenskim sistemom na antenskem stolpu. K tej opremi spadata še UHF in UKV ojačevalca z več kot 500 W izhodne moči.	2 kos
Prenosna all band (vsa frekvenčna območja) postaja FT718 z dodatnim prenosnim akumulatorjem, Pakom (škatlo) za navadne ali polnilne baterije in zanjo narejen nahrbtnik, kupljena za namen sodelovanja v enotah ZIR	1 kos
Profesionalna postaja Motorola DM3600, sprogramirana pri CZ na frekvenčno območje ZARE in samo za to namenjena antena. 15 članov ima opravljen tečaj in pridobljen certifikat za delo v sistemu ZARE. Klub ima klicni znak za sistem ZARE, s tem lahko licencirani radioamaterji za delo v sistemu ZARE direktno prenašajo podatke iz radioamaterske radijske mreže regijskemu centru za obveščanje(RECO). Zato je lahko klubski prostor v primeru potrebe tudi rezervni štab CZ občine.	1 kos
DMR (Digitam Mobile Radio) digitalna radijska postaja AnyTone AT – D578UV PLUS za VHF in UHF območja	1 kos
Poskrbljeno je za samooskrbo z električno energijo v primeru izpada električne energije. Konec leta 2019 so v klubu kupili ciklični akumulator 100Ah in pametni polnilec	1 kos

V klubu so kupili tudi agregat znamke Honda EU22i, največje moči 2200W, stalna obremenitev 1800W, ima tudi izhod DC 12V, 8A in 20 litrsko posodo za gorivo.	1 kos
Konec leta 2020 so v kontejner, pri Prešernovi koči na Stolu, v sodelovanju z ZRS (Zveza radioamaterjev Slovenije) postavili samooskrbni analogni UHF repetitor. Napaja se preko solarnih panelov ter pokriva pa večji del Slovenije.	1 kos
Ostala oprema je privatna	Cca 45 kom (skoraj vsak član ima prenosno FM UKV in UHF postajo (walkie – talkie) s pripadajočimi viri napajanja in antenami ter postaje, ki so montirane v avtomobilih)
Privatna oprema po domovih članov	Več kot 25 članov ima doma stacionarne postaje, tako KV, kot UKV in UHF s pripadajočimi antenskimi sistemi, napajanjem, itd.

Tabela 41: Oprema Radiokluba Lesce (podatek: januar 2023)

PODVODNA REŠEVALNA SLUŽBA SLOVENIJE, REŠEVALNA POSTAJA BLED

Usposobljenost in znanja	Število članov
vodja enote (M2)- INŠTRUKTOR – CMAS, tehnični potapljač Normoxic trimix, jamski potapljač NCAD, Apprentice cave diver	Meta Zupančič
namestnik vodje enote (P3) KATEGORIJE C in E	Dejan Jalen
namestnik vodje enote (P3) KATEGORIJE C, tehnični potapljač Normoxic trimix, jamski potapljač NCAD Apprentice cave diver	Črtomir Rozman
reševalec (P3) KATEGORIJE C, tehnični potapljač Normoxic trimix, jamski potapljač NCAD Apprentice cave diver	Jure Jereb
reševalec (P3) KATEGORIJE C, tehnični potapljač Extended range, jamski potapljač NCAD Apprentice cave diver	Kevin Kolenko
reševalec (P3) KATEGORIJE C, tehnični potapljač Extended range	Anže Bauman
reševalec (P3) KATEGORIJE C, tehnični potapljač, Extended range	Luka Simič
reševalec (P3) KATEGORIJE C, tehnični potapljač Extended range	Rok Lesjak
reševalec (P3) KATEGORIJE C in E	Andraž Potočnik
Reševalec (P3) KATEGORIJE C in E	Miha Urbanc

Tabela 42: Usposobljenost in znanja aktivnih članov Podvodne reševalne službe Slovenije, Reševalne postaje Bled (podatek: januar 2023)

V enoti delujejo štirje častni člani: Jože Konc, Boris Mulej, Tomaž Čufar in Jože Kralj.

Oprema	kom
Motorni reševalni čoln	1
Kompletna potapljaška oprema (suha-zimska in mokra obleka)	11

Podvodna padala	4
Vrvi za varovanje	15
Komplet za reanimacijo s kisikom (prva pomoč s kisikom)	2
Radio postaje zare	4
Sistem za podvodno geolociranje	1
Sani za reševanje na zaledenem jezeru	1
Sonar	1
»Dura« deska za reševanje na gladini	1
Reševalni jopiči in čelade za divje vode	3
Kompresorji	1

Tabela 43: Oprema Podvodne reševalne službe Slovenije, Reševalne postaje Bled (podatek: januar 2023)

V prihodnjih letih PRS RP Bled načrtuje nakup novega kompresorja ter poglobljanje znanja na področjih tehničnega in jamskega potapljanja ter reševalnega potapljanja v okviru usposabljanj znotraj enote, na občinskem, regijskem in državnem nivoju.

KINOLOŠKO DRUŠTVO

Enota reševalnih psov Športno kinološko društvo Lesce – Radovljica. V enoti je 11 članov. 5 članov je uvrščenih v območne enote Gorenjske regije in se redno udeležuje sklicanih iskalnih akcij. Ena članica ima opravljeno tudi mednarodno klasifikacijo MRT FL (Mission Readiness Test Flache – iskanje pogrešanih v naravi). Dva člana imata opravljene izpite začetne stopnje v reševanju. En član je vodnik pripravnik, kar pomeni, da je opravil vodniške izpite, sedaj pa se pripravlja za opravljanje reševalskega izpita s psom. 4 člani so začetniki in bodo v naslednjem letu opravljali vodniške izpite in kasneje še reševalske izpite s psom.

Vodja enote je Nejc Kramarič, namestnik enote je Mark Mišič.

Vsi vodniki, tako aktivni kot vodniki začetniki, so primerno opremljeni za delo na ruševini in gozdu, treningi potekajo tedensko na različnih deloviščih. 7 članov ima opravljene tudi vodniške izpite, opravili so ustrezno teoretično usposabljanje v okviru enote reševalni psov (Nevarnosti na ruševinah, Nevarnosti v gorah, Prva pomoč ponesrečencu, Prva pomoč psu, Orientacija, Radijski sistem ZA-RE in Preventiva proti stresu).

Na iskalno akcijo enoto prožijo preko poziva iz regijskega centra za obveščanje (ReCO), ki jim preko SMS-a, ali po novem tudi preko aplikacije, pošlje lokacijo zbornega mesta. Na zbornem mestu policija poda informacije glede pogrešane osebe (ali več oseb), včasih tudi podatke, kje je bila oseba nazadnje opažena. Na podlagi pridobljenih podatkov se potem določi taktika iskanja in formirajo se skupine. Na iskalnih akcijah pogosto sodelujejo z gasilci in gorsko reševalno službo. Med iskalno akcijo so vodniki preko radijskih postaj ves čas v stiku z odgovorno osebo, ki vodi akcijo (t.i. baza). Reševalni psi iščejo vonj človeka, naučeni so, da ob zaznavi, vonju sledijo do človeka in z laježem »povedo« kje se oseba nahaja. V primeru, ko se oseba najde, se ji po potrebi nudi prva pomoč in se jo preda pristojnim službam. V primeru, ko se osebe ne najde, se poizkuša dobiti novejša podatke in organizirati novo iskalno akcijo. Iskalne akcije v ruševinah in v plazovih so veliko bolj zahtevne kot iskanje pogrešanih ljudi v naravi, že zaradi samih nevarnosti, ki jih taka okolica predstavlja. Iskanje zasutih v snežnem plazu je za psa približno enako, le da se v tem primeru giblje po zasneženem terenu. V kolikor je mogoče, lahko najdeno osebo začne odkopavati že pes, vendar je praksa pokazala, da je za iskanje zasutih v snežnem plazu najhitrejša lavinska žolna, v kolikor jo zasuta oseba ima. Iskanje v ruševinah je zaradi nestabilnosti porušenih stavb najbolj nevarno izmed vseh iskanj. Pes se giblje po nestabilnih in neravnih površinah, dodatne

nevarnosti predstavlja tudi izpostavljeni električni vodi ali poplavljen območja zaradi puščanja cevi.

Sam trend iskalnih akcij zadnja tri leta narašča, leta 2020 so imeli na Gorenjskem zabeleženih 8 iskalnih akcij, leta 2021 jih je bilo 13, v letu 2022 pa 16. V zadnjih treh letih so se člani ŠKD Lesce Radovljica udeležili 32 iskalnih akcij od skupno 37. Trenutno so v društvu 4 vodniki reševalnih psov, ki se lahko udeležujejo iskalnih akcij. Dva imata pogoj, da se lahko udeležita preizkušnje za vstop v enoto. Šolanje so pričeli še štirje vodniki. Šolanje reševalnega psa traja približno dve do tri leta. Psi se iskalnih akcij udeležujejo povprečno nekje do 10. leta starosti. (poročilo ŠKD društva, januar 2023).

a) Iskanje pogrešanih oseb

V resničnih reševalnih akcijah se največkrat išče prav pogrešane osebe. Vodnik in pes morata v čim krajšem času preiskati čim večji del terena, kjer se po pričakovanjih lahko nahaja pogrešana oseba. Pri delu naletita na težko prehodni teren, grabe in prepade, vodo, ki jo je treba prečkati, gosto zaraščeno trnovo grmovje...

Ko pes zazna vonj ponesrečenca, ki leži ali sedi nekje na terenu, z glasnim lajanjem priklič vodnika. Pes ne sme zapustiti ponesrečenca, niti se ga ne sme dotikati. Če je potrebno, vodnik nudi ponesrečencu prvo pomoč oz. pokliče medicinsko ekipo.

Praksa kaže, da je od dobre orientacije na terenu, od znanja branja zemljevidov ter dobrih zvez velikokrat odvisen potek in uspeh iskalne akcije. Zato mora vodnik obvladati tudi orientacijo, topografijo in komuniciranje po radijskih zvezah.

Obvladati mora tudi prvo pomoč, prvo veterinarsko pomoč in nevarnosti v sredogorju in visokogorju.

Pes in vodnik morata biti v dobri telesni kondiciji. Taka iskalna akcija lahko traja več ur, včasih cel dan. Poleg telesne mora pes imeti tudi dobro iskalno kondicijo. To pomeni, da je tudi po daljšem času iskanja še vedno motiviran za iskanje vonja po človeku in ne obupa, če kmalu po začetku iskanja ne najde ponesrečenca.

b) Iskanje zasutih v ruševinah

Ruševine zgradb zaradi vojn in potresov, udori jalovine, peska, industrijskih odpadkov ali mulja - vse to so okolja za delo reševalca izpod ruševin. Da postanejo razmere za iskanje ponesrečencev še težje, je prisoten tudi prah, ogenj, voda, izlite fekalije iz kanalizacije, elektrika, razni hlapi in plini, gradbena mehanizacija, drugi ljudje....Vse to sestavlja okoliščine, ki se jih morata vodnik in pes naučiti obvladovati. Psihična stabilnost psa in vodnika odigra na ruševini pomembno vlogo.

Izredne vohalne sposobnosti psa, izostren sluh in druga čutila omogočajo šolanemu psu, da z načrtnim preiskovanjem ruševine ugotovi prisotnost vonja po človeku, če le-ta prihaja iz porušenega materiala. Z glasnim lajanjem in kopanjem pokaže mesto, kjer je vonj po človeku najbolj intenziven - tam je zasut ponesrečenec. Mesto najdbe se označi z zastavico, nahajališče pa mora potrditi še drug pes.

Vodnik mora poznati nevarnosti v ruševinah in zaščitnih ukrepih za samovarovanje, obvladati prvo pomoč človeku in prvo veterinarsko pomoč. Vodnik ne sme stopiti na območje ruševine zaradi nevarnosti ponovnega rušenja. Psa mora usmerjati na daljavo. Ker mu večkrat izgine iz vidnega polja, mora vodnik psu brezpogojno zaupati. Pes mora hitro in brez težav premagovati ovire, ki mu pridejo na pot med gibanjem po ruševini, zato mora biti vajen hoje po lestvi, plazenja skozi cev, skakanja v daljavo, hoje po premikajoči podlagi (gugalnica, deska na dveh sodih) in hoje po neprijetnem materialu. Ne smejo ga motiti ogenj, trupla živali, hrup gradbenih strojev ipd.

c) Iskanje zasutih v plazovih

Izšolan lavinski pes mora znati v težkih zimskih pogojih v snežni plazovini poiskati ponesrečenca in pri tem čas reševalne akcije skrajšati na minimum. Pes mora znati načrtno preiskati celotno ali

del območja plaz. Ko pod snegom zazna vonj po človeku, mora mesto točno nakazati z mimiko, kopanjem in lajanjem in ga ne sme zapustiti.

Če v plazovini naleti na dele opreme zasutega človeka, mora nakazati tudi te. Lokacija najdenega nahrbtnika nam je lahko dobro vodilo, kje se nahaja ponesrečenec.

Naloga vodnika je, da psa usmerja po plaz tako, da je preiskan vsak del določenega terena. Spremljati mora opazovalce na plazišču, ki ob morebitnem ponovnem proženju plaz opozorijo na nevarnost. Določiti mora pravilno smer iskanja glede na veter.

Vodnik lavinskega psa mora dobro poznati nevarnosti v gorah in plazovih, obvladati prvo pomoč človeku, prvo veterinarsko pomoč in znati uporabljati lavinsko žolno.

5.4.6. Druge sile za zaščito in reševanje

NUJNA MEDICINSKA POMOČ

Izvajalci javne zdravstvene službe zagotavljajo nujno medicinsko pomoč, reševalno službo in zdravstveno varstvo ob posebnih pogojih ter pri reševanju v primeru nesreč in druge naloge iz svoje pristojnosti. Osrednja enota za zagotavljanje nujne medicinske pomoči na območju občine Žirovnica je služba nujne medicinske pomoči in reševalna postaja, ki je organizirana v okviru Zdravstvenega doma Jesenice.

Reševalna postaja Jesenice pokriva celotno območje treh občin, poleg Žirovnice še območji občin Kranjske Gore in Jesenic. To območje obsega 600 km², približno 36.000 prebivalcev in 5.000 turističnih kapacitet. Reševalna postaja Jesenice razpolaga s petimi reševalnimi vozili, od tega sta dva reanimobila. Povprečni dostopni čas ekipe nujne medicinske pomoči je 8 minut. Na terenu deluje ekipa z zdravnikom in dvema reševalcema v reanimobilu.

Reševalna postaja Jesenice zelo dobro sodeluje s poklicnimi gasilci, gorsko reševalno službo, helikoptersko nujno medicinsko pomočjo in policijo. Službe Reševalne postaje Jesenice so dobro pripravljene, vendar je v primerih večjega števila ponesrečencev vseeno mogoče pričakovati težave s prevozom in hospitalizacijo ponesrečencev. Pri prevozu in oskrbi ponesrečencev na območju občine Žirovnica lahko priskoči na pomoč tudi Splošna bolnišnica, prav tako pa ima reševalno vozilo za prevoz ponesrečencev in obolelih tudi Gasilsko reševalna služba Jesenice.

POLICIJA

Policija v primeru naravnih in drugih nesreč opravlja naslednje naloge:

- varuje življenja, osebno varnost in premoženje ljudi,
- varuje določene osebe, objekte, organe in okoliše,
- ureja promet v skladu z določenim prometnim režimom,
- preprečuje, aktivira in preiskuje kazniva dejanja in prekrške, odkriva in prijema storilce kaznivih dejanj in prekrškov ter druge iskane osebe in jih izroča pristojnim organom,
- vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo z drugimi državnimi organi,
- identificira mrtve ob naravni ali drugi nesreči manjšega obsega,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

6. ZAGOTAVLJANJE FINANČNIH SREDSTEV

6.1. Financiranje prostovoljnega gasilstva

Občinska sredstva se namenjajo za delovanje dveh prostovoljnih gasilskih društev, ki delujejo na območju občine Žirovnica (Zabreznica in Smokuč).

Sredstva se za prostovoljna gasilska društva, ki delujejo na območju občine Žirovnica namenjajo za redno dejavnost (delovanje gasilskih društev, vzdrževanje objektov in prostorov za delovanje gasilstva, preventiva, izobraževanje in usposabljanje, opremljanje in vzdrževanje gasilske reševalne in zaščitne opreme, intervencije, zavarovanje za primer poškodbe pri delu in odgovornosti, delo z mladino, že na mi in veterani ter druge naloge) in za zdravniške preglede operativnih gasilcev, ki jih predpisujeta Zakon o gasilstvu (Ur. l. RS št. 113/05-UPB1, 23/19, 189/20-ZFRO, 39/22 in 117/22- ZVNDN-C) in Pravilnik o ugotavljanju zdravstvene usposobljenosti operativnih gasilcev (Ur. l. RS št. 19/18). Vsi operativni gasilci morajo namreč zaradi svoje zdravstvene sposobnosti vsake tri oz. pet let opraviti zdravniški pregled.

Prostovoljno gasilstvo se financira iz:

- Proračuna občine
- Požarne takse

Sredstva požarne takse so po zakonu namenjena za opremljanje gasilskih enot z gasilsko reševalno in osebno zaščitno opremo. O razporeditvi odloča odbor za razpolaganje s sredstvi požarnega sklada.

Prihodki in odhodki prostovoljnih gasilskih društev in gasilske zveze so razvidni iz naslednjih tabel:

Prihodki	Leto 2023	Leto 2024	Leto 2025	Leto 2026	Leto 2027
Prenos	0				
Občina Žirovnica	51.600,00	51.600,00	51.600,00	51.600,00	51.600,00
Požarna taksa	7.800,00	7.800,00	7.800,00	7.800,00	7.800,00
Sredstva zavarovalnice Triglav	700,00	700,00	700,00	700,00	700,00
SKUPAJ	60.100,00	60.100,00	60.100,00	60.100,00	60.100,00
Odhodki					
Investicije					
Gasilska vozila					
uniforme	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
Čelade, čevlji	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00
Zaščitne obleke	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
Gasilske cevi					
Druga gasilska oprema	3.600,00	3.600,00	3.600,00	3.600,00	3.600,00
Vzdrževanje domov	1.500,00	2.500,00	2.500,00	2.500,00	2.500,00
Postavitev začasne garaže za kombi	1.000,00				
Vzdrževanje vozil	3.200,00	3.200,00	3.200,00	3.200,00	3.200,00
Vzdrževanje osebne opreme	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00

Vzdrževanje gasilske opreme	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00
Zavarovanje	5.500,00	5.500,00	5.500,00	5.500,00	5.500,00
Zdravniški pregledi					
Funkcionalni stroški	12.600,00	12.600,00	12.600,00	12.600,00	12.600,00
Delo z mladino	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
Delo s članicami	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
Delo z veterani	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
Preventivna dejavnost	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00	1.500,00
Izobraževanje	4.000,00	4.000,00	4.000,00	4.000,00	4.000,00
Tekmovanja	4.370,00	4.370,00	4.370,00	4.370,00	4.370,00
ostalo	4.830,00	4.830,00	4.830,00	4.830,00	4.830,00
SKUPAJ	60.100,00	60.100,00	60.100,00	60.100,00	60.100,00

Tabela 44: Finančni plan prostovoljnih gasilskih društev za obdobje 2023 – 2027

GASILSKA ZVEZA
J E S E N I C E

Datum: 31.1.2023

FINANČNI PLAN ZA OBDOBJE
OD LETA 2023 DO LETA 2027

PRIHODKI

	PLAN 2023	PLAN 2024	PLAN 2025	PLAN 2026	PLAN 2027
prenos preteklega leta	10.080	9.065	7.458	5.207	2.777
proračun občine Jesenice	10.028	10.429	10.951	11.498	12.188
proračun občine Žirovnica	3.137	3.262	3.426	3.597	3.813
prihodki od dohodnine	500	520	546	573	608
drugi prihodki	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300
amortizacija	500	76	76	76	
SKUPAJ	25.545	24.653	23.757	22.251	20.685

ODHODKI

delovanje GZ	16.480	17.194	18.550	19.474	20.562
SKUPAJ	16.480	17.194	18.550	19.474	20.562

STROŠKI DELOVANJA GZ

elektrika	330	343	360	378	401
ogrevanje	1.234	1.283	1.348	1.415	1.500
pisarniški material	650	676	710	745	790
strokovna literatura, naročnine	168	175	183	193	204
najemnina	1.548	1.610	1.690	1.775	1.881
najem računalniški programov	226	235	247	259	275
čiščenje	500	520	546	573	608
bančna provizija	253	263	276	290	307
sodelovanje s tujino	2.175	2.262	2.375	2.494	2.643
stroški komunale	281	292	307	322	342
stroški telefona, GSM, interneta	1.009	1.049	1.102	1.157	1.226
vzdrževanje programske opreme	277	288	302	318	337
drugi stroški	6.521	6.782	7.121	7.477	7.926
poligon	807	1.339	1.906	2.002	2.122
amortizacija	500	76	76	76	
SKUPAJ	16.480	17.194	18.550	19.474	20.562

Predsednica:

Saša KEJŽAR

6.2. Financiranje poklicnega gasilstva

Občina Žirovnica iz proračuna javnemu zavodu Gasilsko reševalna služba Jesenice namenja sredstva za financiranje javne službe, ki pokriva področje varstva pred požari, zaščito in reševanje ter reševanje ob naravnih in drugih nesrečah. Gasilsko reševalna služba med svojimi osnovnimi dejavnostmi izvaja tudi sodelovanje pri reševanju ob prometnih nesrečah, izobraževanje in usposabljanje ter redno pregledovanje in vzdrževanje gasilske opreme. Izhodišče za financiranje javnega zavoda je dogovorjen obseg financiranja, ki je med sofinancerji javnega zavoda določen glede na število zaposlenih poklicnih gasilcev v zavodu.

Glavni vir prihodkov so prihodki občin Žirovnica, Jesenice in Kranjska Gora, sofinanciranje s strani Ministrstva za obrambo (Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje), prihodki Acroni-ja in DARS-a ter prihodki od drugih storitev, ki jih izvaja javni zavod.

Vir prihodka	Prihodek	%
Občina Jesenice	485.513 EUR	21,98%
Občina Žirovnica	53.695 EUR	2,43%
Občina Kranjska Gora	40.195 EUR	1,82%
Ministrstvo za obrambo (Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje)	146.464 EUR	6,63%
DARS	985.112 EUR	44,60%
Drugi tekoči prihodki iz izvajanja javne službe – pogodbe (Acroni)	381.000 EUR	17,25%
Ostalo (Sredstva od prodaje blage in storitev na trgu)	116.705 EUR	5,28%
Skupaj	2.208.684 EUR	100%

Tabela 46: Načrtovani prihodki GARS Jesenice v letu 2023 (podatki GARS Jesenice, januar 2023)

Stroški v zvezi s plačami in rednim delom se delijo glede na število zaposlenih za posamezno pogodbeno stranko:

- Občine 11,5 zaposlenih
- Acroni 8 zaposlenih
- DARS 24 zaposlenih
- GARS 0,5 zaposlenih

Vir odhodka	Odhodek	%
I. Odhodki za izvajanje javne službe		
I.1. Plače in drugi izdatki zaposlenim	369.334 EUR	17,01%
I.2. Premije dodatnega kolektivnega nezgodnega zavarovanja	4.995 EUR	0,23%
I.3. Prispevki in davki delodajalcev za socialno varnost	83.868 EUR	3,86%
I.4. Izdatki za material in storitve za izvajanje javne službe	185.529 EUR	8,54%
I.5. Plačila obresti	115 EUR	0,01%
I.6. Investicijski odhodki	19.151 EUR	0,88%
II. Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	1.508.784 EUR	69,47%
Skupaj	2.171.776 EUR	100%

Tabela 47: Načrtovani odhodki GARS Jesenice v letu 2023 (podatki, GARS Jesenice, januar 2023)

Financer	Sredstva za tekočo porabo	Investicije
Občina Jesenice	455.569 EUR	29.944 EUR
Občina Kranjska Gora	40.195 EUR	0
Občina Žirovnica	53.695 EUR	0
Acroni	381.000 EUR	
DARS	985.112 EUR	0
Ministrstvo za obrambo (Uprava RS za zaščito in reševanje)	146.464 EUR	
Lastna dejavnost	31.705 EUR	85.000 EUR
Skupaj	2.093.740 EUR	114.944 EUR

Tabela 48: Planirana struktura odhodkov GARS Jesenice po posameznih financerjih za leto 2023 (podatki, GARS Jesenice, januar 2023)

2. PREMIČNINE						
PREVOZNA SREDSTVA						
Zap. št.	Vrsta premoženja	Kratek opis (razlogi za projekt, posnetek stanja in opredelitev potreb)	Vrednost v € (obvezno priložiti predračun)	Predvidena višina sredstev financiranja		
				Občina Jesenice	Lastni viri	Drugi viri (ministrstvo, donacije, ipd.)
1.	Vozili za železnico	Za pokrivanje žel. predora Karavanke - razpis v letu 2021 - rok dobave vozil pa je 18 mesecev od podpisane pogodbe.	2.600.000,00			DRSC
2.	Vozilo za Tehnično reševanje (HTV) 2022	Zamenjava dotrajanega	90.000,00		90.000,00	URSZR - Sredstva za enote GEŠP
3.	GVC - gozdni požari	Terensko vozilo UNIMOG	300.000,00		Po zmožnostih	Pož. sklad
4.	HTV - Poveljniško vozilo	Zamenjava starega	120.000,00		Po zmožnostih	Pož. sklad
5.	GVM	Vozilo za prevoz moštva	35.000,00		35.000,00	
DRUGA OSNOVNA SREDSTVA						
Zap. št.	Vrsta premoženja	Kratek opis (razlogi za projekt, posnetek stanja in opredelitev potreb)	Vrednost v € (obvezno priložiti predračun)	Predvidena višina sredstev financiranja		
				Občina Jesenice	Lastni viri	Drugi viri (ministrstvo, donacije, ipd.)
1.	Spustnica	Za reševanje iz višjih nadstropij	35.000,00			Pož. sklad
2.						
3.						
DRUGA OPREMA						
Zap. št.	Vrsta premoženja	Kratek opis (razlogi za projekt, posnetek stanja in opredelitev potreb)	Vrednost v € (obvezno priložiti predračun)	Predvidena višina sredstev financiranja		
				Občina Jesenice	Lastni viri	Drugi viri (ministrstvo, donacije, ipd.)
1.	Gasilska oprema		20.000,00		20.000,00	
2.	Zaščitna sredstva in uniforme		20.000,00		10.000,00	10.000,00
3.	Skupna zaščitna oprema		30.000,00			30.000,00

Tabela 49: Plan nakupa opreme je odvisen od sredstev in potreb, zaenkrat se planira popolnitev ter zamenjava dotrajane. V tabeli je prikazan nakup glede na oddani plan (januar, 2023)

6.3. Financiranje civilne zaščite

Civilna zaščita vključuje sredstva za izvedbo programa varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in programa varstva pred požarom. Za celotno varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami je v letu 2023 namenjeno 106.009,00 evrov oziroma dobra dva odstotka (2,1%) planiranih odhodkov v Proračunu Občine Žirovnica za leto 2023. Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami vključuje naslednji dve področji, in sicer pripravljenost sistema za zaščito, reševanje in pomoč ter delovanje sistema za zaščito, reševanje in pomoč.

6.3.1. Pripravljenost sistema za zaščito, reševanje in pomoč

Podprogram Pripravljenost sistema za zaščito, reševanje in pomoč, ki zajema usposabljanje enot in služb civilne zaščite, stroške operativnega delovanja enot in služb civilne zaščite, opremljanje enot in služb civilne zaščite, usposabljanje in opremljanje društev in drugih organizacij v primeru naravnih nesreč ali izrednih dogodkov ter zagotavljanje sredstev za sanacijo nevarnih plazov in drugih dejavnikov. Sredstva so predvidena za usposabljanje novih enot CZ in obnavljanje znanj obstoječih enot CZ, opremljanje enot CZ in financiranje društev, ki delujejo v javnem interesu na

področju zaščite in reševanja (skavti, GRS Radovljica, potapljači in radioamaterji) ter refundacijo stroškov za posredovanje pri intervencijah.

V občinski pristojnosti so predvsem naslednje naloge:

- spremljanje nevarnosti in obveščanje prebivalcev o nevarnostih,
- izvajanje zaščitnih ukrepov,
- razvijanje osebne in vzajemne zaščite,
- organiziranje, opremljanje, usposabljanje in pripravljanje občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Občina samostojno organizira in vodi akcije zaščite, reševanje in pomoči na svojem območju ter dejavnosti pri odpravljanju posledic nesreč.

	LETO 2023	PLAN 2024	PLAN 2025	PLAN 2026	PLAN 2027
Pisarniški in splošni material in storitve	2.400 EUR	2.500 EUR	2.500 EUR	2.500 EUR	2.500 EUR
Posebni material in storitve	4.600 EUR	5.000 EUR	5.000 EUR	5.000 EUR	5.000 EUR
Izdatki za službena potovanja, potni stroški	300 EUR	500 EUR	500 EUR	500 EUR	500 EUR
Drugi operativni odhodki	3.500 EUR	4.000 EUR	4.000 EUR	4.000 EUR	4.000 EUR
Tekoči transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam	3.200 EUR	3.200 EUR	3.200 EUR	3.200 EUR	3.200 EUR
Nakup opreme	4.500 EUR	2.500 EUR	2.500 EUR	2.500 EUR	2.500 EUR
Nakup drugih osnovnih sredstev	4.500 EUR	5.000 EUR	5.000 EUR	5.000 EUR	5.000 EUR
Skupaj	23.000 EUR	22.700 EUR	22.700 EUR	22.700 EUR	22.700 EUR

Tabela 50: Finančni program Civilne zaščite Občine Žirovnica za obdobje 2023 - 2027

6.3.2. Delovanje sistema za zaščito, reševanje in pomoč

Podprogram delovanje sistema za zaščito, reševanje in pomoči zajema dejavnost poklicnih gasilskih enot, dejavnost gasilskih društev, dejavnost gasilske zveze, investicijsko vzdrževanje gasilskih domov in opreme (financirane tudi s sredstvi požarne takse), investicije v gasilske domove, gasilska vozila in opremo. Podprogram je razdeljen na naslednja področja, in sicer:

- Gasilska zveza Jesenice (stroški in materialni stroški dela Gasilske zveze Jesenice, opredeljeni že v poglavju 7.1. *Financiranje prostovoljnega gasilstva v Tabeli 55*),
- Prostovoljna gasilska društva (stroški izvajanja gasilske javne službe opredeljeni že v poglavju 7.1. *Financiranje prostovoljnega gasilstva v Tabeli 54*),
- GARS Jesenice (sofinanciranje delovanja Gasilsko reševalne službe Jesenice, skupaj z občinama Jesenice in Kranjska Gora),
- prenos požarne takse (sredstva namenjena za opremljanje gasilskih enot z gasilsko reševalno in osebno zaščitno opremo),
- požarno varstvene investicije.

Finančno razmerje med omenjenimi področji v letu 2023 prikazuje naslednja tabela.

Področje	Predviden odhodek v proračunu	Odstotek, ki ga odhodek predstavlja med predvidenimi odhodki za delovanje sistema za zaščito, reševanje in pomoč
Gasilska zveza Jesenice	3.137 EUR	2,45%
Prostovoljna gasilska društva	50.000 EUR	39,11%
GARS Jesenice	53.695 EUR	42,00%
Prenos požarne takse	9.000 EUR	7,04%
Požarno varstvo- investicije	12.000 EUR	9,40%
Delovanje sistema za zaščito, reševanje in pomoč	127.832 EUR	

Tabela 51: Financiranje delovanja sistema za zaščito, reševanje in pomoč v letu 2023

GASILSKO REŠEVALNI CENTER ŽIROVNICA

Posledice podnebnih sprememb (Karavanški fen, neurja), naraščanje števila prevozov v železniškem in avtocestnem prometu, ter priljubljenost outdoor športov (pohodništvo, turno kolesarstvo, alpinizem, zimski športi) vplivajo na vedno večje število intervencij v občini Žirovnica. Krepitev odpornosti na naravne in druge nesreče v občini Žirovnica je kot pomembna naloga zapisana v Razvojnem programu Občine Žirovnica 2030. Za učinkovito delovanje reševalnih služb v občini (PGD in CZ) se Občina Žirovnica zavzema za izgradnjo Gasilsko – reševalnega centra z vadbenim poligonom v Zabreznici. Izgradnja centra bo potekala v sodelovanju Občine Žirovnica in PGD Zabreznica. V centru bo sedež PGD Zabreznica ter Civilne zaščite občine Žirovnica s pripadajočimi infrastrukturnimi rešitvami za optimizacijo intervencij (garaže za vozila, prostori za osebno in skupno opremo, štabno sobo...) ter vadbenim prostorom za pripadnike gasilskih in reševalnih služb. Investicija je ocenjena na 1.200.000€, od tega je predvideno sofinanciranje EU v višini 960.000€. PGD Zabreznica bo za investicijo prispevalo kupnino od prodaje obstoječega gasilskega doma v Zabreznici, preostala sredstva pa bo zagotovila občina Žirovnica.

STANJE PROJEKTA

Projekt je vključen v načrt razvojnih programov s 1.1.2020 in se bo začel izvajati ob predpostavki, da bo za gradnjo gasilsko – reševalnega centra pridobljeno primerno zemljišče. V letu 2023 so sredstva na postavki predvidena za plačilo projektne dokumentacije PZI ter za kritje stroškov prijave na razpis za nepovratna sredstva. Projekt izgradnje bo predvidoma zaključen v letu 2025.

Gasilsko – reševalni center Žirovnica	Pred letom 2023	2023	2024	2025
Nakup zemljišč in delna izdelava projektne dokumentacije	270.332 EUR			
Gradbeno dovoljenje		12.000 EUR		
Gradnja			461.250 EUR	461.250 EUR

Tabela 52: finančni načrt izgradnje Gasilsko – reševalnega centra Žirovnica 2023 - 2025

7. SMERNICE ZA ZMANJŠANJE TVEGANJA ZA NESREČE

Obvladovanje nesreč je potrebno zagotavljati skozi celoten cikel nesreče:

Preventiva: aktivnosti za odstranitev ali zmanjšanje tveganja za nesrečo. Zajema ukrepe, s katerimi se prepreči nastanek nesreče oziroma zmanjša njene posledice. V fazi preventive je potrebno izvajati predvsem naslednje aktivnosti:

- sklenitev zavarovanj za primere nesreč,
- izgradnja informacijskega sistema o nevarnostih,
- upoštevanje posameznih nevarnosti pri upravljanju s prostorom,
- analiza tveganj (nevarnosti) ter izdelava ocen ogroženosti (ugotovitev nevarnosti, opis nevarnosti, opis okolja, opis posledic, določitev prioritete posameznim nevarnostim, določitev ciljev načrtovanja),
- vključitev preventivnih vsebin v javno izobraževanja,
- izvajanje raziskav s ciljem zmanjšanja nevarnosti.

Priprave na nesrečo: aktivnosti za vzpostavitev operativne pripravljenosti za učinkovito ukrepanje v primeru nastanka nesreče. Rezultat načrtovanja so splošni in fleksibilni načrti za vse vrste nesreče, ki se lahko zgodijo z oceno tveganja (ogroženosti). V fazi priprav ne nesreči je potrebno izvajati predvsem naslednje aktivnosti:

- načrtovanje neprekinjenega izvajanja nalog in delovanja oblasti tudi ob nesrečah in izrednem stanju,
- načrtovanje delovanja televizijskih in radijskih postaj v kriznih razmerah,
- načrtovanje komuniciranja v kriznih razmerah,
- načrtovanje oblikovanja kriznega štaba ter predvideti štabno sobo,
- načrtovanje ukrepanja ob nesrečah (načrti zaščite in reševanja),
- izdelava brošur za informiranje prebivalstva ter usposabljanje za samopomoč,
- sklenitev ustreznih sporazumov o medsebojni pomoči med sosednjimi občinami in državami,
- ustrezno upravljati z viri namenjenimi za ukrepanje ob nesreči,
- redno izvajanje vaj ukrepanja ob nesrečah (vadba po načrtih ukrepanja ob nesrečah),
- vzdrževati sistem za alarmiranje ob nevarnostih.

Ukrepanje ob nesreči: aktivnosti izvedene takoj pred, med in neposredno po nastanku nesreče, da se reši življenja in omili škodo. V fazi ukrepanja ob nesreči je potrebno izvajati predvsem naslednje aktivnosti:

- aktiviranje načrta ukrepanja ob nesreči,
- aktiviranje (obveščanje) odgovornih oseb,
- aktiviranje obveščanja javnosti preko medijev,
- aktiviranje alarmnih naprav (alarmiranje ogroženih prebivalcev),
- aktiviranje javnih služb in drugih reševalnih enot,
- oblikovanje kriznega štaba,
- izvajanje zaščitnih ukrepov (zaklanjanje, evakuacija, ...),
- izvajanje nalog zaščite in reševanja,
- organiziranje sprejema in oskrbe prizadetih prebivalcev,
- organiziranje mobilizacije dodatnih virov.

Odprava posledic nesreče: aktivnosti za vzpostavitev minimalnih pogojev za življenje in dolgoročne aktivnosti za vzpostavitev normalnega stanja. V fazi odprave posledic nesreče je potrebno izvajati predvsem naslednje aktivnosti:

- popravilo ali obnova stanovanjskih objektov,
- začasna ali stalna namestitev brezdomcev,
- poravnava škode na zasebnem premoženju iz zavarovalniških odškodnin,
- popravilo ali obnovo ekonomsko upravičenih komercialnih, industrijskih in trgovskih objektov,
- vzpostavitev vodovodnega omrežja, kanalizacijskega omrežja, električnega omrežja, telefonskega omrežja in ostale infrastrukture,
- obnova javnih površin, parkov in rekreacijskih površin,
- popravilo ali obnova šol, knjižnic, bolnišnic in zdravstvenih ustanov, policijskih postaj in gasilskih objektov ter drugih javnih objektov,
- nadaljevanje s projekti, kateri so bili načrtovani ali v teku pred nesrečo.

Vse aktivnosti morajo izhajati iz ocene tveganja. Z oceno tveganja se poda oceno o verjetnosti nastanka nesreče in pričakovanih posledicah ter poda smernice za zmanjšanje tveganja na sprejemljivi nivo tveganja. V nadaljevanju so podane smernice za zmanjševanje tveganja za nastanke nesreč ter zmanjševanje njihovih posledic za nesreče, ki ogrožajo tudi območje občine Žirovnica (potres, močan veter ali vihar, suša, zemeljski plaz, nesreča zrakoplova, jedrska nesreča, železniška nesreča, množična nesreča na avtocesti ter požari).

7.1. Smernice za zmanjšanje nevarnosti za nesreče

Zmanjšanje nevarnosti (zmanjšanje morebitnih sproženih dogodkov za nesrečo) zajema predvsem:

- omejevanje količin in vrst snovi, ki se skladiščijo, predelujejo, prevažajo na območju občine;
- spremljanje posameznih nevarnosti ter predvidevanje morebitnih posledic in izvajanje ukrepov za zmanjševanje varnosti.

7.1.1. Zmanjševanje nevarnosti potresov

Potres je naravna nesreča in nevarnosti za njegov nastanek ni mogoče zmanjšati. Potresa ne moremo napovedati in ni mogoče vnaprej oceniti njegovega obsega.

7.1.2. Zmanjševanje nevarnosti močnega vetra ali viharja

Močan veter ali vihar je naravna nesreča in nevarnosti za njegov nastanek ni mogoče zmanjšati. Dolgoročno močnega vetra ali viharja ni mogoče napovedati in vnaprej oceniti njegovega obsega, vendar pa je potrebno stalno spremljati napovedi močnih in orkanskih vetrov s strani Hidrometeorološkega zavoda Slovenije ter vzpostavljati pripravljenost ustreznih struktur.

7.1.3. Zmanjševanje nevarnosti za pomanjkanje pitne vode

Da se zmanjša nevarnost za pomanjkanje pitne vode je glede na to, da so sušna obdobja vse pogostejša potrebno:

- zagotoviti večje kapacitete v vodohranih;
- izboljšati prenos vode tako, da se zmanjšajo izgube;

- osveščati ljudi v bolj racionalno porabo vode, še posebej v vročih sušnih poletnih dneh;
- povečati kapaciteto cistern za prevoz vode k odročnejšim porabnikom.

7.1.4. Zmanjšanje nevarnosti požarov

Za zmanjševanje nevarnosti požarov v naravi je potrebno:

- poskrbeti za urejeno okolico stavb oziroma vse gorljive snovi skladiščiti na varni razdalji;
- odstraniti veje dreves v bližini stavbe, zračnikov in dimnikov;
- v naravi kuriti samo na urejenih kuriščih in nikoli v suhih in vetrovnih dneh;
- v ogenj ne metati doz pod tlakom in drugih vnetljivih snovi;
- po končanem kurjenju ogenj in žerjavico pogasiti ter prekriti z negorljivim materialom;
- nikoli ne odmetavati cigaretnih ogorkov;
- vozil ne parkirati v suhi travi;
- se ne voziti po gozdu z avtomobili in motorji.

Za zmanjševanje nevarnosti požarov na objektih je potrebno:

- poskrbeti za varnost bivalnih prostorov, predvsem stopnišč, kleti in podstrešij;
- redno in skrbno čistiti kamine, odprta kurišča, peči centralnih kurjav in dimnike;
- poškodovane kable in vtičnice zamenjajmo z novimi;
- vzdrževanje in popravila električnih in plinskih napeljav prepustiti usposobljenim strokovnjakom;
- plinske naprave in jeklenke primerno skladiščiti, nikoli v prostorih pod nivojem zemlje, v spalnicah ali na mestih, kjer temperatura lahko preseže 40 stopinj celzija;
- sveč, petrolejk in raznih naprav, ki oddajajo toploto kot so likalniki, peči, kaloriferji ipd. nikoli ne puščamo prižganih brez nadzora, nikoli jih ne postavljamo v bližino gorljivih snovi, npr. lesenih oblog, pregrinjaj, zaves ipd;
- pri kuhanju prižganega štedilnika ne puščamo brez nadzora, saj se pregreta maščoba lahko vžge.

Skladno z občinskim odlokom je potrebno dosledno upoštevati prijavljanja kurjenja v naravnem okolju ter prepovedi kurjenja v bivalnem okolju. Glede omejitev pri kurjenju je potrebno izvajati nadzor.

7.1.5. Zmanjševanje nevarnosti zemeljskih plazov

Za zmanjševanje nevarnosti zemeljskih plazov je potrebno:

- izogibanje obremenjevanja zgornjih delov pobočij (nasipanje, deponiranje materiala) in razbremenjevanja spodnjih delov pobočij (odkop materiala);
- izogibanje odstranjevanja rastja na strmih oz. labilnih pobočjih, saj rastlinske korenine ščitijo tla pred erozijo, vežejo zemljino (gornji preperinski pokrov) in s tem zmanjšujejo premike v plitvejšem delu pobočij;
- izvajanje gradbenih in drugih del v suhem vremenu (predvsem spomladi in poleti);
- pravilno vzdrževanje objektov (predvsem odvajanje vod);
- pravilna izvedba prenovitvenih del, to je prezidav, dozidav,... (po Zakonu o graditvi objektov);
- ukrepanje za zmanjšanje nestabilnosti tal (preprečevanje vtekanja vode v plazino, njihovo dreniranje, pogozdovanje, stabilizacija brežine - če je možno se izvede razbremenjevanje čela plazu ali obremenitev pete plazu).

7.1.6. Zmanjševanje nevarnosti jedrske nesreče

- Jedrska nesreča je nenadna nesreča, ki se je naprej ne da napovedati. Poleg Nuklearne elektrarne Krško je v tujini v oddaljenost 1000 km še 50 jedrskih elektrarn, ki ogrožajo območje občine. Ker učinki nesreče ne bodo takoj dosegli območja občine je potrebno spremljati informacijah o morebitnih nesrečah v teh jedrskih elektrarnah in se v primeru, da lahko pričakujemo, da bodo posledice nesreče ogrozile območje občine ustrezno odzvati oziroma sprejeti ustrezne ukrepe.
- Na državni ravni je potrebno dograditi enoten sistem za spremljanje in prognozo zunanjega sevanja za ukrepanje ob jedrskih nesrečah in drugih radioloških nevarnostih in ga povezati z drugimi nacionalnimi in evropskimi radiacijskimi sistemi.

7.1.7. Zmanjševanje nevarnosti nesreče zrakoplova

- Nesreča zrakoplova se običajno zgodi nenadno, brez opozorila in nepričakovano, kar pomeni, da je ni mogoče vnaprej napovedati. Zaradi tega morajo odgovorne osebe v občini stalno spremljati obvestila in informacije, ki jih posreduje Služba območne kontrole zračnega prometa Ljubljana in Regijski center za obveščanje Kranj.
- Prebivalci in Občina ne morejo vplivati na nesrečo, zato tudi ne morejo storiti ničesar, da bi zmanjšali nevarnost nesreče, saj je to izključno v rokah prevoznikov zrakoplovov.
- Med športi v naravi je zaznati vedno večjo priljubljenost jadralnega padalstva. Z razvojem vedno bolj lahkih padal, ki omogočajo lažjo hojo in s tem tudi dostope višje v hribih in gorah se pojavljajo posamezni vzleti (hike & fly) tudi iz Stola. Registriranih vzletišč v občini Žirovnica ni. Jadralni padalci vzletajo iz neregistriranih vzletišč v dogovoru z lastniki parcel iz Malega vrha nad Zabreznico in iz Zabreške planine. Predvidevamo lahko povečanje nesreč jadralnih padalcev v občini Žirovnica. V zadnjih štirih letih so gorski reševalci postaje GRS Radovljica pri nesreči jadralnega padalca na območju Žirovnice posredovali enkrat, enkrat pa so posredovali tik ob meji z občino.

7.1.8. Zmanjševanje nevarnosti železniške nesreče

- Železniška nesreča se običajno zgodi nenadno, brez opozorila in nepričakovano, kar pomeni, da je ni mogoče vnaprej napovedati.
- Da do železniške nesreče ne bi prihajalo morata tako prevoznik kot upravljalec železniške infrastrukture posvečati posebno pozornost varnosti.
- Varnost prevozov po železnici se bo izboljšala s posodobitvijo in razvojem železniške infrastrukture.
- Prebivalci in Občina ne morejo vplivati na nesrečo, zato tudi ne morejo storiti ničesar, da bi zmanjšali nevarnost nesreče, saj je to izključno v rokah železniških prevoznikov in upravljavcev železniške infrastrukture.

7.1.9. Zmanjševanje nevarnosti množične nesreče na avtocesti

- Množična nesreča na avtocesti se običajno zgodi nenadno, brez opozorila in nepričakovano, kar pomeni, da je ni mogoče vnaprej napovedati zaradi tega so dolžne odgovorne osebe v Občini stalno spremljati informacije o stanju na državnih cestah na spletnih straneh Prometno informacijskega centra ter prejeta obvestila preko Regijskega centra za obveščanje Kranj.
- Na nastanek množične nesreče na avtocesti Občina in prebivalci ne morejo vplivati zato tudi ne morejo izvajati ukrepov za zmanjševanje njene nevarnosti.

- Območje občine in prebivalci so v primeru množične nesreče na avtocesti ogroženi le, če v tem primeru pride tudi do izlitja nevarnih snovi v okolje.

7.2. Smernice za zmanjševanje ranljivosti pred nesrečami

Zmanjševanje ranljivosti (zmanjševanje izpostavljenosti nevarnosti) zajema predvsem:

- prostorsko planiranje, da se prepreči, da bi se pričakovani nevarni dogodki razvili v nesreče oziroma da se morebitne posledice teh dogodkov izrazijo v nesrečah s čim manjšimi posledicami;
- zagotavljanje gradnje naselij in objektov tako, da se omogoči nemoteno posredovanje reševalnih služb.

7.2.1. Zmanjševanje ranljivosti pred potresi

- Da se prepreči človeške žrtve in zmanjša škoda na premoženju, je potrebno zagotavljati gradnjo objektov skladno z gradbenimi predpisi in standardi.
- Pri sanaciji starejših objektov se priporoča izvedba gradbenih ukrepov, ki povečajo stabilnost konstrukcije in preprečijo porušitev objekta.

7.2.2. Zmanjševanje ranljivosti pred močnim vetrom ali viharjem

- Da se prepreči človeške žrtve in zmanjša škoda na premoženju, je potrebno zagotavljati gradnjo objektov skladno z gradbenimi predpisi in standardi.
- Pri prekrivanju streh starejših objektov se priporoča novejša strešna kritina, ki je odpornejša na močan veter ali vihar.
- Lastniki gozdov in zemljišč spremljajo stanje na svojih zemljiščih in v primeru, da obstaja nevarnost, da bi njihova drevesa ob močnejšem vetru ali viharju poškodovala oziroma ogrozila javno infrastrukturo poskrbijo za odstranitev.

7.2.3. Zmanjševanje ranljivosti pred pomanjkanjem pitne vode

Za zmanjševanje ranljivosti pred pomanjkanjem pitne vode je potrebno zagotoviti:

- dobro organizirane, opremljene in usposobljene organizacije za oskrbo z vodo,
- učinkovito sodelovanje organizacij za oskrbo z vodo z gasilskimi organizacijami,
- učinkovito kontrolo vodne oskrbe ob pomanjkanju,
- vzpodbuditi zavarovanje posevkov pred nastalo škodo oziroma uveljaviti kmetijske kulture, ki so manj občutljive na sušo,
- določiti in urediti mesta za odvzem in dostavo vode.

7.2.4. Zmanjševanje ranljivosti pred požari

- V strnjenih delih naselij ter pri javnih objektih se določi in ustrezno določi označi dostopne poti za intervencijska vozila (intervencijske poti).
- Na intervencijskih poteh je potrebno redno zagotavljati nadzor prehodnosti.
- Javne zgradbe imajo ustrezno izdelano in objavljeno dokumentacijo (načrt evakuacije, požarni red, izvečnik iz požarnega reda), ki zagotavlja ustrezno ukrepanje v primeru požarov.

7.2.5. Zmanjševanje ranljivosti pred zemeljskimi plazovi

Za lastnike objektov na nestabilnih tleh je priporočljivo, da:

- ne spreminjajo smeri jarkov in odtočnih poti;
- preprečijo zbiranje in zastajanje večjih količin vode na enem mestu;
- ne preoblikujejo pobočij brez obvestila oziroma dovoljenja pristojne lokalne skupnosti;
- ne odstranjujejo vegetacije s pobočij, ne da bi jo nadomestili s ponovno zasaditvijo;
- redno pregledujejo strešne odtoke in žlebove in skrbijo, da so očiščeni in pretočni;
- redno pregledujejo in čistijo odtočne jarke;
- so v času obilnih ali dolgotrajnih padavin pozorni na kazalce nastankov zdrsov zemeljske mase;
- so pozorni na vlažne madeže, prepustnost cevi in stranišč v hiši;
- so pozorni na območja povečane vlažnosti in zastajanja vode na zemljišču;
- če se pojavijo razpoke, posedanje ali zdrsi zemljine, se posvetujejo s strokovnjakom in obvestijo pristojne lokalne oblasti;
- redno pregledujejo strma pobočja in so pozorni na pojave odlomov kamninskih objektov;
- redno pregledujejo bazene in ribnike in jih takoj popravijo, če puščajo.

7.2.6. Zmanjševanje ranljivosti pred jedrsko nesrečo

Za zmanjševanje ranljivosti pred jedrsko nesrečo je potrebno:

- vzdrževati trajne zaloge tablet kalijevega jodida za primer jedrske nesreče in
- poskrbeti za ustrezno opremljenost ter izboljšati organiziranost zdravstva za ukrepanje ob jedrskih nesrečah.

7.2.7. Zmanjševanje ranljivosti pred nesrečo zrakoplova

Za zmanjševanje ranljivosti pred nesrečo zrakoplova Občina in prebivalci ne morejo storiti ničesar, saj je to izključno v rokah prevoznikov zrakoplovov, ki morajo:

- dosledno spoštovati in upoštevati standarde, ki veljajo za prevoz nevarnih snovi in
- piloti in Kontrola zračnega prometa Slovenije ves čas spremljajo podatkov Agencije Republike Slovenije, Urada za meteorologijo o meteoroloških pojavih.

7.2.8. Zmanjševanje ranljivosti pred železniško nesrečo

Občina in prebivalci ne morejo vplivati na železniško nesrečo oziroma izvajati ukrepov za zmanjševanje ranljivosti. To je izključno v rokah železniški prevoznikov in upravljavcev železniške infrastrukture, ki se morajo za zmanjševanje ranljivosti pred železniško nesrečo strogo držati naslednjih ukrepov:

- prepoved parne vleke muzejskega vlaka v času razglašene požarne ogroženosti naravnega okolja,
- pri vožnjah železniških vozil z odprtim kuriščem na trda goriva je potrebno izvajati vse predpisane ukrepe za preprečevanje nastanka požara (pregled parne lokomotive in usposobitev vseh varovalnih naprav za prestrezanje isker, zagotovitev preprečevanja izpadanja pepela, brezhibnost delovanja naprav za vlaženje ipd.)
- redno kontrolirati zavorne sisteme pri vlakih, da se prepreči iskrenje pri zaviranju.

7.2.9. Zmanjševanje ranljivosti pred množično nesrečo na avtocesti

Ranljivost pred množično nesrečo na avtocesti lahko zmanjšajo predvsem vozniki in sicer tako, da dosledno upoštevajo cestno prometne predpise, predvsem v zvezi z:

- prilagojeno hitrostjo,
- smerjo vožnje,
- varnostno razdaljo,
- nakazovanjem spremembe smeri vožnje,
- vožnje po prehitevalnem pasu, ko voznik ne prehiteva,
- obračanja v tunelu in na cestišču ter
- uporabe mobilnega telefona med vožnjo.

7.3. Smernice za povečanje pripravljenosti na nesreče

Povečanje pripravljenosti na nesreče (manjšanje izgub ob nesreči) zajema predvsem:

- organiziranje, opremljanje in usposabljanje subjektov, ki so zadolženi za ukrepanje v primerih nesreč z nevarnimi snovmi,
- organiziranje neobveznih usposabljanj občanov in delitev informativnega gradiva za osveščanje javnosti, kako ravnati ob nesreči;
- načrtovanje ukrepanja in preverjanja ustreznosti postopkov.

7.3.1. Povečanje pripravljenosti na potrese

- O zaščitnem ravnanju ob potresu je potrebno prebivalce dosledno seznanjati. Glede na velikost območja, ki ga potres zajame, ima "osebna in vzajemna zaščita" prebivalcev eno najpomembnejših vlog. Učence se z ukrepi seznanja v šolah, občane pa preko neobveznih oblik usposabljanja, delitvijo informativnih brošur in na dnevih odprtih vrat zaščite in reševanja.
- Krepitev pripravljenosti za zaščito, reševanje in pomoč - preverjati in ažurirati načrt zaščite in reševanja pred potresom v občini, organiziranje, usposabljanje in opremljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč.
- Ob potresu je pričakovati oteženo nastopanje služb z območja občine, zato se v načrtih predvidi sprejemanje pomoči iz drugih območij ter koordinacijo intervencijskih skupin prispelih na pomoč.
- Za iskanje ponesrečencev v ruševinah občina zagotavlja reševanje s psi v okviru prostovoljnih organizacij s pogodbo.
- Občina sklene za primere potresov z gospodarskimi družbami, ki imajo za izvajanje tehnično-reševalnih nalog ustrezne kadre in opremo, pogodbe.
- Po potresu se prebivalcem čim prej posreduje navodila za ravnanje po potresu. Zagotoviti je potrebno ogled poškodovanih objektov, ki bi se lahko porušili, ter oceniti nevarnost porušitve. V ta namen ima Občina Žirovnica komisijo za ocenjevanje škode po naravnih in drugih nesrečah, sodeluje pa tudi državna komisija za ocenjevanje poškodovanosti in uporabnosti objektov. Prebivalcem, ki so ostali brez doma, se zagotovi začasna nastanitev.

7.3.2. Povečanje pripravljenosti na močan veter ali vihar

- Lastnike in uporabnike objektov na ogroženih območjih se seznani z ogroženostjo. Glede na velikost območja, ki ga močan veter ali vihar zajame, ima "osebna in vzajemna zaščita" prebivalcev eno najpomembnejših vlog.
- Vzpostaviti celovit in učinkovit sistem opazovanja, obveščanja in javnega alarmiranja ob nevarnostih močnega vetra ali viharja.

- Krepitev pripravljenosti za zaščito, reševanje in pomoč - preverjati in ažurirati načrt zaščite in reševanja pred močnim vetrom ali viharjem v občini, organiziranje, usposabljanje in opremljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč.
- Za primere, ko službe z območja občine ne bi mogle obvladovati situacije, se v načrtih predvidi sprejemanje pomoči iz drugih območij ter koordinacijo intervencijskih skupin prispelih na pomoč.
- Občina sklene za primere močnega vetra ali viharja z gospodarskimi družbami, ki imajo za izvajanje tehnično-reševalnih nalog ustrezne kadre in opremo, pogodbe.
- Po močnem vetru ali viharju je potrebno zagotoviti ogled poškodovanih objektov ter oceniti nevarnost za življenje v njih. V ta namen ima Občina Žirovnica komisijo za ocenjevanje škode po naravnih in drugih nesrečah, sodeluje pa tudi državna komisija za ocenjevanje poškodovanosti in uporabnosti objektov. Prebivalcem, ki so ostali brez doma, se zagotovi začasna nastanitev.

7.3.3. Povečanje pripravljenosti na pomanjkanje pitne vode

- Potrebno je izdelati strategijo in program varstva pred sušo (načrt oskrbe z vodo preverjati in ažurirati) in izdelati analizo oskrbe prebivalstva in prednostnih uporabnikov v sušnih obdobjih ter ob naravnih in drugih nesrečah in pripraviti predloge vodne oskrbe z uporabo alternativnih vodnih virov.
- Vzpostaviti celovit in učinkovit sistem opazovanja in obveščanja v primeru suše.
- Organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč.
- Za primere, ko službe z območja občine ne bi mogle obvladovati situacije, se v načrtih predvidi sprejemanje pomoči iz drugih območij ter koordinacijo intervencijskih skupin prispelih na pomoč.
- Občina sklene pogodbe z gospodarskimi družbami, ki imajo ustrezne kadre in opremo za oskrbo z vodo.
- Ob pomanjkanju pitne vode je potrebno prebivalcem posredovati navodila za ravnanje ter jih obvestiti o lokacijah dostave pitne vode.

7.3.4. Povečanja pripravljenosti na požare

- Vzpostaviti celovit in učinkovit sistem opazovanja, obveščanja in javnega alarmiranja ob nevarnostih požarov. Ob razglasu o povečani požarni ogroženosti skupaj z navodili za ravnanje se dosledno obvešča prebivalce preko javnih medijev.
- Načrt zaščite in reševanja ob požarih je potrebno redno preverjati in vzdrževati ustrezen nivo pripravljenosti vseh služb.
- Izvajalci gasilske javne službe skupaj z občino, zlasti v mesecu oktobru organizirajo preventivne akcije ter seznanjanje prebivalcev z ukrepi ob požarih.
- Iz večjih javnih zgradb se izvajajo evakuacijske vaje.
- Izvajalci gasilske javne službe skrbijo za redni pregled hidrantov.

7.3.5. Povečanje pripravljenosti na zemeljski plaz

- Lastnike in uporabnike objektov na ogroženih območjih se v primerih, ko obstaja večja nevarnost proženja zemeljskih plazov (zaradi vremenskih in drugih razmer) seznani z ogroženostjo ter se jih opozori na opazovanje terena.
- Vzpostaviti celovit in učinkovit sistem opazovanja, obveščanja in javnega alarmiranja ob nevarnostih zemeljskega plaz.

- Krepitev pripravljenosti za zaščito, reševanje in pomoč – preverjati in ažurirati načrt zaščite in reševanja ob zemeljskem plazju v občini, organiziranje, usposabljanje in opremljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč.
- Za primere, ko službe z območja občine ne bi mogle obvladovati situacije, se v načrtih predvidi sprejemanje pomoči iz drugih območij ter koordinacijo intervencijskih skupin prispelih na pomoč.
- Za iskanje ponesrečencev, ki jih je zasul zemeljski plaz, občina zagotavlja reševanje s psi v okviru prostovoljnih organizacij s pogodbo.
- Občina sklene za primere zemeljskega plazja z gospodarskimi družbami, ki imajo za izvajanje tehnično-reševalnih nalog ustrezne kadre in opremo, pogodbe.
- Po proženju zemeljskega plazja je potrebno zagotoviti ogled ogroženih objektov ter oceniti nevarnost bivanja v njih. V ta namen ima Občina Žirovnica komisijo za ocenjevanje škode po naravnih in drugih nesrečah, sodeluje pa tudi državna komisija za ocenjevanje poškodovanosti in uporabnosti objektov. Prebivalcem, ki so ostali brez doma, se zagotovi začasna nastanitev.

7.3.6. Povečanje pripravljenosti na jedrsko nesrečo

- Prebivalce se v primerih, ko obstaja nevarnost, da bi posledice jedrske nesreče (zaradi vremenskih in drugih razmer) prizadele območje občine seznani z ogroženostjo ter se jim posreduje napotke za ravnanje. Glede na velikost območja, ki ga zajame jedrska nesreča, ima "osebna in vzajemna zaščita" prebivalcev eno najpomembnejših vlog.
- Vzpostaviti celovit in učinkovit sistem opazovanja, obveščanja in javnega alarmiranja ob nevarnostih jedrske nesreče.
- Krepitev pripravljenosti za zaščito, reševanje in pomoč -preverjati in ažurirati načrte zaščite in reševanja načrt zaščite in reševanja ob jedrski nesreči v občini, organiziranje, usposabljanje in opremljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč.
- Za primere, ko službe z območja občine ne bi mogle obvladovati situacije, se v načrtih predvidi sprejemanje pomoči iz drugih območij ter koordinacijo intervencijskih skupin prispelih na pomoč.
- Občina sklene za primere jedrske nesreče z gospodarskimi družbami, ki imajo za izvajanje tehnično-reševalnih nalog ustrezne kadre in opremo, pogodbe.

7.3.7. Povečanje pripravljenosti na nesrečo zrakoplova

- Prebivalce na ogroženih območjih se seznani z ogroženostjo, če je potrebno se jih evakuira oziroma zagotovi začasna nastanitev.
- Vzpostaviti celovit in učinkovit sistem opazovanja, obveščanja in javnega alarmiranja ob nesreči zrakoplova oziroma zrakoplovu v sili.
- Krepitev pripravljenosti za zaščito, reševanje in pomoč - preverjati in ažurirati načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v občini, organiziranje, usposabljanje in opremljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč.
- Za iskanje ponesrečencev občina zagotavlja reševanje s psi v okviru prostovoljnih organizacij s pogodbo.
- Za primere, ko službe z območja občine ne bi mogle obvladovati situacije, se v načrtih predvidi sprejemanje pomoči iz drugih območij ter koordinacijo intervencijskih skupin prispelih na pomoč.
- Občina sklene za primere nesreče zrakoplova z gospodarskimi družbami, ki imajo za izvajanje tehnično-reševalnih nalog ustrezne kadre in opremo, pogodbe.
- Po nesreči zrakoplova je potrebno zagotoviti ogled poškodovanih objektov, ki bi se lahko porušili, ter oceniti nevarnost porušitve. V ta namen ima Občina Žirovnica komisijo za ocenjevanje škode pred naravnimi in drugimi nesrečami, sodeluje pa tudi državna komisija

za ocenjevanje poškodovanosti in uporabnosti objektov. Potrebno je poskrbeti za rušenje nevarnih objektov, ogroženim prebivalcem pa zagotoviti streho nad glavo.

- Ob nesreči zrakoplova z nevarnim blagom je potrebno nadzor nad nevarnim blagom in ravnanjem z njim.

7.3.8. Povečanje pripravljenosti na železniško nesrečo

- Prebivalce na ogroženih območjih se seznani z ogroženostjo, če je potrebno se jih evakuira oziroma zagotovi začasna nastanitev.
- Vzpostaviti celovit in učinkovit sistem opazovanja, obveščanja in javnega alarmiranja ob železniški nesreči.
- Krepitev pripravljenosti za zaščito, reševanje in pomoč - preverjati in ažurirati načrt zaščite in reševanja ob železniški nesreči v občini, organiziranje, usposabljanje in opremljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč.
- Občina sklene za primere železniške nesreče z gospodarskimi družbami, ki imajo za izvajanje tehnično-reševalnih nalog ustrezne kadre in opremo, pogodbe.

Železniški prevoznik in upravljavec železniške infrastrukture morata sprejeti oziroma izvajati naslednje ukrepe:

- ob železniški nesreči vzpostaviti in vzdrževati pripravljenost za ukrepanje ob železniški nesreči in organizirati potrebne sile za reševanje in pomoč,
- zagotavljanje obveščanja,
- zavarovanje prometa na progi,
- zavarovati, pobrati ali odstraniti oziroma dati nevarne snovi na za to določen prostor ali na drug način poskrbeti, da ni več nevarnosti ter
- izdelano Navodilo o varovanju potnikov, osebja in premoženja na železniškem območju in vlakih (za preprečevanje terorizma).

7.3.9. Povečanje pripravljenosti na množično nesrečo na avtocesti

- Prebivalce na ogroženih območjih se seznani z ogroženostjo, če je potrebno se jih evakuira oziroma zagotovi začasna nastanitev.
- Vzpostaviti celovit in učinkovit sistem opazovanja, obveščanja in javnega alarmiranja ob množični nesreči na avtocesti pri kateri je prišlo do izpusta nevarnih snovi v okolje.
- Krepitev pripravljenosti za zaščito, reševanje in pomoč - preverjati in ažurirati načrt zaščite in reševanja pred množično nesrečo na avtocesti, organiziranje, usposabljanje in opremljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč (evakuacija, sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev ter nujna medicinska pomoč za ogrožene prebivalce).
- Občina sklene za primere množične nesreče na avtocesti z gospodarskimi družbami, ki imajo za izvajanje tehnično-reševalnih nalog ustrezne kadre in opremo, pogodbe.

8. DOLGOROČNI CILJI RAZVOJA IN PREDNOSTNE NALOGE NA PODROČJU ZAŠČITE IN REŠEVANJA

8.1. Predlog razvoja prostovoljnega gasilstva

8.1.1. Kadri

Kadrovska struktura se sproti dopolnjuje glede na potrebe prostovoljnih društev. Novi prostovoljci, ki pridejo v društvo, se morajo usposobiti za delo na področju požarnega varstva. Osnovno izobraževanje poteka preko Gasilske zveze Jesenice, strokovna znanja pa pridobijo v Izobraževalnem centru na Igu.

8.1.2. Oprema in izobraževanje

GASILSKA OPREMA	Gasilci so z osebno in skupno opremo opremljeni v skladu z minimalnimi merili in zahtevami kategorizacije. Nakupi nove opreme se usklajujejo glede na razpoložljiva sredstva vsako leto sproti ter med letom, glede na potrebe. Vsako leto je predvidena zamenjava stare in izrabljene opreme ter opreme s pretečenim rokom uporabe.
IZOBRAŽEVANJA	Izobraževanje poteka na treh nivojih. Osnovno temeljno strokovno izobraževanje se izvaja v društvu, od vključno nadaljevalnega tečaja za gasilca dalje, pa v okviru Gasilske zveze Jesenice. Dopolnilno strokovno izobraževanje in usposabljanje zajema izobraževanje in usposabljanje za specialnosti in se izvaja s tečaji v okviru Gasilske zveze Jesenice ali Gasilske zveze Slovenije. Vsako leto se pripravi program izobraževanj, ki se potem izvede glede na razpise tečajev.
GASILSKA VOZILA	V načrtu je nakup kombija, ki bo prvotno namenjen za potrebe Civilne zaščite, na voljo za uporabo pa bo tudi prostovoljnima gasilskima društvoma za prevoze moštva.
INVESTICIJE	Zaradi prostorske stiske v obeh prostovoljnih gasilskih društvih bo za nov kombi Civilne zaščite potrebno zgraditi začasno garažo, na parceli namenjeni izgradnji novega gasilsko- reševalnega centra Žirovnica. Gradnja začasne garaže bo potekala predvidoma v letu 2023. Načrt Gasilsko – reševalnega center predvideva prostor za kombi CZ, zato bo garaža ob začetku gradnje centra podrt.

Tabela 53: Opremljanje prostovoljnih gasilskih društev v obdobju 2023 - 2027

8.2. Predlog razvoja poklicnega gasilstva

Za občino Žirovnica mora biti na voljo:

- poklicna gasilska enota z non – stop dežurstvom 24 ur na dan čez celo leto;
- intervencije na območju občine Žirovnica so urejeno pogodbeno in se v skladu s pogodbo tudi financirajo;
- poleg poklicne enote morata v občini Žirovnica delovati tudi prostovoljni gasilski društvi s pripadajočo osebno in skupno opremo in z gasilskima domovoma;
- prostovoljni gasilski društvi morata biti primerno opremljeni in usposobljeni za uporabo opreme javnega zavoda Gasilsko reševalne službe Jesenice ob intervencijah, ko je javni zavod popolnoma zaseden oziroma izkoriščen;
- doseči je potrebno delno financiranje zahtevnejše opreme in dela moštev s sredstvi, ki so s strani države namenja za programe zaščite in reševanja, ki so širšega regijskega ali državnega pomena.

8.2.1. Kadri

Novih zaposlitev na GARS- u zaenkrat ne planirajo, je pa odvisno od pogodb z DARS-om ter morebitne pogodbe za pokrivanje železniškega predora. Predvidevajo se le menjave glede na morebitna upokojevanja ali odhode zaposlenih iz enote iz drugih razlogov.

8.2.2. Delovni čas

Delovni čas za dežurno službo bo ostal še naprej 12 – 24, 12 – 48.

8.2.3. Oprema

Vsak gasilec mora imeti lastno osnovno opremo: svečana in delovna uniforma, zaščitna obleka Bristol ali podobna, športna oprema.

Skupna oprema predstavlja: dihalne aparate, plinotesne obleke, obleke za ogenj, motorne brizgalke, cevi, visokotlačne naprave, hidravlična orodja, pnevmatika, oprema za nevarne snovi ter oprema za reševanje.

8.3. Predlog razvoja civilne zaščite

8.3.1. Kadri

a) OBČINSKI ŠTAB ZA CIVILNO ZAŠČITO

V letu 2023 je bil imenovan nov poveljnik in dva nova namestnika poveljnika štaba Civilne zaščite Občine Žirovnice. Sedanja kadrovska sestava štaba je ustrezna in lahko obvladuje in koordinira ukrepanje ob naravnih in drugih nesrečah, zato do leta 2027 ne predvidevamo širitve oziroma okrepitve štaba z dodatnimi novimi člani.

b) EKIPA ZA PRVO POMOČ in SLUŽBA ZA PODPORO CIVILNE ZAŠČITE OBČINE ŽIROVNICA

Nekatere ekipe (ekipa za prvo pomoč, ekipa za zveze, ekipa za oskrbo in ekipa za prevoz) so že kar nekaj let kadrovsko izpopolnjene v skladu s Pravilnikom o kadrovskih in materialnih formacijah enot, služb in organov Civilne zaščite (Ur. l. RS št. 104/2008), ostale ekipe (vodstvo službe za podporo, ekipa za psihološko pomoč, ekipa za informacijsko in komunikacijsko podporo ter ekipa za administrativno podporo in druge potrebe štaba Civilne zaščite) pa smo v skladu s pravilnikom kadrovsko izpopolnili v letu 2011 ter v letu 2023. Do leta 2027 ne predvidevamo širitve oziroma okrepitve ekip z dodatnimi novimi člani, razen v primeru, da kateri izmed članov ne bo želel več sodelovati v ekipi. Prav tako ne predvidevamo, da bi imenovali še kakšno novo ekipo, saj menimo da bi sedanje ekipe skupaj s pogodbenimi društvi in organizacijami v javnem interesu ter organizacijami in podjetji, s katerimi ima Občina Žirovnica sklenjeno pogodbo, lahko v zadostni meri ustrezno nudile pomoč ob naravnih in drugih nesrečah.

c) TEHNIČNO REŠEVANJE

S Sporazumom o opravljanju nalog tehničnega reševanja je bilo tehnično reševanje v letu 2011 preneseno na prostovoljni gasilski društvi Smokuč in Zabreznica, ki sta, poleg poklicnih gasilcev, prvi na prizorišču nesreče. Vsako izmed prostovoljnih gasilskih društev ima 1 ekipo za tehnično reševanje, ki je kadrovsko izpopolnjena v skladu s Pravilnikom o kadrovskih in materialnih formacijah enot, služb in organov Civilne zaščite (Ur. l. RS št. 104/2008). Do leta 2027 ne predvidevamo širitve oziroma okrepitve ekip z dodatnimi novimi člani, razen v primeru, da kateri izmed članov ne bo želel več sodelovati v ekipi.

8.3.2. Oprema

V letu 2023 je bil po imenovanju štaba za mandatno obdobje 2023 – 2027 sklican tudi sestanek enot civilne zaščite, ki delujejo pod okriljem Civilne zaščite Občine Žirovnica, na katerem se je med drugim ugotavljala tudi opremljenost enot in nadaljnja pripravljenost članov enot za sodelovanje v sistemu zaščite in reševanja. Ugotovljeno je bilo, da zaradi različnih razlogov kar nekaj članov v ekipah ne bo več sodelovalo, zato se bo v ekipe imenovalo nove člane, ki jih bo potrebno tudi ustrezno opremiti. Glede na proračunske zmožnosti bodo novi člani ekip opremo dobili še v letošnjem letu, ostali pa po predvideni dinamiki opremljanja v naslednjih letih.

Ekipe za tehnično reševanje, ki sta organizirani pri PGD Zabreznica in PGD Smokuč, se opremljata na podlagi finančnega načrta Gasilskega poveljstva Občine Žirovnica.

Enota/Leto	2023	2024	2025	2026	2027
Štab civilne zaščite	- majica CZ Občine Žirovnica 4x - polvisoki čevlji 2x	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi
Ekipa za prvo pomoč	- delovna uniforma (hlače + majica CZ Občine Žirovnica) 6x - sanitetni material za nahrbtnike 6x - delovne rokavice 6x	- nizki čevlji 6x - sanitetni material za nahrbtnike - baterijske naglavne	- sanitetni material za nahrbtnike - čelade 6x - kapa s šiltom 6x - navadna	- sanitetni material za nahrbtnike - po potrebi	- sanitetni material za nahrbtnike - po potrebi

	- vratna opornica 2x	svetilke 6x - po potrebi	kapa 6x - po potrebi		
Služba za podporo	- uniforma CZ 4x - majica CZ Občine Žirovnica 4x - kapa s šiltom 4x - navadna kapa 4x - nizki čevlji 4x	- ročna radijska postaja 1x	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi
Ekipa za zveze	- uniforma CZ 4x - majica CZ Občine Žirovnica 4x - kapa s šiltom 4x - navadna kapa 4x - polvisoki čevlji 4x	- baterijska naglavna svetilka 5x - po potrebi	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi
Ekipa za oskrbo	- uniforma CZ 3x - kapa s šiltom 3x - navadna kapa 3x - majica CZ Občine Žirovnica 3x	- ročna radijska postaja 1x - nizki čevlji 3x - po potrebi	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi
Ekipa za prevoz	- uniforma CZ 4x - majica CZ Občine Žirovnica 4x	- baterijska naglavna svetilka 4x - nizki čevlji 4x - po potrebi	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi
Ekipa za psihološko pomoč	- uniforma CZ 3x - majica CZ Občine Žirovnica 3x - nahrbtniki za laično prvo psihološko pomoč 3x - mini komplet za prvo pomoč 3x	- ročna radijska postaja 1x - baterijska naglavna svetilka 3x - nizki čevlji 3x - po potrebi	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi
Ekipa za informacijsko in komunikacijsko podporo	- uniforma CZ 3x - majica CZ Občine Žirovnica 3x	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi
Ekipa za administrativno podporo in druge potrebe Štaba CZ	- uniforma CZ 3x - majica CZ Občine Žirovnica 3x	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi

Tabela 54: Opremljanje enot, služb in organov civilne zaščite v obdobju 2023 - 2027

8.3.3. Usposabljanja in izobraževanja

Člani, ki se bodo ekipam pridružili letos na novo, se bodo udeležili usposabljanj in izobraževanj, ki jih bodo potrebovali za delovanje v ekipah, še v letošnjem letu. Ostali člani pa bodo na usposabljanja in izobraževanja napoteni v prihodnjih letih.

Enota/Leto	2023	2024	2025	2026	2027
Štab civilne zaštite	- uvajalno in temeljno usposabljanje občinskih poveljnikov CZ in njihovih namestnikov ter članov štabov CZ (1 udeleženec) - uvajalno in temeljno usposabljanje pripadnikov služb za podporo – ekip za zveze (1 udeleženec) - usposabljanje uporabnikov radijskih postaj v sistemih zvez ZA-RE in ZA-RE+ (1 udeleženec)	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi
Ekipa za prvo pomoč	- obnovitveni tečaj prve pomoči (vsi člani) - regijsko preverjanje znanja pripadnikov enot prve pomoči (vsi člani)	- regijsko preverjanje znanja pripadnikov not prve pomoči (vsi člani) -	- regijsko preverjanje znanja pripadnikov not prve pomoči (vsi člani)	- regijsko preverjanje znanja pripadnikov not prve pomoči (vsi člani)	- regijsko preverjanje znanja pripadnikov not prve pomoči (vsi člani)
Ekipi za tehnično reševanje	-uvajalno in temeljno usposabljanje pripadnikov reševalnih enot v sestavi tehnično reševalnih enot Civilne zaštite -uvajalno in temeljno usposabljanje geofonistov v sestavi tehnično reševalnih enot	- po potrebi	-po potrebi	- po potrebi	- po potrebi
Vodstvo službe za podporo	- uvajalno in temeljno usposabljanje za vodenje logističnih centrov	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi

	(4 pripadniki)				
Ekipa za zveze	- uvajalno in temeljno usposabljanje pripadnikov služb za podporo – ekipa za zveze (4 pripadniki)	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi
Ekipa za oskrbo	- uvajalno in temeljno usposabljanje za vodenje logističnih centrov (3 pripadniki)	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi
Ekipa za prevoz	-uvajalno in temeljno usposabljanje za vodenje logističnih centrov (4 pripadniki)	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi
Ekipa za psihološko pomoč	-dopolnilno usposabljanje o psihosocialni pomoči	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi
Ekipa za informacijsko in komunikacijsko podporo	- uvajalno in temeljno usposabljanje občinskih poveljnikov CZ in njihovih namestnikov ter članov štabov CZ (3 pripadniki)	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi
Ekipa za administrativno podporo in druge potrebe Štaba CZ	- uvajalno in temeljno usposabljanje občinskih poveljnikov CZ in njihovih namestnikov ter članov štabov CZ (3x)	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi	- po potrebi

Tabela 55: Usposabljanja in izobraževanja članov enot, služb in organov civilne zaščite v obdobju 2023 – 2027

9. ZAKLJUČEK

Ko govorimo o nesrečah in o pristojnosti za izvajanje zaščite slehernega državljana, bolje rečeno občana, nastopi ključna in temeljna odgovornost lokalne skupnosti, saj se nesreča ne glede na obseg in krivdo, vedno prične v neki ožji lokalni skupnosti. Občine imajo glede naravnih nesreč veliko paleto zagat. Tudi naša občina je raznolika, kompleksna in s tem tudi zahtevna za reševanje, saj ni možno obstati na specializaciji za določene vrste nesreč, temveč se je potrebno pripravljati za raznovrstne potrebe.ⁱ

V današnjih časih smo priča velikim klimatskim spremembam, ki se odražajo predvsem na mikro - lokalnem nivoju, saj si ne bi mogli drugače razlagati pojav azijskega ciklona »El Nino« v osrednji Evropi oz. v predalpskem kraškem svetu.

Vse to obrača na glavo ustaljene postopke pripravljenosti in zahteva temeljito prenovu strategije planiranja in optimiziranja usposobljenosti, opremljenosti in operativne pripravljenosti enot za zaščito in reševanje, ki so trenutno na voljo v občini. Najbolj operativna enota so vsekakor gasilci, ki iz leta v leto niso več samo za gašenje, ampak za splošno reševanje.

Z novim načinom načrtovanja in strateškega določanja razvoja prostora v občini bomo lahko za naprej marsikaj rešili, vendar ostanejo nam problemi za nazaj, arhitektonske ovire in podobne okoljsko - prostorske danosti na terenu. Operativne enote morajo to upoštevati in s tem povezano tudi ustanovitelj teh enot – na lokalnem nivoju občina. Potreben je sistemski pristop in miselnost. Enote morajo osredotočiti svoje delo po principu prioritete in verjetnosti za nastanek določenih nesreč. S tem je povezano tudi opremljanje, usposabljanje in nenazadnje financiranje.

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami mora biti skupna odgovornost vseh, ki živijo in delajo v lokalni skupnosti. Vsi lahko prispevamo na področju preventive (osveščenost, spoštovanje predpisov, pogojev gradnje itd) in odpravljanja posledic (voljnost sodelovanja, znanje, izkušnje in institucionalna organiziranost služb).

"S pozornostjo v vsakem trenutku vsakdanjega življenja negujemo svoj mir."

([ThichNhatHanh](#))

ⁱDamjan BARUT, spec. štab CZ občina Logatec